

CHRISTUS VIVIT

KRISTUS LEVER

KRISTUS LEVER

CHRISTUS VIVIT

KRISTUS LEVER

DEN HELIGE FADERN

FRANCISKUS

APOSTOLISKA UPPMANING TILL DE UNGA
OCH TILL HELA GUDS FOLK

ÖVERSÄTTNING AV MARTIN WESSBRANDT

LIBRERIA EDITRICE VATICANA

VERITAS FÖRLAG
STOCKHOLM 2019

VERITAS FÖRLAG
GÖTGATAN 68
BOX 4114
102 62 STOCKHOLM
TEL. 08-462 66 36
VERITAS@KATOLSKAKYRKAN.SE

LADDA NED BOKEN VIA
WWW.VERITASFORLAG.SE
WWW.KATOLSKAKYRKAN.SE
WWW.BILDA.NU

DISTRIBUTION:
KATOLSK BOKHANDEL
TEL. 08-611 34 35
KBH@KATOLSKBOKHANDEL.COM
WWW.KATOLSKBOKHANDEL.COM

IMPRIMATUR
STOCKHOLM DEN 6 SEPTEMBER 2019
+ ANDERS KARD. ARBORELIUS OCD, BISKOP AV STOCKHOLM

ORIGINALET'S TITEL: ESORTAZIONE APOSTOLICA POST-SINODALE *CHRISTUS VIVIT*
DEL SANTO PADRE FRANCESCO AI GIOVANI E A TUTTO IL POPOLO DI DIO
© LIBRERIA EDITRICE VATICANA, CITTÀ DEL VATICANO, 2019

FRANCISKUS, DEN POST-SYNODALA APOSTOLISKA UPPMANINGEN *CHRISTUS VIVIT*
TILL DE UNGA OCH TILL HELA GUDS FOLK
ÖVERSÄTTNING: MARTIN WESSBRANDT
© VERITAS FÖRLAG 2019

OMSLAGSBILD:
KRISTUS UPPENBARAR SIG FÖR LÄRJUNGARNA PÅ VÄGEN TILL EMMAUS,
MOSAİK FRÅN 500-TALET I SANT'APOLLINARE NUOVO, RAVENNA
KÄLLA: WWW.CHRISTIANICONOGRAPHY.INFO (CC BY-NC-SA 3.0)

GRAFISK FORM: HÅKAN BOSTRÖM
TRYCKT MED BIDRAG FRÅN BILDA & BIRGITTA FÖRENINGEN
TRYCK: NORRA SKÅNE OFFSET, KLIPPAN 2019
ANDRA TRYCKNINGEN
ISBN 978-91-87389-61-0

Biskopens förord

Christus vivit. Kristus, den uppståndne Herren, lever och verkar ständigt i sin kyrka. Han vill bevara henne, sin brud, evigt ung och oberörd av den gamla människans synd genom alla tider. Därför måste kyrkan, ja, hela gudsfolket, alltid lyssna till Brudgummens röst och låta sig ledas av honom. Vi får lita på att Kristus genom sin Ande upplyser och leder oss, sin kyrka, så att vi troget kan följa i hans fotspår. Vi får se på den ungdomssynod som ägt rum som ett uttryck för denna Andens ledning under hennes jordiska pilgrimsfärd.

Mer än någonsin är det viktigt att de unga verkligen nås av evangeliet och får möta den levande och uppståndne Herren. De lever i en tid och miljö, där så mycket annat tenderar att skymma blicken på den levande och uppståndne Herren och dra dem bort från honom och hans kyrka. Därför är det en helig plikt för oss alla som tillhör Kristus att hjälpa de unga att se sin kallelse som Kristi lärjungar och finna sin stora glädje i att få tillhöra honom. Ibland verkar det som om många unga mer ser på tron som en börda, som den äldre generationen pliktskyldigast lägger på deras axlar. Det gäller att alltid framställa den kristna tron som den befriande och allt övervinnande glädje, som den uppståndne Herren vill ge oss del av.

Kristus är och förblir den ende Frälsaren för alla människor i alla tider och miljöer. I hans fulla mysterium och varje aspekt av det finner vi själva meningen med vårt i liv i alla dess aspekter. De olika faserna i Jesu liv har alla betydelse för frälsningen och för vårt sätt att identifiera oss med honom: Jesus som barn, som förkunnare av Guds rike, som den lidande, korsfäste, som den uppståndne. Men ibland tänker vi inte så mycket på de mer fördolda åren i Nasaret, då Jesus växer upp och blir en ung man. Ändå är det den absolut längsta perioden i hans liv. Just denna del av hans liv måste få lysa upp och stråla fram för dem som nu är jämnåriga med den unge Jesus. I vår tid lever de unga ofta i sin egen värld, i sin egen kultur, på sitt eget sätt. Därför behöver de också inse och få glädja sig över att Jesus fått dela deras erfarenhet av att vara en ung människa, som mognar och blir vuxen. Då kan de lättare identifiera sig med honom och ta emot hans frälsande kärlek.

Christus vincit. Kristus har segrat över synden och ondskans makter. Han har besegrat den onde, och vi som får tillhöra honom har del av denna hans seger. När det går upp för oss att Jesus kan frälsa oss, just eftersom han har tagit på sig vår mänskliga existens i alla dess aspekter och inifrån befriat oss från det som vi inte själva kan befria oss ifrån, blir det en stor och översvallande glädje för oss. Vi vet att det inte alltid är lätt för en ung människa att växa upp i kyrkan och i samhället av idag. De får ofta utstå så många inre strider och frestelser, ångest inför framtiden och rädsla över att inte duga. Det är då det är viktigt att veta att Jesus Kristus är med och kämpar för att befria, hela och helga. Han är alltid vår Frälsare, just i den konkreta verklighet där vi lever. Det är en stor befrielse och nåd för en ung människa att veta att han är med henne just där hon lever och vill segra i och genom henne.

När Jesus väl kan segra och ta över i en ung människas liv, kan det ske stora ting. Den ungdomliga hänförelse och det engagemang

som frigörs betyder mycket för kyrkan, ja, för hela världen. Vi ser i alla tider hur unga helgon får speciella nådegåvor som berikar och framhäver kyrkan som den evigt unga bruden, som troget följer i Brudgummens spår. Det finns så många talenter, så stor godhet och kärlek, som slumrar inom en ung människa och bara väntar på att få födas fram genom Andens livgivande vatten för att kunna befrukta kyrkans liv. Redan på det naturliga livets plan ser vi något av detta. Vi behöver bara tänka på en sådan som Greta Thunberg som med sin ungdomliga iver fått många att tänka till och engagera sig för miljön. Själv måste jag också med tacksamhet tänka på alla de unga som reser sig och avstår från sin plats i tunnelbanan eller på bussen för mig och andra som kämpar med åldrandets krämpor. Det är ett överlevnadsvillkor för kyrkan att ta vara på denna ungdomliga hänförelse och iver. Vi måste alla hjälpa de unga att ta emot Jesu seger i sina liv och finna sin plats i kyrkans liv, som så kan få ny inspiration vilket kan bära rik frukt för hela gudsfolket. Den helige Johannes Paulus II, som hade ett djupt och innerligt förhållande till de unga, betonade att de hade en speciell kallelse att förkunna och förmedla evangeliet till sina jämnåriga vänner som inte kände Jesus.

Christus regnat. Den uppståndne Kristus regerar och råder i vår värld, men oftast på ett fördolt och osynligt sätt. Vi ser det tydligt i kyrkans unga helgon, där hans seger får stråla fram. Vi ser det mer än någon annanstans i den unga jungfrun Maria, som i trons lydnad och lyhördhet tar emot hans budskap och uppdrag. Vi ser det i den unga Bernadette och i barnen i Fátima, som i sin tur får bli Jungfru Marias budbärare till vår värld. Vi ser det i den femtonåriga Thérèse, som blir karmelitsyster i Lisieux. Vi ser det i den ännu yngre Maria Goretti, som ger sitt liv för Jesus. Otaliga unga människor, som mött Jesus och förvandlats av hans nåd, ger oss underbara exempel på ungdomlig iver och heroisk kärlek.

Ungdomssynoden ville hjälpa och påminna hela kyrkan om hur viktigt det är att de unga nås av evangeliet och får förvandlas av dess kraft. Då kan de också bidra till att framhäva kyrkans inre skönhet på ett helt unikt sätt. Den uppståndne Herrens eviga ungdom kan ta gestalt i dem och ge oss alla hopp och tillförsikt. Det fordras förvisso en kraftansträngning och stor lyhördhet för Andens ingivelser för att ge de unga möjligheten att få den plats i kyrkans liv som tillkommer dem. Därför måste man följa upp ungdomssynoden på lokalplanet för att se hur man konkret kan ta till vara deras speciella nådegåvor.

*Herre Jesus Kristus, du som är evigt ung,
sänd ut din Ande över hela din kyrka,
så att hon förblir ständigt ung och vacker,
befriad från all synd och medelmåttighet.*

*Hjälp de unga att ta emot dig
som sin Frälsare och följa dig,
troget och hängivet.*

*Ge dem den plats i kyrkans liv
som tillkommer dem, så att de
kan befrukta och inspirera oss alla
på vägen till helighet.*

Amen.

Stockholm den 10 augusti 2019
+Anders Arborelius OCD

CHRISTUS VIVIT

KRISTUS LEVER

DEN HELIGE FADERN FRANCISKUS
APOSTOLISKA UPPMANING
TILL DE UNGA OCH TILL HELA GUDS FOLK

1. Kristus lever! Han är vårt hopp, och på ett underbart sätt skänker han ungdom åt vår värld så att allt han rör vid blir ungt, nytt och fullt av liv. De allra första ord som jag därför vill rikta till varje ung kristen är: Kristus lever och han vill att du ska leva!

2. Han är i dig, han är med dig och han överger dig aldrig. Hur långt bort du än förirrar dig är han alltid där, den Uppståndne. Han kallar dig och väntar på att du ska återvända till honom för att börja om på nytt. När du upplever att du föråldras av sorg och bitterhet, av tvivel och misslyckanden finns han alltid där för att återställa din kraft och ditt hopp.

3. Med stor ömhet riktar jag den här apostoliska uppmaningen till alla unga kristna. Den är tänkt att påminna er om vissa övertygelser som kommer av vår tro, men också att uppmuntra er att växa i helighet och engagemang för er personliga kallelse. Eftersom den även är del av en synodal process riktar jag också detta budskap till hela Guds folk, såväl herdar som troende, emedan vi alla bär på utmaningen och kallelsen att reflektera över de unga och för dessa. Av denna anledning kommer jag ibland att rikta mig direkt till de unga, medan jag vid andra tillfällen kommer att lägga fram mer allmänna överväganden för kyrkan att begrunda.

4. Jag har låtit mig inspireras av den rikedom av reflektioner och samtal som kom ur förra årets synod. Här kan jag inte återge alla dessa bidrag, som dock finns tillgängliga i slutdokumentet, men i vad jag skriver har jag försökt att sammanfatta de förslag som jag ansett vara viktigast. På så vis kommer mina ord att utgöra en återklang av de tiotusentals röster hos troende världen över som uttryckt sina åsikter inför synoden. Även de unga som inte är troende men som ändå ville dela sina tankar tog upp ämnen som fick mig att ställa nya frågor.

KAPITEL I

VAD SÄGER GUDS ORD OM DE UNGA?

5. Låt oss vända oss till den heliga Skrift och ta del av dess rikedom eftersom den så ofta talar om unga och hur Herren närmar sig dessa för att möta dem.

I Gamla testamentet

6. Under en tid när unga människor saknade högt anseende visar somliga texter att Gud ser på dem på ett annorlunda sätt. Josef var till exempel en av de yngsta medlemmarna i sin familj (jfr 1 Mos 37:2–3) och ändå uppenbarade Gud stora ting för honom i drömmar, och när han var ungefär tjugo år gammal överglänste han alla sina bröder när det kom till betydelsefulla angelägenheter (jfr 1 Mos 37–47).

7. I Gideon ser vi den unga människans rättframhet, den som inte vant sig vid att linda in sanningen. När han tog emot budskapet att Herren var med honom svarade han: »om Herren är med oss, varför har då allt detta drabbat oss?» (Dom 6:13). Gud tog inte illa vid sig av denna invändning utan fortsatte genom att befalla honom: »Gå, och bruka den kraft du äger till att rädda Israel« (Dom 6:14).

8. Samuel var bara en ung pojke och ändå talade Herren till honom. Genom det råd som han fick från en vuxen öppnade han sitt hjärta för att höra Guds kallelse: »Tala, Herre, din tjänare hör« (1 Sam 3:9–10). Som ett resultat av detta blev han till en stor profet som ingrep vid avgörande ögonblick i sitt lands historia. Också kung Saul var en ung man när Herren kallade honom att utföra sitt uppdrag (jfr 1 Sam 9:2).

9. Kung David blev utvald medan han fortfarande var en pojke. När profeten Samuel sökte efter Israels framtida kung ställde en man fram sina äldre och mer erfarna söner som lämpliga kandidater. Trots detta sade profeten att den unge David, som var ute och vallade flocken, var den utvalde (jfr 1 Sam 16:6–13), ty »människor ser till det yttre, men Herren ser till hjärtat« (v. 7). Ungdomens härlighet finns i hjärtat snarare än i fysisk styrka eller i hur man framstår inför andra.

10. När Salomo hade efterträtt sin far kände han sig vilsen och sade till Gud: »här står jag nu ung och oerfaren« (1 Kung 3:7). Men den frimodighet som finns hos ungdomen fick honom att be Gud om vishet och han överlät sig själv åt sitt uppdrag. Något liknande hände profeten Jeremia, som trots sin ungdom blev kallad att väcka liv i sitt folk. I sin ängslan utbrast han: »Nej, Herre, min Gud, jag duger inte till att tala – jag är för ung!« (Jer 1:6). Men Herren sade åt honom att inte säga så (jfr Jer 1:7) och tillade: »Låt dem inte skrämma dig, ty jag är med dig och jag skall rädda dig« (Jer 1:8). Den hängivenhet som profeten Jeremia sedan hade för sitt uppdrag bevisar vad som kan ske när ungdomens djärvhet samverkar med Guds kraft.

11. En judisk tjänsteflicka hos den utländske befälhavaren Naaman grep in i tro och hjälpte honom att bli frisk från sin sjukdom (jfr 2 Kung 5:2–6). Den unga Rut var en förebild vad gäller generositet när hon förblev vid sin svärmors sida under dennas svåra tid (jfr Rut 1:1–18), men visade också dristighet genom att ta sig fram i livet (jfr Rut 4:1–17).

I Nya testamentet

12. En av Jesu liknelser (jfr Luk 15:11–32) berättar om hur den »yngste« sonen ville lämna sin fars hus för att fara till ett fjärran land (jfr v. 12–13). Hans längtan efter självständighet ledde dock till hämningslöshet och utsvävningar (jfr v. 13) och han fick istället erfara de svårigheter som kommer av ensamhet och fattigdom (jfr v. 14–16). Trots detta fann han styrkan att börja om (jfr v. 17–19) och beslutade sig för att återvända hem (jfr v. 20). Det är typiskt för unga hjärtan att de är beredda på förändring, beredda att återvända, resa sig och ta lärdom av livet. Hur skulle någon kunna låta bli att stötta sin son i hans beslut? Ändå hade hans äldre bror redan ett föråldrat hjärta och tillät sig själv att behärskas av girighet, själviskhet och avund (Luk 15:28–30). Jesus berömmar den unga syndare som återvände till den rätta vägen snarare än brodern som ansåg sig själv vara trofast, men som saknade kärlekens och barmhärtighetens anda.

13. Jesus, som själv är evigt ung, vill ge oss hjärtan som är unga för alltid. Guds ord säger till oss att »rensa bort den gamla surdegen så att ni blir en ny deg« (1 Kor 5:7). Den helige Paulus inbjuder oss att klä av oss den »gamla människan« och ikläda oss den »nya« (Kol 3:9–10). När han förklarar vad det innebär att ta på sig den ungdomlighet »som förnyas« (v 10) nämner han »innerlig medkänsla, vänlighet, ödmjukhet, mildhet och tålmod [...], att] ha fördrag med varandra och [vara] överseende om ni har något att förebrå någon« (Kol 3:12–13). Kort sagt innebär verklig ungdom att ha ett hjärta med förmåga att älska, medan allt som skiljer oss från andra gör själen föråldrad. Han sammanfattar således med orden: »över allt detta skall ni ha kärleken, det band som ger fullkomlighet« (Kol 3:14).

14. Betänk också att Jesus knappast hade något till övers för vuxna som såg ner på unga eller som mästrade dem. Tvärtom så hävdade han att »den störste bland er skall vara som den yngste« (Luk 22:26). För honom ledde inte ålder automatiskt till privilegier, och att någon var ung betydde inte att denna hade mindre värde eller betydelse.

15. Guds ord säger att de unga ska behandlas som »bröder« (1 Tim 5:1) och riktar en varning till föräldrar: »reta inte upp era barn, då tappar de modet« (Kol 3:21). De unga ska inte tappa modet utan tvärtom ska de drömma stort, söka efter vida horisonter, sikta högre, ta sig an världen, anta utmaningar och ge det bästa av sig själva för att bygga någonting bättre. Det är därför jag ständigt uppmanar unga människor att inte låta sig berövas hoppet. Till var och en av dem upprepar jag orden: »Låt ingen se ner på dig för att du är ung« (1 Tim 4:12).

16. Samtidigt uppmanas också de unga: »underordna er dem som är äldst« (1 Pet 5:5). Bibeln upphör aldrig att betona den djupa respekt som, på grund av deras stora erfarenhet, bör visas de äldre. De har upplevt framgång och misslyckanden, livets glädjeämnen och svårigheter, dess drömmar och besvikelser. Inom sig, i sina hjärtans tystnad, har de ett förråd av erfarenheter som kan hjälpa oss att inte göra misstag eller att förföras av falska löften. En vis man uppmanade oss för länge sedan att respektera gränser och att behärska våra impulser: »Förmana [...] de yngre männen att alltid leva anständigt« (Tit 2:6). Vi blir inte hjälpta av att acceptera samhällets dyrkan av ungdomen eller av att dåraktigt avfärda somliga enbart på grund av att de är äldre eller tillhör en annan generation. Jesus säger till oss att den som är vis kan ur sitt förråd ta fram både nytt och gammalt (jfr Matt 13:52). En ung människa som är vis är

öppen för framtiden samtidigt som hon är villig att lära av andras erfarenheter.

17. I Markusevangeliet finner vi en man som, när han lyssnar till hur Jesus talar om budorden, säger: »allt detta har jag hållit sedan jag var ung« (10:20). Psalmisten hade tidigare sagt samma sak: »Du är mitt hopp, o Herre, min Gud, min trygghet ända från min ungdom [...] från min ungdom har du fostrat mig, och ännu förkunnar jag dina under« (Ps 71:5, 17). Vi borde aldrig omvända oss från en ungdom som tillbringats med att vara god, med att ha ett öppet hjärta inför Herren och med ett leva ett annorlunda liv. Inget av detta tar bort något från vår ungdom utan tvärtom styrker och förnyar det den: Du »blir ung på nytt som en örn« (Ps 103:5). Av denna anledning beklagade sig den helige Augustinus: »Sent har jag älskat dig, du skönhet evigt gamla, evigt nya! Sent har jag älskat dig!« Men trots detta hade den rike mannen som varit trogen Gud i sin ungdom låtit åren som gått få stjäla hans drömmar och nu förredrog han istället att förbli fäst vid sin rikedom (jfr Mark 10:22).

18. Å andra sidan finner vi i Matteusevangeliet en ung man (jfr 19:20–22) som kommer till Jesus och frågar om det finns något mer som han kan göra (v. 20). Genom detta visar han på den ungdomliga öppenhet som söker efter nya horisonter och större utmaningar. I anden var han emellertid inte så ung som han verkade eftersom han redan blivit fäst vid rikedomar och bekvämlighet. Han påstod att han ville ha något mer, men när Jesus sade åt honom att vara generös och skänka bort sina ägodelar insåg han att han inte klarade av att släppa taget om det han hade. Det slutade med att »när ynglingen hörde svaret gick han sin väg bedrövad« (v. 22). Mannen hade gett upp sin ungdom.

19. Evangeliet talar också om en grupp unga kloka kvinnor som höll sig redo och vakade medan andra var ofokuserade och sömniga (jfr Matt 25:1–13). Vi kan tillbringa vår ungdom med att vara ofokuserade, glida runt på livets yta, halvsovande, oförmögna att bygga meningsfulla relationer och att uppleva livets djupare sidor. Därigenom lägger vi en svag och bräcklig grund för framtiden. Eller också kan vi tillbringa vår ungdom med att sträva efter vackra och stora ting och därigenom lägga grunden för en framtid full av liv och inre rikedom.

20. Om du har förlorat din inre styrka, dina drömmar, din entusiasm, din optimism och din generositet står Jesus framför dig, liksom han en gång stod framför änkans döda son, och med den samlade kraften från sin uppståndelse manar han dig: »Unge man, jag säger dig: Stig upp!« (Luk 7:14).

21. Det finns många ytterligare avsnitt i Guds ord som kan belysa den här perioden i ditt liv. Vi kommer att ta upp några av dem i de kommande kapitlen.

KAPITEL 2

JESUS, DEN ALLTID UNGE

22. Jesus är »ung bland de unga för att kunna ge dem en förebild och helga dem åt Herren«. Av denna anledning kungjorde synoden att »ungdomen är en speciell och stimulerande fas i livet, en som Jesus själv erfor och därigenom helgade«.

Jesu ungdom

23. Herren »gav upp andan« (Matt 27:50) på korset när han var strax över trettio år gammal (jfr Luk 3:23). Det är viktigt att inse att Jesus var en ung människa. Han gav sitt liv medan han ännu, i dagens termer, var en ung vuxen. Han påbörjade sin offentliga verksamhet när han befann sig på höjden av sin ungdom och därmed »har ljuset gått upp« (Matt 4:16) som skulle skina som allra mest när han gav sitt liv ända till slutet. Detta slut var inte något som skedde oväntat, utan var istället något som hela hans ungdom, vartenda ögonblick, varit en värdefull förberedelse inför. »Allting i Jesu liv var ett tecken på detta hans mysterium«, ja, »hela Kristi liv utgör ett återlösningens mysterium«.

24. Evangeliet säger ingenting om Jesu barndom men däremot berättar det om flera händelser från hans tonår och ungdomstid. Matteus placerar tiden för Herrens ungdom mellan två specifika händelser: Jesu familjs återkomst till Nasaret efter exilen och Jesu dop i Jordanfloden, vilket markerar början på hans offentliga verksamhet. De sista bilder vi har av Jesus som barn är när han som liten är flykting i Egypten (jfr Matt 2:14–15) och sedan återkommer hem till Nasaret (jfr Matt 2:19–23). Våra första bilder av Jesus som ung

vuxen visar honom stående bland folkmassorna vid Jordanflodens strand där han, som vilken medlem som helst av hans folk, skulle döpas av sin släkting Johannes döparen (jfr Matt 3:13–17).

25. Jesu dop var inte som våra dop vilka för oss in i nådens liv, utan innebar en vigning inför att hans livs stora uppdrag skulle påbörjas. Evangeliet säger, att vid Jesu dop gladde sig Fadern och kände stor fröjd: »Du är min älskade Son« (Luk 3:22). Jesus visade sig omedelbart vara fylld av den helige Ande och leddes av Anden ut i ödemarken. Där förberedde han sig för att ge sig ut och predika och göra underverk, att komma med frihet och helande (jfr Luk 4:1–14). Varje ung människa som upplever kallelsen till ett uppdrag inbjuds att höra Fadern uttala samma ord i hans eller hennes hjärta: »Du är mitt älskade barn«.

26. Mellan berättelserna om dessa två händelser finner vi återgivet hur Jesus var som ung tonåring, sedan han återvänt med sina föräldrar till Nasaret efter att ha blivit borttappad och upphittad i templet (Luk 2:41–51). Där läser vi att »han lydde dem i allt« (Luk 2:51) och vände sig inte bort från sin familj. Lukas lägger sedan till att han »blev äldre och visare och vann Guds och människors välbehag« (Luk 2:52). Detta var kort sagt en förberedelseperiod under vilken Jesus växte i relationen till sin Fader och till andra. Den helige Johannes Paulus II har förklarat att Jesus inte bara växte fysiskt, utan att »det även fanns en andlig mognadsprocess hos Jesus«, eftersom »nådens fullhet hos Jesus stod i proportion till hans ålder: det var alltid en fullhet, men en fullhet som ökade med åren«.

27. Av det som evangeliet berättar förstår vi att Jesus under sina ungdomsår genomgick en »läroperiod« under vilken han förberedde sig på att kunna utföra Guds plan. Hans tonårstid och hans

ungdom placerade honom på den väg som ledde honom mot det sublima uppdraget.

28. Under sina tonår och sin ungdom var Jesu relation till Fadern en sådan som den älskade sonen har. Han drogs till Fadern och växte upp med ett intresse för hans angelägenheter: »Visste ni inte att jag måste vara hos min fader?» (Luk 2:49). Samtidigt får vi inte tänka att Jesus var en tillbakadragen och självupptagen yngling. De relationer han hade var sådana som en ung människa som fullt ut deltar i sin familjs och sitt folks liv har. Han lärde sig sin fars arbete och tog senare hans plats som snickare. Vid ett tillfälle i evangeliet kallas han för »snickarens son« (Matt 13:55) och vid ett annat helt enkelt för »snickaren« (Mark 6:3). Denna detalj visar att han var som vilken ung människa som helst i sin stad, en som relaterade på ett normalt sätt till andra. Ingen betraktade honom som ovanlig eller avskild från andra. På grund av detta kunde vissa inte förstå var han hade fått sin vishet ifrån när han väl började predika: »Är det inte Josefs son?» (Luk 4:22).

29. Faktum är att »Jesus växte heller inte upp i en sluten och absorberande relation med Josef och Maria utan han rörde sig gärna i den vidare familjekretsen med släktingar och vänner«. Därför kan vi förstå hur det kom sig att hans föräldrar först trodde att han som tolvårig pojke (jfr Luk 2:42), på väg hem från vallfärden till Jerusalem, befann sig någonstans i folkhopen, fast de inte sett honom på en hel dag: »De gick en dagsled i tron att han var med i resällskapet« (Luk 2:44). De antog att Jesus helt säkert var där bland de andra, skämtade med andra unga och lyssnade till de vuxnas berättelser; att han var där och delade gruppens glädjeämnen och sorger. Det grekiska ord som Lukas använder för att beskriva gruppen – *synodía* – frammanar bilden av ett »sällskap ute på resa« som den

heliga familjen är en del av. Tack vare sina föräldrars tillit kan Jesus röra sig fritt och lära sig konsten att resa tillsammans med andra.

Hans ungdom upplyser oss

30. Dessa aspekter av Jesu liv kan tjäna som inspiration för alla de unga människor som håller på att utvecklas och förbereder sig för att ta sig an sin livsuppgift. Den innebär att växa i relationen till Fadern, i medvetenheten om att man tillhör en familj och ett folk samt i öppenhet inför att låta sig fyllas med den helige Ande och att låta sig ledas för att utföra det uppdrag som Gud ger, den personliga kallelsen. Inget av detta får förbigås i det pastoralala arbetet med de unga; annars finns risken att vi skapar projekt som isolerar unga människor från deras familjer och den bredare gemenskapen, eller formar dem till en utvald skara, skyddad från all kontaminering. Istället behöver vi projekt som kan styrka dem, vägleda dem och mana dem till möten med andra, som får dem att generöst tjäna andra och delta i missionen.

31. Jesus undervisar inte er unga från någon plats långt borta eller någonstans därute, utan inifrån er egen ungdom, en ungdom som han delar med er. Det är väldigt viktigt att ni begrundar den unge Jesus så som han framställs i evangelierna eftersom han verkligen var en av er och delar många egenskaper med era unga hjärtan. Vi ser det till exempel i det följande: »Jesus hade en ovillkorlig tillit till Fadern, han vårdade sin vänskap med sina lärjungar och förblev trofast mot dem även under stunder av kris. Han visade ett djupt medlidande med de svagaste, särskilt de fattiga, de sjuka, syndarna och de utstötta. Han hade modet att konfrontera sin tids religiösa och politiska ledarskap och visste vad det innebar att vara missförstådd och avvisad. Han upplevde rädslan för smärta och lidandets svaghet, men vände blicken mot framtiden och anförtror sig

själv åt Faderns trygga händer och åt Andens kraft. I Jesus kan alla unga känna igen sig själva.»

32. Å andra sidan är Jesus uppstånden och han vill göra oss alla delaktiga av uppståndelsens nya liv. Han är den sanna ungdomligheten i en värld som har blivit föråldrad, ungdomligheten i ett universum som väntar »i födslovåndor« (Rom 8:22) på att iklädas hans ljus och att leva hans liv. Med honom på vår sida kan vi dricka från den sanna källa som håller våra drömmar, våra projekt och våra stora ideal vid liv, och som manar oss att förkunna vad det är som gör livet verkligt värt att leva. Två intressanta detaljer i Markusevangeliet visar hur de som uppstått med Kristus är kallade till äkta ungdom. Under Herrens lidande ser vi en ung man som ville följa Jesus men som av fruktan sprang iväg naken (jfr 14:51–52) eftersom han saknade styrkan att satsa allting på att följa Herren. Men vid den tomma graven ser vi en annan ung människa klädd »i lång vit dräkt« (16:5) som säger åt kvinnorna att inte vara förskräckta och att förkunna uppståndelsens glädjebud (jfr 16:6–7).

33. Herren kallar oss att upptända stjärnor i den natt som andra unga genomlever. Han säger till dig att se på de sanna stjärnorna, alla de olika tecken han ger oss för att leda vår väg, och att vara som bonden som skådar upp på stjärnorna innan han går för att plöja sin åker. Gud upptänder stjärnor för att hjälpa oss att fortsätta vår vandring: »Stjärnorna tänder sitt ljus och börjar med glädje sin vakttjänst; han kallar på dem och de svarar: 'Här är vi!'« (Bar 3:34–35). Kristus själv är vårt hopps stora ljus och vår ledsagare genom natten, han som är den »strålande morgonstjärnan« (Upp 22:16).

Ungdomen i kyrkan

34. Ungdomen är mer än bara en tidsperiod, det är ett sinnestillstånd. Det är därför som en institution så gammal som kyrkan kan erfara en förnyelse och ett återvändande till ungdomen vid olika tidpunkter under sin långa historia. Under de mest dramatiska stunderna upplever hon en kallelse tillbaka till sin första kärlek. Andra Vatikankonciliet påminner om denna sanning när det påpekar att »såsom berikad av en lång och levande historia, och i strävan mot mänsklighetens fullkomning i tiden liksom mot historiens och livets slutmål, är kyrkan världens verkliga ungdom«. Genom henne är det alltid möjligt att möta Kristus, »ungdomens vän och följeslagare«.

En kyrka öppen för förnyelse

35. Låt oss be Herren att han befriar kyrkan från dem som vill göra henne föråldrad, som vill stänga in henne i det förgångna, hålla henne tillbaka eller bevara henne i stillastående läge. Men låt oss också be honom att befria henne från en annan frestelse: tron på att hon är ung bara om hon bejakar och tar emot allt som världen erbjuder henne, tron på att hon är förnyad om hon åsidosätter sitt budskap och agerar som alla andra. Nej! Kyrkan är ung när hon är sig själv, när hon inte tröttnar på att ta emot den kraft som kommer av Guds ord, av eukaristin, av Kristi närvaro och hans Andes kraft i våra dagliga liv. Kyrkan är ung när hon visar sin förmåga att ständigt återvända till sin källa.

36. Som medlemmar av kyrkan ska vi sannerligen inte hålla oss åtskilda från andra. Alla borde betrakta oss som vänner och grannar på samma sätt som apostlarna som »var omtyckta av hela folket« (Apg 2:47; jfr 4:21, 33; 5:13). Samtidigt måste vi våga vara annorlunda och peka på andra ideal än denna världens när vi vittnar om

skönheten i sådant som generositet, tjänande, renhet, tålmodighet, förlåtelse, trohet mot vår personliga kallelse, bön, kampen för rättvisa och det gemensamma goda, kärlek till de fattiga samt social vänskap.

37. Kristi kyrka har alltid möjligheten att ge efter för frestelsen att förlora sin entusiasm på grund av att hon inte längre hör Herrens kallelse att ta risker i tron och att ge sitt allt utan att räkna farorna. Hon kan frestas att ta steg tillbaka och söka sig till en falsk, världslig form av trygghet. De unga kan hjälpa henne att förbli ung. De kan hindra henne från att bli korrupt och få henne att fortsätta röra sig framåt. De kan se till att hon inte blir högmodig och inåtvänd. De kan hjälpa henne att bli fattigare och ett bättre vittne, att ta de fattiga och utstötta parti, att strida för rättvisa och i ödmjukhet låta sig utmanas. De unga kan skänka ungdomens skönhet åt kyrkan genom att förnya hennes förmåga att »jubla över en ny begynnelse, att ge oreserverat av sig själv, att förnyas och ständigt sträva efter större framgångar«.

38. De av oss som inte längre är unga behöver finna vägar och sätt att hålla oss nära de ungas röster och omsorger. »Genom att hålla oss nära varandra skapas förutsättningar för att kyrkan ska kunna vara en plats för dialog och ett vittne om livgivande broderskap«. Vi behöver skapa mer utrymme för att ungas röster ska kunna höras: »lyssnandet möjliggör ett utbyte av gåvor i ett empatiskt sammanhang [...] Samtidigt utgör det grunden för en förkunnelse av evangeliet som verkligen, på ett avgörande och fruktbart sätt, kan beröra hjärtan«.

En kyrka som är uppmärksam på tidens tecken

39. »Trots att många unga betraktar Gud, religion och kyrkan som enbart tomma ord, har de en öppenhet gentemot Jesu person, när han framställs på ett tilltalande och verkligt sätt«. På grund av detta borde kyrkan inte vara överdrivet upptagen av sig själv utan istället framför allt återspegla Jesus Kristus. Hon behöver ödmjukt erkänna att vissa konkreta förändringar behöver göras och att hon behöver ta till sig av den framtidsvision och kritik som kommer från de unga om det ska kunna ske.

40. Synoden tillstod att »ett stort antal unga människor vänder sig inte, av alla möjliga anledningar, till kyrkan eftersom de inte ser henne som viktig i deras liv. Vissa begär till och med uttryckligen att få bli lämnade i fred eftersom de känner ett obehag och en irritation inför kyrkans närvaro. Denna begäran kommer inte alltid ur ett oreflekterat och impulsivt förakt. Den kan även komma av uppriktiga och förståeliga anledningar: sex- och finansskandaler, ett prästerskap som är oförberett på att ta sig an sådant som berör de unga, bristande noggrannhet vad gäller predikoförberedelse och framställningen av Guds ord, den passiva roll som ges åt de unga inom den kristna gemenskapen, kyrkans svårigheter att förklara sin lära och sina etiska ståndpunkter för människor i dagens samhälle«.

41. Fastän många unga är glada att se en kyrka som är ödmjuk men självsäker när det kommer till hennes gåvor och som har en förmåga att ge god och broderlig kritik, så vill andra ha en kyrka som lyssnar mer och gör mer än enbart fördömer världen. De vill inte se en kyrka som är tyst och rädd för att tala, men inte heller en som alltid strider som besatt när det kommer till två eller tre specifika frågor. För att framstå som trovärdig för unga finns det tillfäl-

len när hon behöver återvinna sin ödmjukhet och helt enkelt bara lyssna och därmed erkänna att vad andra har att säga kan skänka insikt och hjälpa henne att bättre förstå evangeliet. En kyrka som alltid är på defensiven, som förlorar sin ödmjukhet och slutar att lyssna till andra, som inte lämnar utrymme för frågor, förlorar sin ungdom och blir till ett museum. Hur ska hon då kunna ge sitt gensvar på de ungas drömmar? Även om hon äger evangeliets sanning betyder inte detta att hon helt och fullt har förstått den. Därför är hon kallad att fortsätta växa i sin insikt när det gäller denna outtömliga skatt.

42. En kyrka som är överdrivet ängslig och bunden vid sina strukturer kan till exempel vara undantagslöst kritisk mot alla försök att försvara kvinnors rättigheter, och ständigt peka ut de möjliga problemen med sådana ansatser. En levande kyrka borde istället reagera genom att vara uppmärksam på de legitima delarna av de krav på större rättvisa och jämlikhet som kommer från kvinnor. En levande kyrka kan se tillbaka på historien och erkänna sin delaktighet i en hel del manligt härskande, dominerande, förslavande av olika former, övergrepp och sexistiskt våld. Med detta perspektiv kan hon hörsamma kravet att respektera kvinnors rättigheter och skänka sitt fulla stöd åt en större ömsesidighet mellan män och kvinnor, utan att för den skull godta allt som vissa feministgrupper föreslår. I enlighet med detta avsåg synoden förnya kyrkans åtagande att arbeta »emot alla former av könsdiskriminering och sexualiserat våld«. Så svarar en kyrka som håller sig ung och låter sig utmanas och drivas vidare av sådant som berör de unga.

Maria, den unga kvinnan från Nasaret

43. I kyrkans hjärta strömmar ljuset från Maria fram. Hon är den främsta bilden av den ungdomliga kyrka som strävar efter att följa Kristus med entusiasm och beredvillighet. Medan hon ännu var mycket ung svarade hon ja till ängeln budskap men var samtidigt inte rädd för att ställa frågor (jfr Luk 1:34). Med öppet hjärta och öppen själ sade hon till ängeln: »Jag är Herrens tjänarinna« (Luk 1:38).

44. »Vi slås alltid av kraften i den unga Marias 'ja', styrkan i orden 'må det ske' som hon talade till ängeln. Detta var inte ett enbart passivt eller uppgivet accepterande, inte heller ett svagt 'ja', som om hon skulle säga, 'visst, vi får väl ge det ett försök och se vad som händer'. Maria var helt främmande inför orden 'vi får se vad som händer'. Hon var beslutsam; hon visste vad som stod på spel och hon sade sitt 'ja' utan att tveka. Hennes 'ja' kom från en människa som var beredd att överlåta sig, någon som var villig att ta en risk och redo att satsa allt, utan någon annan säkerhet än den att hon visste att hon bar på ett löfte. Därför frågar jag var och en av er: ser du dig själv som någon som bär på ett löfte? Vilket löfte finns liggande nära mitt hjärta som jag kan ta fram? Marias uppdrag skulle tveklöst innebära svårigheter, men de utmaningar som låg framför henne gav ingen anledning att svara 'nej'. Visst skulle saker bli komplicerade, men inte på samma sätt som sker när vår feghet förlamar oss eftersom allt inte står klart och tydligt för oss i förväg. Maria tog inte ut någon försäkring! Hon tog risken och av den anledningen är hon en 'influencer', Guds 'influencer'. Hennes 'ja' och hennes längtan att tjäna var starkare än några tvivel eller svårigheter».

45. Utan att skapa sig undanflykter eller falska föreställningar »deltog hon i sin Sons [...] lidande; hon stödde honom genom sin blick och skyddade honom med sitt hjärta. Hon delade hans lidande, men övermannades inte av det. Hon var den kraftfulla kvinna som yttrade sitt 'ja', som stöder och följer, skyddar och omfamnar. Hon är hoppets stora väktarinna [...] Från henne lär vi oss att säga 'ja' till den envisa uthålligheten och kreativiteten hos dem som utan fruktan alltid är redo att börja om på nytt«.

46. Maria var en ung kvinna som hade ett hjärta som flödade över av glädje (jfr Luk 1:47), med ögon som återspeglade den helige Andes ljus, som såg på livet med tro, och i sitt ungdomliga hjärta satte ett värde på allt (jfr Luk 2:19, 51). Hon var energisk, redo att omedelbart ge sig av när hon fick veta att hennes släkting behövde henne. Hon tänkte inte på sina egna planer utan »skyndade« iväg till bergsbygden (Luk 1:39).

47. När hennes unga son behövde skydd för Maria tillsammans med Josef till ett främmande land (jfr Matt 2:13–14). Hon anslöt sig också till apostlarna för att vänta på den helige Andes utgjutelse (jfr Apg 1:14). I hennes närvaro föddes den unga kyrkan då apostlarna gick ut för att ge liv åt en ny värld (jfr Apg 2:4–11).

48. Idag vakar Maria som en moder över oss, hennes barn, på vår väg genom livet. Ofta är vi utleda och behövande, ängsliga att hoppets ljus någon gång ska fattas oss. Detta är vad vi önskar: att hoppets ljus aldrig ska fattas. Vår moder Maria ser till detta pilgrimsfolk: ett ungdomligt folk som hon älskar och som i sina hjärtans tystnad söker henne mitt i allt oväsen, mitt i allt tjatrande och under alla resans distraktioner. Under vår moders blick finns endast rum för hoppets tystnad. Så skänker Maria nytt ljus åt vår ungdom.

Unga helgon

49. Kyrkans hjärta är även fyllt av unga helgon som överlätit sina liv åt Kristus, många av dem ända in i döden när de dog som martyrer. De var dyrbara återsken av den unge Kristus; deras strålande vittnesbörd uppmuntrar oss och väcker oss från vår dåsighet. Synoden påpekade att »många unga helgon har låtit ungdomen stråla fram i all sin skönhet och blivit till verkliga profeter som under sin tid skapat förändring. Deras exempel visar oss vad de unga är förmögna att utföra när de öppnar sig för att möta Kristus«.

50. »Genom de ungas helighet kan kyrkan förnya sin andliga glöd och sin apostoliska livskraft. Den helighetens balsam som alstras genom det goda liv som finns hos så många unga har kraft att hela kyrkans liksom världens sår, och föra oss tillbaka till den kärlekens fullhet som vi alltid har varit kallade till: unga helgon inspirerar oss att återvända till vår första kärlek (jfr Upp 2:4)«. Vissa helgon levde inte till vuxen ålder, trots detta visade de att det finns ett annat sätt att tillbringa sin ungdom. Låt oss tänka på åtminstone några av dem som, var och en på sitt eget vis, och under olika tidsåldrar, levt sina liv i helighet.

51. Under 200-talet arbetade den helige Sebastian som ung befälhavare inom den praetorianska vaktstyrkan. Det sägs att han ständigt talade om Kristus och försökte omvända sina medarbetare, ända tills han beordrades att avsäga sig sin tro. Eftersom han vägrade besköts han med pilar, men överlevde och fortsatte frimodigt att förkunna Kristus. Till slut pryglades han till döds.

52. Den helige Franciskus av Assisi hörde, medan han ännu var ung och full av drömmar, Jesu kallelse till fattigdom och till att återuppbygga kyrkan genom sitt vittnesbörd. Franciskus lämnade i glädje allt han hade och är nu det universella broderskapets helgon, allas

vår broder. Han prisade Herren för hans skapelser. Franciskus dog år 1226.

53. Den heliga Jeanne d'Arc föddes år 1412. Hon var en ung bondflicka som trots sin ringa ålder stred för att befria Frankrike från inkräktare. Eftersom hennes handlingar och beteende liksom hennes sätt att leva ut tron blev missförstådda brändes Jeanne på bål.

54. Den salige Andreas av Phû Yên var en ung vietnamesisk man som levde på 1600-talet. Han var kateket och biträdde missionärerna. Andreas fängslades för sin tro och eftersom han vägrade att avsäga sig den blev han mördad. Andreas dog med namnet Jesus på sina läppar.

55. Under samma århundrade blev den heliga Kateri Tekakwitha, en ung kvinna som tillhörde den nordamerikanska ursprungsfolkningen, förföljd för sin tro och flydde över 30 mil till fots ute i vildmarken. Kateri vigde sig själv åt Gud och dog medan hon uttalade: »Jesus, jag älskar dig!«

56. Den helige Domenico Savio offrade alla sina lidanden till Maria. När den helige Giovanni Bosco lärde honom att helighet innebär en ständig glädje öppnade Domenico sitt hjärta för en smittande glädje. Han ville hålla sig nära de mest övergivna och klena bland sina unga fränder. Domenico dog år 1857 vid fjorton års ålder medan han sade: »Vilka underbara ting jag får uppleva!«

57. Den heliga Thérèse av Jesusbarnet föddes år 1873. Vid femton års ålder inträdde hon i karmeliternas kloster, efter att ha tagit sig igenom många svårigheter. Thérèse levde i den lilla vägens fullkomliga förtröstan på Herrens kärlek och beslutade sig för att genom sina böner elda på den kärlekens eld som brinner i kyrkans hjärta.

58. Den salige Ceferino Namuncurá var en ung man från Argentina och son till en av urbefolkningsstammarnas hövdingar. Han blev salesiansk seminarist och fylldes av längtan att återvända till sin stam för att föra Jesus Kristus till dem. Ceferino dog år 1905.

59. Den salige Isidore Bakanja var en lekman från Kongo som vittnade om tron. Han utstod en utdragen tortyr som straff för att han förkunnat det kristna budskapet för andra unga människor. Under det att han förlät sin bödel dog Isidore år 1909.

60. Den salige Pier Giorgio Frassati, som dog år 1925, »var en ung man fylld av en glädje som svepte allting med sig, en glädje som besegrade många svårigheter under hans liv«. Pier Giorgio sade att han ville återgälda den Jesu kärlek som han tog emot i den heliga kommunionen genom att besöka och hjälpa de fattiga.

61. Den salige Marcel Callo var en ung fransman som dog år 1945. Marcel satt fängslad i österrikiskt koncentrationsläger och uppmuntrade där sina medfångar i tron under det hårda arbetet.

62. Den unga saliga Chiara Badano, som dog år 1990, »fick uppleva hur smärta kan förvandlas av kärlek [...] Nyckeln till den frid och glädje hon kände var hennes fullkomliga förtröstan på Herren och det att hon accepterade att hennes sjukdom var ett mystiskt uttryck för hans vilja, både för hennes egen skull och för andras«.

63. Må dessa, och de många andra unga som i tysthet och i det fördolda har levt ut evangeliet i sin helhet, be för kyrkan så att hon blir fylld av glada, modiga och hängivna unga som kan skänka världen fler heliga vittnesbörd.

KAPITEL 3

NI ÄR GUDS »NU«

64. När vi nu i korthet har undersökt Guds ord kan vi inte endast konstatera att de unga är världens framtid. De unga är också världens nutid; i denna stund berikar de den. Unga människor är inte längre barn. De befinner sig vid ett skede i livet när de börjat anta allt mera ansvar och tillsammans med de vuxna delar de detta för att familjen, samhället och kyrkan ska växa och mogna. Men tider-na förändras och därför måste vi ställa frågan: Hurdana är dagens unga egentligen? Vad är det som försiggår och händer i deras liv?

I positiva termer

65. Synoden tillstod att kyrkans medlemmar inte alltid har Jesu infallsvinkel. Istället för att lyssna uppmärksamt till de unga »finns det alltför ofta en tendens att man erbjuder färdiga svar och patentlösningar utan att de verkliga frågorna faktiskt tillåtits komma fram med de reella utmaningar som de innehåller«. Men när kyrkan bortser från sina förutfattade meningar och istället lyssnar noggrant till de unga, blir hon berikad genom detta medkännande förhållningssätt, eftersom »det tillåter de unga att ge sitt eget bidrag till gemenskapen och hjälper den därmed att utveckla en känslighet inför nya områden och att tänka igenom nya frågor«.

66. Vi vuxna frestas ofta att lista alla de problem och misslyckanden som finns bland dagens unga. Kanske tycker någon att det är berömvärt att vi framstår som experter när det kommer till att peka ut svårigheter och faror. Men vad blir egentligen slutresultatet

av en sådan inställning? En större distans, mindre närhet och mindre ömsesidig hjälp att ge varandra.

67. Den som kallats att vara förälder, herde eller ledare för unga måste kunna se långsiktigt för att uppskatta den lilla låga som alltså jämt brinner, det tunna strå som knäckts men inte brutits av (jfr Jes 42:3). Den behöver förmågan att se vägar framåt där andra endast ser murar, att se potential där andra bara ser faror. Det är så Gud Fadern ser på saker; han vet hur han ska vårda och ha omsorg om det frö av godhet som finns i de ungas hjärtan. Varje ung människas hjärta borde därför ses som »helig mark« – en plats där det gudomliga livets frön finns nedlagda – där vi måste »ta av oss skorna« innan vi kan närma oss och träda djupare in i mysteriet.

68. Vi kunde göra ett försök att framställa en bild av dagens unga, men först skulle jag vilja återge ett stycke hos synodfäderna där de påpekar att »synodens sammansättning tydliggjorde närvaron och delaktigheten från många olika regioner världen om och betonade därigenom kyrkans skönhet i sin universalitet. I den framåtskridande globaliseringens sammanhang ville synodfäderna att den mångfald av kulturella kontexter som finns, även inom enskilda länder, särskilt skulle understrykas. De världar som dagens 'ungdom' tillhör är så många, att man i vissa länder tenderar att tala om 'ungdomar' i pluralis. Den åldersgrupp som synoden diskuterade (16–29 år) utgör inte en homogen kategori, utan består av skilda grupper som var och en äger sin egen livserfarenhet«.

69. Ur demografisk synvinkel är det även så att vissa länder har en stor andel unga medan andra har ett väldigt lågt födelsetal. »Ytterligare en differentierande faktor är den historiska: det finns länder och hela världsdelar som sedan gammalt bär på en kristen tradition och där kulturen präglats av outplånliga spår av minnen som inte

utan vidare kan avfärdas, samtidigt som andra länder och världsdelar karaktäriseras av andra religiösa traditioner medan kristendomen endast utgör en minoritetsnärvaro – i vissa fall en relativt ny sådan. Sedan finns även de platser där kristna gemenskaper, och de unga som hör till dessa, är utsatta för förföljelser«. Vi behöver också skilja mellan unga »som har tillgång till de ökade möjligheter som kommer av globaliseringen och dem som lever i samhällets utkanter eller på landsbygden och som upplever sig som exkluderade eller förkastade«.

70. Det finns många ytterligare skillnader som det blir svårt för mig att undersöka närmare här. Jag anser mig inte nödgad att här göra en detaljanalys av dagens unga, deras liv och deras erfarenheter. Å andra sidan, eftersom jag inte vill förbise den här sidan av verkligheten, kommer jag i korthet att sammanfatta några bidrag som framfördes inför synoden och ytterligare några som jag inhämtade i samband med våra möten.

Några av de ungas erfarenheter

71. Ungdomen är inte något som bör analyseras på abstrakt väg. »Ungdomen« som sådan existerar ju inte: det som finns är unga människor, var och en med sin verklighet och sitt liv. I dagens hastigt föränderliga värld är många av de livet utsatta för lidande och manipulation.

Att leva i en värld som befinner sig i kris

72. Synodfäderna medgav med sorg att »många av dagens unga lever i krigszoner och erfar oräkneliga olika former av våld: kidnappning, utpressning, organiserad brottslighet, människohandel, slaveri och sexuellt utnyttjande, våldtäkt i krig och så vidare. Andra unga kämpar på grund av sin tro för att finna en plats i samhäl-

let och tvingas utstå olika former av förföljelse, ibland till och med mord. Många unga tvingas, antingen genom våld eller på grund av brist på alternativ, att själva leva brottsliga och våldsamma liv: som barnsoldater, i beväpnade gäng, med droghandel, med terrorism och annat liknande. Våldet förstör många unga liv. Missbruk och beroende parat med våld och förseelser är en del av det som ligger bakom att unga hamnar i fängelse, och detta med högre frekvens inom vissa etniska och sociala grupper«.

73. Många unga övertygas av ideologier och används och utnyttjas som kanonmat eller som attackstyrkor för att förstöra, skrämma och förnedra. Värre är att många av dem till slut blir individualister, fientligt inställda och utan förtroende för andra, och blir på så sätt lätta byten för somliga politiska gruppers och ekonomiska maktens hänsynslösa och nedbrytande strategier.

74. »En ännu större grupp unga i världen är de som lider av olika former av marginalisering och socialt utanförskap baserat på religion, etnicitet och ekonomi. Låt oss inte glömma bort det svåra tillstånd som råder för de tonåringar och ungdomar som blir gravida, abortens gissel, spridningen av HIV, olika former av beroende (droger, spel, pornografi och så vidare) samt den utsatta belägenhet som drabbar gatubarn vilka saknar hem, familj och ekonomiska resurser«. I de fall det drabbar kvinnor innebär allt detta en dubbel smärta och svårighet.

75. Må vi som kyrka aldrig upphöra att begråta dessa tragedier som drabbar de unga. Må vi aldrig bli avtrubbade inför dem. Den som är oförmögen att fälla tårar kan inte vara en moder. Vi vill gråta så att också samhället kan vara mer som en moder, så att det istället för att ta liv kan ge liv, och själv bli till ett löfte om liv. Vi gråter när vi tänker på alla de unga människor som redan förlorat

sina liv på grund av fattigdom och våld, och vi vädjar till samhället att bli mer som en omsorgsfull moder. Denna smärta lämnar oss inte. Den stannar hos oss eftersom den hårda verkligheten inte längre kan döljas. Det värsta vi kan göra är att anta den världsliga anda vars lösning är att helt enkelt bedöva de unga genom andra budskap, genom distraktioner och genom ytliga sysselsättningar.

76. Kanske är det så att »dem ibland oss som lever någorlunda bekväma liv inte vet hur vi ska gråta. Somliga aspekter av verkligheten kan enbart ses med ögon som renats av tårar. Jag skulle vilja att var och en av er ställde sig frågan: Är jag förmögen att gråta? Har jag det i mig att gråta när jag ser ett barn som svälter, som missbrukar droger eller lever på gatan, hemlös, övergiven, illa behandlad eller utnyttjad som slav av samhället? Eller handlar mina tårar enbart om självcentrerat gnäll, gråten från någon som bara vill ha något annat?» Försök att lära er att gråta för alla de unga som är mindre lyckligt lottade än er själva. Att gråta är också ett uttryck för barmhärtighet och medlidande. Om inga tårar kommer så be Herren att ge dig nåden att kunna gråta för andras lidanden. När du väl kan gråta kommer du också att få förmågan att av hjärtat hjälpa människor.

77. Ibland är den smärta som vissa unga upplever så djup att hjärtat brister och ord saknas för att uttrycka den. Det enda de förmår är att vända sig till Gud och berätta hur svårt de lider, och att de knappt klarar att gå vidare eftersom de inte längre kan lita på någon. Men under denna sorgsna bön framträder Jesu ord: »Saliga de som sörjer, de skall bli tröstade« (Matt 5:4). Vissa unga män och kvinnor har fått kraft att gå vidare eftersom de hörde detta gudomliga löfte. Må alla unga som lider få uppleva närheten från en kristen gemenskap som kan spegla dessa ord i handling, omfamning och konkret hjälp.

78. Det är sant att de med makt erbjuder ett visst stöd, som dock ofta kommer till ett högt pris. I många fattiga länder tar man emot ekonomiskt stöd från rikare länder eller internationella organisationer i utbyte mot att man accepterar västerländska ståndpunkter gällande sexualitet, äktenskap, livet eller social rättvisa. Denna ideologiska kolonisering är särskilt skadlig för de unga. Vi ser också hur en viss typ av försäljningskampanjer lär unga människor att ständigt vara missnöjda och bidrar till slit-och-släng-kulturen som i sin tur leder till att de unga själva kasseras.

79. Dagens kultur utnyttjar bilden av de unga. Skönhet förknippas med ett ungdomligt utseende, och kosmetiska behandlingar syftar därför till att dölja tidens spår. Unga kroppar ställs ständigt ut som ett medel för att sälja produkter. Ungdomen utgör ett skönhetsideal, men vi måste inse att detta har väldigt lite att göra med de unga. Vad det innebär är att vuxna vill rycka åt sig ungdomen för egen del, inte att de respekterar, älskar och bryr sig om de unga.

80. Vissa unga »betraktar familjetraditioner som något förtryckande och flyr dessa under inflytande av en globaliserad kultur som ibland lämnar dem helt utan sammanhang. I andra delar av världen har konflikten mellan generationer gått så långt att det råder ett totalt och ömsesidigt främlingskap mellan vuxna och unga. I somliga fall misslyckas de vuxna med uppgiften att förmedla livets grundläggande värden, vid andra tillfällen försöker de inte ens och strävar till och med ibland efter att efterlikna de unga, så att generationsförhållandena därigenom inverteras. Relationen mellan unga och vuxna riskerar att hamna på en enbart känslomässig nivå och därmed förlora sina kulturförmedlings- och utbildningsaspekter«. Tänk vilken skada detta gör för de unga utan att somliga ens märker det! Unga människor har själva berättat om vilka stora svårigheter detta orsakar när det kommer till överföringen av tronen »i

sådana länder som saknar yttrandefrihet, där unga är förhindrade att gå till kyrkan«.

Begär, smärta och längtan

81. Unga människor är medvetna om att kroppen och sexualiteten är av avgörande vikt för deras liv och identitetsmässiga mognadsprocess. I en värld som ständigt upphöjer sexualiteten är det emellertid inte en enkel sak att bevara en hälsosam relation till den egna kroppen och att ha ett stillsamt känsloliv. Av denna och andra anledningar tenderar sexualmoralen att vara en källa till »oförståelse och främlingskap gentemot kyrkan, eftersom hon uppfattas som fördömande«. Inte desto mindre uttrycker unga »en klart uttalad önskan att diskutera frågor rörande skillnader mellan manlig och kvinnlig identitet, ömsesidighet mellan män och kvinnor samt homosexualitet«.

82. Under vår tid »har framsteg inom naturvetenskap och biomedicinsk teknik kraftigt påverkat synen på kroppen och lett till föreställningen att den är helt öppen för obegränsad modifiering. Förmågan att förändra DNA, möjligheten att införa artificiella element i organismer samt utvecklingen av neurovetenskapen utgör storslagna möjligheter men ger samtidigt upphov till allvarliga antropologiska och etiska frågeställningar«. De kan få oss att glömma bort att livet är en gåva och att vi är skapade med inneboende begränsningar. Allt detta kan utnyttjas av dem som bär på den teknologiska makten. »Därtill finns det inom vissa ungdomskretsar en ökande fascination för riskbeteenden som ett sätt att utforska sig själv genom att söka starka känsloupplevelser och att få andras uppmärksamhet [...] Denna verklighet som de yngre generationerna utsätts för utgör ett hinder för en stabil mognadsprocess«.

83. Även de unga har erfarenheter av motgångar, besvikelser och djupt smärtsamma minnen. Inte sällan upplever de »smärta från tidigare misslyckanden, ouppfyllda strävanden, erfarenheter av diskriminering och orättvisa, känslan av att inte vara älskad och accepterad«. Då uppstår också »moraliska sår, bördan från tidigare begångna fel, skuld känslor över att ha begått misstag«. Jesus gör sin närvaro känd bland alla dessa kors som bärs av de unga; han erbjuder dem sin vänskap, sin tröst och sin helande närhet. Kyrkan vill vara hans redskap på denna väg till inre helande och frid i hjärtat.

84. Hos vissa unga kan vi skönja en längtan efter Gud, låt vara att den är vag och befinner sig en bra bit från kunskapen om den Gud som har uppenbarat sig. Hos andra kan vi upptäcka ett ideal om mänskligt broderskap, vilket i sig inte är någon liten sak. Många har en uppriktig önskan att få utveckla sina förmågor för att ha något att erbjuda världen. I vissa ser vi en särskild konstnärlig känsla eller en längtan efter harmoni med naturen. I andra finns kanske ett stort behov av att kommunicera. Hos många av dem möter vi en djup önskan om att leva livet på ett annorlunda sätt. I allt detta kan vi hitta verkliga startpunkter, inre öppningar för ett ord av inspiration, visdom och uppmuntran.

85. Synoden behandlade speciellt tre områden som är av yttersta betydelse. Jag skulle nu vilja citera dess slutsatser, men också nämna att de uppmanar till mer analys och utvecklandet av mer adekvata och effektiva svar.

Den digitala miljön

86. »Den digitala miljön har blivit kännetecknande för dagens värld. Breda lager av mänskligheten är omgärdad av den på ett

vardagligt och ständigt pågående sätt. Det handlar inte längre om att vi 'använder' somliga kommunikationsmedel, utan vi lever i en kraftigt digitaliserad kultur som har djupgående effekter på våra begrepp om tid och rum, på vår självförståelse, vår förståelse av andra och världen samt vår förmåga att kommunicera, lära oss, hålla oss informerade och ingå i relationer med andra. Ett perspektiv på tillvaron som värderar bilder högre än lyssnande och läsning har påverkat människors sätt att lära sig samt utvecklingen av deras kritiska tänkande«.

87. Internet och sociala nätverk har skapat nya sätt att kommunicera och närma sig varandra. De är »ett offentligt torg där unga spenderar mycket av sin tid och enkelt kan möta varandra, fast alla har inte samma tillgång till det, särskilt i vissa delar av världen. De bereder ett ypperligt tillfälle för dialog, möten och utbyten mellan människor, liksom de ger en tillgång till information och kunskap. Dessutom erbjuder den digitala världen möjlighet till socialt och politiskt engagemang och ett aktivt medborgarskap, liksom den underlättar spridandet av oberoende information som skänker ett effektivt skydd för de mest sårbara genom publikationer som avslöjar överträdelser av deras rättigheter. I många länder utgör internet och sociala nätverk redan ett väletablerat forum för att nå och engagera unga människor, inte minst när det gäller pastoralas initiativ och aktiviteter«.

88. Men för att förstå det här fenomenet i sin helhet måste vi inse att den, liksom andra aspekter av den mänskliga tillvaron, har sin beskärda del av brister och begränsningar. Det är inte sunt att blanda ihop kommunikation med ytlig, virtuell kontakt. Faktum är att »den digitala miljön även kan vara en plats för ensamhet, manipulation, utnyttjande och våld, där det värsta exemplet på detta är 'darknet'. Digitala media kan utsätta människor för risker såsom

beroende, isolering och gradvis förlust av kontakt med verkligheten, när de hindrar autentiska mellanmännsliga relationer från att utvecklas. Nya former av våld sprids genom sociala media, exempelvis nätmobbning. Internet är också en kanal för spridandet av pornografi och utnyttjande av människor för sexuella syften eller genom hasardspel.«

89. Man ska inte glömma att »det finns gigantiska ekonomiska intressen som styr den digitala världen. De har förmåga att utöva kontroll på sätt som är lika subtila som de är effektiva, genom mekanismer som verkar för att manipulera både människors samveten och den demokratiska processen. Det sätt på vilket många plattformar fungerar leder ofta till möten mellan likasinnade och avskärmar dem därigenom från debatt. Denna rundgång ger kraft åt spridandet av 'fake news' och osann information som göder fördomar och hat. Ökningen av 'fake news' är ett uttryck av en kultur som har förlorat sin känsla för sanning och som anpassar fakta för att stämma in med de egna intressena. Enskilda individers rykte sätts på spel genom summariska rättegångar som utspelar sig online. Kyrkan och hennes herdar är inte undantagna detta fenomen«.

90. Ett dokument som sammanställdes av trehundra unga från hela världen inför synoden påpekade att »relationer online kan bli omänskliga. Den digitala platsen gör oss blinda för den andra människans sårbarhet och hindrar oss från egen självreflektion. Problem som pornografi förvrider unga människors syn på mänsklig sexualitet. När teknologi används på detta sätt skapas en falsk parallell tillvaro där hänsyn till mänsklig värdighet fattas«. För många människor har den konstanta närvaron av en virtuell värld lett till en slags »digital migration« som inneburit att man dragit sig undan från sin familj och sina kulturella och religiösa värderingar, och istället trätt in i en värld av ensamhet och självuppfinnande, med

resultatet att man känner sig rotlös trots att man fysiskt befinner sig på samma ställe. Det sprudlande liv hos unga som vill uttrycka och bejaka den egna personligheten har idag en ny utmaning att möta: den att interagera med en verklig och virtuell värld som de beträder på egen hand som satte de ner foten på en hittills okänd kontinent. Dagens unga är de första som måste uppfinna en syntes mellan det som är personligt, det som är utmärkande för deras respektive kultur, och det som är globalt. Detta innebär att de måste hitta sätt att gå från virtuell kontakt till en god och sund kommunikation.

Migranter som en symbol för vår tid

91. Hur skulle vi kunna låta bli att tänka på alla de unga som påverkas av migrationens rörelser? »Migrationen är, när den betraktas globalt, ett strukturellt fenomen och inte fråga om en tillfällig kris. Den kan äga rum inom ett land eller mellan olika länder. Kyrkans omsorg är särskilt fästad vid dem som flyr från krig, våld, politisk eller religiös förföljelse, från naturkatastrofer inklusive sådana som orsakats av klimatförändringar och från extrem fattigdom. Många av dem är unga. I allmänhet söker de efter möjligheter för sig själva och sina familjer. De drömmer om en bättre framtid och de vill själva skapa omständigheterna för att förverkliga den«. Migranterna »påminner oss om en grundläggande del av vår tro, nämligen att vi själva är 'gäster och främlingar på jorden' (Heb 11:13)«.

92. Andra migranter »lockas av den västerländska kulturen, ibland med orealistiska förväntningar, vilket utsätter dem för svåra besvikelser. Samvetslösa människohandlare, ofta med koppling till drog- och vapenkarteller, utnyttjar migranternas sårbarhet så att dessa alltför ofta måste erfara våld, trafficking, psykisk och fysisk misshandel och otaliga andra lidanden på sin resa. Inte heller får vi glömma den särskilda utsatthet som drabbar ensamresande min-

deråriga, den situation som rör dem som tvingas tillbringa många år i flyktingläger eller den som gäller dem som fastnar under en lång tid i transitländer utan möjlighet att påbörja studier eller på annat sätt utnyttja sina färdigheter. I vissa värdländer orsakar migration rädsla och oro, något som ofta drivs på och används för politiska ändamål, och som kan leda till främlingsfientlighet när människor börjar känna sig trängda. Detta behöver klart och tydligt adresseras«.

93. »Unga migranter får erfara en separation från hembygden och ofta innebär detta även en kulturell och religiös brytning med det tidigare. Också i de samhällen som de lämnar bakom sig upplever man en fragmentering, eftersom dessa förlorar sina mest livaktiga och framåtsträvande krafter. En fragmentering upplevs likaledes inom familjerna, särskilt dem där en eller båda föräldrarna migrerar och lämnar barnen kvar i ursprungslandet. Kyrkan har en viktig roll som referenspunkt för de unga medlemmarna av sådana splittrade familjer. Samtidigt är migranternas berättelser också berättelser om mötet mellan individer och mellan kulturer. För de samhällen och sammanhang som de kommer till innebär migranterna en möjlighet till berikning och alla människors inre utveckling. Initiativ där kyrkan är med och välkomnar migranterna har en viktig funktion ur detta perspektiv; sådana initiativ kan skänka nytt liv åt de gemenskaper som förmår att genomföra dem«.

94. »Tack vare synodfärdernas mångskiftande bakgrunder har diskussionen om migranter gagnats av en stor mängd olika perspektiv, särskilt från avrese- och mottagarländer. En djup oro uttrycktes av kyrkor vars medlemmar upplever sig tvingade att fly krig och förföljelse och av andra som i dessa påtvingade migrationer ser ett hot mot sin överlevnad. Det faktum att kyrkan kan omfamna alla dessa olika perspektiv låter henne spela en profetisk roll i samhäl-

let i relation till frågor som rör migration«. På ett särskilt sätt vill jag uppmana de unga att inte låta sig luras av dem som vill få dem att vara emot andra unga som nyligen ankommit till deras länder, och som vill få dem att betrakta de senare som ett hot som inte äger samma okränkbara värde som alla andra människor.

Att få slut på varje form av övergrepp

95. På senare tid har enträgna maningar framförts till oss att lyssna till ropen från de offer som utsatts för olika former av övergrepp utförda av vissa biskopar, präster, ordensfolk och lekmän. Dessa synder åsamkar offren »lidanden som kan pågå under en hel livstid och som ingen ånger kan råda bot på. Detta fenomen är utbrett i samhället och påverkar även kyrkan på ett sätt som utgör ett allvarligt hinder för hennes mission«.

96. Det är sant att »sexuella övergrepp på minderåriga är, och historiskt sett har varit, en plåga och ett utbrett fenomen som sträcker sig till alla kulturer och samhällen«, särskilt sker det inom familjer och inom olika institutioner. Dess omfattning har blivit känd framför allt »tack vare förändringar inom den allmänna opinionen«. Och medan detta problem är universellt och »allvarligt påverkar våra samhällen som helhet [...] gör inte detta på något sätt det till ett mindre monstruöst faktum när det sker inom kyrkan«. Det stämmer att »i människors rättfärdiga ilska ser kyrkan en återspeglings av Guds egen vrede, sedan han blivit bedragen och skymfad«.

97. »Synoden upprepar sitt kraftiga åtagande att införa rigorösa förebyggande åtgärder för att förhindra förekomsten [av dessa brott], och börjar med själva urvalet och skolningen av dem åt vilka ansvarsuppgifter och utbildning kommer att överlåtas«. Samtidigt måste beslutet att tillämpa »de handlingar och sanktioner som

krävs« gång på gång upprepas. Och allt detta genom Kristi nåd. Här finns det inte någon återvändo.

98. »Övergripping existerar i olika former: maktövergripping, samvetsövergripping, sexuella och ekonomiska övergripping. Det är tydligt att de sätt att utöva auktoritet på som gör allt detta möjligt måste upphöra, och att den omdömeslöshet och bristande transparens som präglar hanteringen av så många fall måste ifrågasättas. Viljan att dominera, bristen på dialog och öppenhet, olika former av dubbel-liv, andlig tomhet, liksom även psykologisk svaghet, är den terräng som korruptionen frodas i«. Klerikalism är en ständig frestelse för de präster som ser »det ämbete som de tagit emot som en makt att utöva, snarare än en fri och generös tjänst att erbjuda andra. Den får oss att tro att vi tillhör en grupp som sitter inne med alla svar och inte längre behöver lyssna på eller lära av andra«. Sådan klerikalism kan utan tvekan få ämbetsbärare att förlora respekten för det heliga och okränkbara värde som varje människa äger, liksom för den frihet som var och en har rätt till.

99. Tillsammans med synodfäderna skulle jag med uppskattning och tillgivenhet vilja tacka »dem som hade modet att berätta om den ondska de upplevt: de hjälper kyrkan att se och erkänna vad som har hänt och att snabbt skrida till handling«. Särskild tacksamhet bör också uttryckas för »det generösa engagemang som otaliga lekmän, präster, gudsvigda män och kvinnor samt biskopar visat vilka dagligen ger av sig själva med integritet och hängivenhet åt att tjäna de unga. Deras ansträngningar är som en väldig skog som sakta växer. Många unga som närvarade vid synoden uttryckte också tacksamhet till dem som har stått vid deras sida och de betonade det stora behov som finns av vuxna som kan tjäna som referenspunkter och förebilder«.

100. Tacka Gud för att de som gjort sig skyldiga till dessa fruktansvärda brott inte tillhör majoriteten av prästerna, dessa som utför sina uppgifter med trohet och generositet. Jag ber de unga att låta sig inspireras av denna stora majoritet. Och om du ser en präst som befinner sig i farozonen, eftersom han har förlorat glädjen i tjänsten, eller söker känslomässig kompensation, eller är ute på fel väg, påminn honom då om hans åtagande till Gud och hans folk. Påminn honom om evangeliet och uppmana honom att hålla sig upprätt. Genom detta kommer du att bidra stort till något avgörande: att hindra att dessa ohyggligheter sker igen. I detta mörka moln finns också en utmaning till alla unga som älskar Jesus Kristus och hans Kyrka: de kan vara en källa till stort helande om de använder sin särskilda förmåga att skapa förnyelse, att uppmana och kräva ett konsekvent vittnesbörd samt att fortsätta drömma och upptäcka nya idéer.

101. Inte heller är detta den enda synd som kyrkans medlemmar har begått. Hennes långa historia är inte utan skuggor. Våra synder ligger inför allas åsyn; obarmhärtigt avspeglas de i fårorna i kyrkans, vår moders och lärarinnas, mycket gamla ansikte. Under tvåtusen år har hon vandrat fram på sin pilgrimsväg, och delat hela mänsklighetens »glädjeämnen och förhoppningar, [...] bedrövelse och ångest«. Hon har gjort den här resan sådan hon är, utan plastikkirurgiska ingrepp. Hon räds inte att avslöja sina medlemmars synder, som vissa emellanåt försöker dölja, genom evangelieordets brinnande ljus som renar. Inte heller upphör hon att var dag ångerfullt recitera: »Förbarma dig, Gud, i din nåd [...] min synd står alltid inför mig« (Ps 51:3, 5). Ändå får vi aldrig glömma att vi inte får överge vår moder när hon är sårad, utan måste stå hos henne så att hon kan uppååda all sin styrka och hela sin kraft för att börja om på nytt.

102. Mitt under denna tragedi som med rätta orsakar oss smärta »erbjuder Herren Jesus, som aldrig överger sin kyrka, henne kraften och redskapen för att skapa sig en ny väg«. Denna mörka tid, »kan i sanning bli till en möjlighet för en epokgörande reform, fast inte utan de ungas outhärliga hjälp«. Den kan öppna oss för en ny pingst och inleda ett nytt stadium av rening och förändring som kan förnya kyrkans ungdom. De unga kommer att vara till ännu större nytta om de till fullo känner sig delaktiga i det »heliga, tålmodiga och trofasta Gudsfolket, upplyft och levandegjort genom den helige Ande«, eftersom »det kommer att vara just detta heliga Gudsfolk som kommer att frigöra oss från klerikalismens farsot, grogrunden för alla dessa skamfläckar«.

En väg ut

103. I detta kapitel har jag sett på den verklighet som dagens unga lever i. Andra aspekter kommer att behandlas i de följande kapitlen. Som jag tidigare sagt gör jag inte anspråk på att vara uttömmande i denna analys. Jag uppmuntrar olika gemenskaper att närmare, på ett respektfullt och seriöst sätt, undersöka den situation som dagens unga lever i för att på så sätt hitta de mest passande sätten att visa dem pastoral omsorg. Samtidigt vill jag inte avsluta detta kapitel utan att ha riktat några ord till var och en av er.

104. Jag påminner er om de goda nyheter vi har tagit emot som en gåva på uppståndelsens morgon: att i alla mörka och smärtsamma situationer som vi har nämnt finns det en väg ut. Det är till exempel sant att den digitala världen kan utsätta dig för risken att bli självupptagen, isolerad och hänförd av tomma nöjen. Men glöm inte att även där finns det unga som visar på kreativitet och till och med genialitet. Så var fallet med den vördnadsvärde Carlo Acutis.

105. Carlo var väl medveten om att hela kommunikationsapparaten med reklamkampanjer och socialt nätverkande kan göra oss avdomnade, få oss att bli beroende av konsumism och att köpa det senaste på marknaden, besatta av vår fritid och snärjda av negativitet. Samtidigt visste han hur den nya kommunikationstekniken skulle användas för att förmedla evangeliet, för att kommunicera skönhet och goda värderingar.

106. Carlo trillade inte i fällan. Han såg att många unga, i sin önskan att vara annorlunda, till slut blev någon annan än den de egentligen var, när de sprang efter vadhelst de mäktiga satte framför dem genom konsumismens och distraktionens mekanismer. På grund av detta frambär de inte de gåvor som Herren har gett dem; de skänker inte världen de unika personliga talanger som Gud har gett till var och en av dem. Om detta sade Carlo: »alla människor föds som original, men många slutar sina liv som kopior«. Låt inte det hända dig!

107. Låt dem inte beröva dig hoppet och glädjen, eller droga ner dig så att du blir en slav åt deras intressen. Våga vara mer, eftersom den du är betyder mer än någonting som du har. Vad är egentligen egendomar och det yttre bra för? Du kan bli det som Gud din Skapare vet att du är om du bara inser att du är kallad till någonting större. Be om den helige Andes hjälp och sträva med tillförsikt mot helighetens stora mål. På så sätt kommer du inte att bli någon kopia. Du kommer att helt och fullt vara dig själv.

108. Om detta ska ske måste du inse och ta till dig en enkel sanning: att vara ung handlar inte enbart om att springa efter flyktiga nöjen och ytliga framgångar. Om dina ungdomsår ska uppfylla sitt rätta syfte i livet måste de vara en tid av generöst engagemang, hel-

hjärtad överlåtelse och uppoffringar som är svåra men ytterst sett fruktbara. Som en stor poet har uttryckt det:

Om för att återfå det som jag återfått
Jag först måste förlora vad jag förlorat
Om för att uträtta det som jag uträttat
Jag först måste utstå vad jag utstått

Om för att älska nu
Jag först behövde såras
Betraktar jag det jag lidit som väl lidit
Betraktar jag vad jag gråtit som väl gråtit över

För i slutändan fick jag se
Att vi ej verkligen åtnjutit vad vi njutit
När vi ej har lidit för det

I slutänden insåg jag
Att trädets blomstring
Drar sitt liv från det som ligger begravt därunder.

109. Om du är ung till åren men känner dig svag, trött eller desillusionerad, be då Jesus att förnya dig. Hos honom brister aldrig hoppet. Samma sak gäller för dig som känner dig överhopad av laster, dåliga vanor, själviskhet eller ohälsosamma tidsfördriv. Jesus, som äger liv i överflöd, vill hjälpa dig att göra din ungdom till en värdefull tid. På så vis kommer du inte att undanhålla världen det bidrag som endast du, med just dina unika och särskilda egenskaper, kan ge.

110. Men låt mig också påminna dig om att det »är väldigt svårt att kämpa mot de egna begären och mot demonens försåt och fres-

telser och mot den egoistiska världen, om vi lever isolerade. Detta bombardemang förleder oss om vi blir alltför ensamma, och vi förlorar snabbt verklighetssinne och inre klarsyn, och vi faller«. Detta gäller i synnerhet för de unga, för närhelst ni kommer samman besitter ni en oerhörd styrka. Så fort ni fylls av entusiasm över ett liv i gemenskap har ni förmågan att utföra stora uppoffringar för andra och för det gemensamma. Isolering, å andra sidan, tömmer oss på all kraft och gör oss sårbara för vår tids värsta ondska.

KAPITEL 4

ETT FANTASTISKT BUDSKAP TILL ALLA UNGA

111. Nu vill jag för en stund lägga bort allting annat och tala till de unga om det som är allra viktigast, det som vi aldrig ska sluta tala om. Det är ett budskap som innehåller tre stora sanningar som vi alla ständigt behöver få upprepade för oss.

En Gud som är kärlek

112. Den allra första sanning som jag vill förmedla till var och en av er är denna: »Gud älskar dig«. Det spelar ingen roll om du har hört den tidigare eller inte. Jag vill ändå påminna dig om den. Gud älskar dig. Tvivla aldrig på detta, vad som än händer i ditt liv. Vid varje enskilt tillfälle är du gränslöst älskad.

113. Kanske har dina erfarenheter av fäder inte varit de bästa. Din jordiske far har kanske varit frånvarande eller långt borta, varit hård eller dominant. Kanske var han helt enkelt bara inte den far som du behövde, vad vet jag. Men vad jag med absolut visshet kan säga dig är att du kan finna en trygg famn hos din himmelske Fader, hos Gud som från början gav dig livet och som varje ögonblick fortsätter att skänka dig det. Han kommer att vara din fasta grund, men du kommer att märka att han också helt och fullt respekterar din frihet.

114. I Guds ord finner vi många uttryck för den här kärleken. Det är som om han prövade olika sätt att visa denna kärlek så att åtminstone ett av dem skulle kunna beröra just ditt hjärta. Det finns

till exempel tillfällen när Gud talar om sig själv som en kärleksfull far som leker med sina barn: »Med trofasthetens band drog jag dem, med kärlekens rep. Jag var som den som lyfter upp ett barn till kinden« (Hos 11:4).

Vid andra tillfällen talar han om sig själv som någon som är fylld av den kärlek som en mor hyser för sina barn och vars instinktiva omsorg gör det omöjligt för henne att försumma eller överge dem: »Glömmer en kvinna sitt lilla barn, bryr hon sig inte om den hon själv har fött? Och även om hon skulle glömma, glömmer jag aldrig dig« (Jes 49:15).

Han jämför till och med sig själv med en älskad som går så långt som att teckna den älskades porträtt på sina handflator så att han alltid ska ha hennes ansikte framför sig: »Se, på mina händer har jag upptecknat dig« (Jes 49:16).

Andra gånger betonar han sin oövervinnliga kärleks styrka och ut hållighet: »Om än bergen rubbas och höjderna vacklar, skall min trohet mot dig inte rubbas och mitt fredsförbund inte vackla« (Jes 54:10).

Eller också berättar han för oss att vi har varit efterlängtrade sedan evigheten, då det inte var av någon tillfällighet som vi kom in i denna värld: »Med evig kärlek har jag älskat dig; därför låter jag min nåd förbliva över dig« (Jer 31:3).

Eller så låter han oss veta att han i oss ser en skönhet som ingen annan kan se: »Du är dyrbar för mig, jag ärar och älskar dig« (Jes 43:4).

Eller så får han oss att inse att hans kärlek inte är glädjelös utan består av ren lycka som väller fram närhelst vi låter oss älskas av honom: »Herren, din Gud, bor hos dig, hjälten och räddaren. Han jublar av glädje över dig i sin översvallande kärlek« (Sef 3:17).

115. I hans ögon är du värdefull, du är inte oviktig. Du betyder mycket för honom eftersom du är hans händers verk. Det är därför han bryr sig om dig och ser på dig med tillgivenhet. »Lita på Guds minne: hans minne är inte en 'hårddisk' som 'sparar' och 'arkiverar' alla våra data. Hans minne är ett hjärta som är fyllt av öm medkänsla, ett som finner glädje i att 'ta bort' varje spår av ondska från oss«. Han håller inte reda på dina snedsteg och han hjälper dig alltid att lära dig något också från dina misstag. Han gör det eftersom han älskar dig. Försök att komma till ro en stund och låt dig själv få känna hans kärlek. Försök att tysta allt oväsen inom dig och vila ett tag i hans kärleksfulla famn.

116. Detta är en kärlek »som inte övermannar eller förtrycker, åsidosätter eller tystar, förnedrar eller dominerar. Det är Herrens kärlek, en daglig, diskret och respektfull kärlek; en kärlek som är fri och som befriar, en kärlek som helar och upprättar. Herrens kärlek har mer att göra med att upprätta än att störta ner, med försoning än förbud, med att erbjuda förändring än att fördöma, med framtiden snarare än det förgångna«.

117. När han ber dig om något eller helt enkelt får dig att möta livets utmaningar hoppas han att du ska ge honom utrymme att driva på för att hjälpa dig växa. Han blir inte upprörd om du ställer dina frågor till honom. Han bekymras snarare när du *inte* talar med honom, när du inte är öppen för en dialog med honom. Bibeln berättar för oss att Jakob kämpade med Gud (jfr 1 Mos 32:25-31), men det hindrade honom inte från att fortsätta sin resa. Herren

själv uppmanar oss: »Låt oss gå till rätta med varandra« (Jes 1:18). Hans kärlek är så verklig, så sann, så konkret, att den inbjuder oss till en relation präglad av öppenhet och fruktbar dialog. Sök vår himmelske Faders närhet i det kärleksfulla ansikte som hans modiga vittnen på jorden representerar!

Kristus räddar dig

118. Den andra stora sanningen är att Kristus offrade sig själv helt och fullt av kärlek för att rädda dig. Hans utsträckta armar på korset är det mest talande tecken som finns på att han är en vän som är villig att gå precis så långt som krävs: »Han hade älskat sina egna som levde här i världen, och han älskade dem intill slutet« (Joh 13:1).

Den helige Paulus sade om sitt liv att det var präglad av fullständig förtröstan på den självupppoffrande kärleken: »Så långt jag ännu lever här i världen lever jag i tron på Guds son, som har älskat mig och offrat sig för mig« (Gal 2:20).

119. Samma Kristus som genom sitt kors räddade oss från våra synder fortsätter idag att rädda och återlösa oss genom kraften av hans fullständiga självutgivande. Se på hans kors, håll dig nära honom, låt honom rädda dig, för de »som tar emot hans inbjudan till frälsning befrias från synd, sorg, inre tomhet och ensamhet«. Och om du syndar och vandrar långt bort från honom ska han komma och lyfta dig upp genom korsets kraft. Glöm aldrig att han »förlåter oss ett oändligt antal gånger. Gång på gång bär han oss på sina axlar. Ingen kan beröva oss den värdighet som han skänkt oss i sin gränslösa och osvikliga kärlek. Med en ömhet som aldrig bedrar får han oss att räta på huvudet, börja om på nytt och få glädjen tillbaka.«

120. »Vi är räddade av Jesus eftersom han älskar oss och han inte kan gå emot sin egen natur. Vi kan göra vad som helst mot honom och ändå älskar och räddar han oss. För bara det som älskas kan räddas. Bara det som omfamnas kan omvandlas. Herrens kärlek är större än alla våra problem, brister och tillkortakommanden. Ändå är det just genom våra problem, brister och tillkortakommanden som han vill skriva den här kärlekshistorien. Han omfamnade den förlorade sonen, han omfamnade Petrus efter hans förnekanden, och han omfamnar oss alltid, alltid, alltid varje gång vi fallit, och hjälper oss att komma på fötter och resa oss igen. För det värsta fallet – och lägg nu noga märke till detta – *det värsta fallet, det som verkligen kan föröda våra liv, är det som sker när vi förblir liggande och inte tillåter oss själva att bli hjälpta upp igen*«.

121. Hans förlåtelse och frälsning är inte något vi kan köpa eller som vi kan skaffa oss genom våra egna gärningar eller strävanden. Han förlåter oss och befriar oss fritt och utan kostnad. Hans offer på korset är så stort att vi aldrig kan återgälda det utan endast ta emot det med största tacksamhet och med glädje över att vara mer älskade än vi någonsin kunnat föreställa oss: »Vi älskar därför att han först älskade oss« (1 Joh 4:19).

122. Ni unga, ni Herrens älskade, hur värdefulla måste ni inte vara om ni blivit återlösta genom Jesu dyrbara blod! Kära unga, »ni är ovärderliga! Ni är inte till salu! Jag ber er, låt er inte köpas. Låt er inte bli förförda. Låt er inte förslavas genom olika former av ideologisk kolonisering som sätter griller i era huvuden med resultatet att ni slutar som slavar, missbrukare och förlorare i livet. Ni är ovärderliga. Upprepa alltid detta: Jag är inte till salu, inget pris kan köpa mig. Jag är fri! Förälska er i denna frihet, den som Jesus ger er«.

123. Håll dina ögon fästa vid den korsfäste Kristus utsträckta armar och låt dig räddas om och om igen. Och när du går för att bekänna dina synder lita då helt och fullt på hans barmhärtighet som befriar dig från skuld. Tänk på hans blod som utgöts med sådan stor kärlek och låt dig renas av det. På detta sätt kan du återfödas igen för alltid.

Han lever!

124. Och här slutligen är den tredje sanningen, oskiljbar från den andra: Kristus lever! Vi måste fortsätta att påminna oss själva om detta, annars finns risken att vi bara ser Jesus Kristus som en god förebild från det sedan länge förgångna, som ett minne, någon som räddade oss för tvåtusen år sedan. Men i så fall skulle det inte betyda mycket för oss: vi skulle förbli oförändrade, och inte befriade. Den som fyller oss med sin nåd, han som befriar oss, förvandlar oss, helar och tröstar oss är någon som verkligen lever. Han är Kristus, uppstånden från de döda, fylld av det övernaturliga livet och kraften, iklädd ett gränslöst ljus. Det är därför den helige Paulus kan säga: »Om Kristus inte har uppstått, då är er tro meningslös« (1 Kor 15:17).

125. Eftersom han lever kan han vara närvarande i ditt liv vid varje stund för att fylla det med ljus och ta bort all ångslan och ensamhet. Även om alla andra sviker förblir han hos dig så som han har lovat: »jag är med er alla dagar till tidens slut« (Matt 28:20). Han fyller ditt liv med sin fördolda närvaro, vart du än går finns han där och väntar på dig. Han har inte bara kommit i det förgångna utan han kommer till dig idag och varje annan dag och inbjuder dig att röra dig ut mot ständigt nya horisonter.

126. Betrakta Jesus som lycklig och överflödande av glädje. Jubla tillsammans med honom som med en vän som har segrat. De dödade honom – den helige, den rättfärdige, den oskyldige – men han segrade i slutändan. Ondskan kommer inte att få sista ordet. Inte heller kommer den att få sista ordet i ditt liv eftersom du har en vän som älskar dig och som vill segra i och genom dig. Din Frälsare lever.

127. Eftersom han lever kan det inte finnas något tvivel om att godheten kommer att ha övertaget i ditt liv och att alla dina utkämpade strider kommer att löna sig. Om detta nu stämmer kan vi sluta upp med att klaga och istället blicka mot framtiden, för tillsammans med honom är detta alltid möjligt. Det är denna säkerhet vi har. Jesus lever för evigt. Om vi håller fast vid honom har vi liv och skyddas från dödens hotelser och det våld som kan drabba oss i livet.

128. Varje annan lösning kommer att visa sig vara otillräcklig och endast tillfällig. Den kanske kan hjälpa för en liten tid, men snart kommer vi återigen att upptäcka att vi är övergivna och utsatta inför livets stormar. När vi har Jesus, å andra sidan, upplever våra hjärtan en trygghet som är fast rotad och stannar kvar. Den helige Paulus säger att han vill vara ett med Kristus så att han kan »lära känna Kristus och kraften från hans uppståndelse« (Fil 3:10). Den kraften kommer ständigt att göra sig påmind också i ditt liv eftersom han kom för att ge dig liv »och liv i överflöd« (Joh 10:10).

129. Om du i ditt hjärta kan lära dig att uppfatta skönheten i det här budskapet, om du är villig att möta Herren, om du är villig att låta honom älska och rädda dig, om du vill bli vän med honom och du börjar tala med honom, den levande Kristus, om ditt livs omständigheter, kommer du att få en verklig upplevelse som ger kraft

att hålla hela ditt kristna liv upprätt. Du kommer även få förmågan att dela denna erfarenhet med andra unga. För i »det kristna livets början står inget moraliskt beslut eller någon storartad idé utan mötet med en händelse, med en person, den som ger vårt liv en ny horisont och dess avgörande målinriktning«.

Anden ger liv

130. I dessa tre sanningar – Gud älskar dig; Kristus är din frälsare; han lever – ser vi Gud Fadern och Jesus. Men varhelst Fadern och Sonen är, där är också den helige Ande. Han är den som i stillhet öppnar hjärtan för att ta emot budskapet. Han håller hoppet om frälsningen levande och han kommer att hjälpa dig att växa i glädje om du är öppen för hans verk. Den helige Ande fyller den uppståndne Kristi hjärta så att det sedan flödar över till våra liv. När du tar emot Anden drar han dig ständigt djupare in i Kristi hjärta så att du kan växa i hans kärlek, hans liv och hans kraft.

131. Be den helige Ande varje dag att hjälpa dig att uppleva detta fantastiska budskap. Varför inte? Du har inget att förlora, och han kan förändra ditt liv, fylla det med ljus och leda det längs en bättre väg. Han tar inget ifrån dig utan hjälper dig istället att finna det som du behöver, och det på bästa möjliga sätt. Behöver du kärlek? Du kommer inte att finna det genom utsvävningar, genom att utnyttja andra människor eller genom att försöka äga och dominera andra. Du kommer att finna det på ett sätt som gör dig verkligt lycklig. Söker du efter starka känsloupplevelser? Du kommer inte att finna sådana genom att samla materiella saker på hög, spendera pengar eller desperat jaga efter det som den här världen har att erbjuda. De kommer istället att komma på ett mycket vackrare och mer meningsfullt sätt om du låter dig själv beröras av den helige Ande.

132. Letar du efter passion? Som den vackra dikten säger: »Bli förälskad!« (eller »låt dig själv bli älskad!«), eftersom »ingenting kan vara viktigare än att finna Gud, att förälska sig på ett fullkomligt och slutgiltigt sätt. Det som du är förälskad i, och som lägger beslag på din föreställningsvärld, kommer att påverka allting. Det kommer att avgöra vad som får upp dig ur sängen på morgonen, hur du tillbringar dina kvällar, vad du gör på helgerna, vad du läser, vem du känner, vad som får ditt hjärta att brista, och vad som fyller dig med förundran, lycka och tacksamhet. Bli förälskad, förbli förälskad, och det kommer att avgöra allt«. Denna kärlek till Gud som gör att man kan närma sig allt i livet med passion är möjlig tack vare Anden, eftersom »Guds kärlek har ingjutits i våra hjärtan genom att han har gett oss den heliga anden« (Rom 5:5).

133. Han är källan till vår ungdom när den är som bäst. De som litar till Herren är »som ett träd planterat nära vatten. Det sträcker sina rötter mot bäcken. Det har inget att frukta av hettan, bladen är alltid gröna« (Jer 17:8). Medan »unga män kan bli trötta och mattas« (Jes 40:30), ska de som väntar på Herren få »ny kraft, de får vingar som örnar. De springer utan att bli trötta, vandrar utan att mattas« (Jes 40:31).

KAPITEL 5

UNGDOMENS VÄGAR

134. Vad innebär det att leva sina ungdomsår i evangeliets förvandlande ljus? Vi måste ställa frågan eftersom ungdomen, snarare än att vara något att berömma sig av, är en gåva från Gud: »Att vara ung är en nåd, en välsignelse«. Det är en gåva som vi kan slösa bort på meningslösheter eller tacksamt ta emot och leva ut i dess fullhet.

135. Gud är den som skänker ungdom och som är verksam i varje ung människas liv. Ungdomen är en välsignad tid för de unga och en nåd för kyrkan och världen. Den är glädje, en hoppets sång och en välsignelse. Att göra det mesta av våra ungdomsår innebär att vi ser den här perioden av våra liv som meningsfull i sig själv och inte bara som ett förstadium till vuxenlivet.

En tid för drömmar och beslut

136. På Jesu tid var övergången från barndomen ett viktigt steg i livet, något som firades med stor glädje. När Jesus återgav livet åt en mans dotter kallade han henne först för »barn« (Mark 5:39) men tilltalade henne senare som »unga flicka« (Mark 5:41). Genom att säga: »Unga flicka, stig upp!« till henne gjorde han henne mera ansvarig för sitt liv och öppnade därmed dörren till ungdomen.

137. »Ungdomen är en fas i personlighetens utveckling som är särskilt präglad av drömmar som tar fart, av relationer som antar alltmer fast form och balans, av försök och experiment, av olika val som med tiden växer till ett livsprojekt. Vid det här stadiet i livet är de unga kallade att röra sig framåt utan att fördenskull klippa av

banden till sina rötter, att utveckla ett självbestämmande men inte i ensamhet«.

138. Guds kärlek och vår relation till den levande Kristus hindrar oss inte från att drömma, de kräver inte av oss att vi begränsar våra horisonter. Tvärtom lyfter denna kärlek upp oss och uppmuntrar och inspirerar oss till ett bättre och vackrare liv. Mycket av den längtan som finns i unga människors hjärtan kan sammanfattas med ordet »rastlöshet«. Som den helige Paulus VI sade: »I just den känsla av otillfredsställelse som du ofta upplever [...] finns en stråle av ljus närvarande«. Rastlös otillfredsställelse kombinerad med den upprymdhet som infinner sig när nya horisonter öppnas skapar ett mod som får dig att stå upp och ta ansvar för ett uppdrag. Denna sunda rastlöshet som är typisk för ungdomen fortsätter att leva i varje hjärta som förblir ungt, öppet och generöst. Verklig inre frid samexisterar med denna djupa otillfredsställelse. Som den helige Augustinus sade: »Du har skapat oss för dig själv, Herre, och våra hjärtan är rastlösa tills de finner ro hos dig«.

139. För ett tag sedan fick jag frågan av en vän om vad jag ser i en ung människa. Mitt svar var: »Jag ser någon som söker efter sin egen väg, som vill flyga med sina egna vingar, som möter världen och blickar ut över horisonten med ögon som är fulla av framtiden, fulla av hopp såväl som av illusioner. En ung människa står liksom vuxna med två fötter på jorden, men till skillnad från vuxna, vars fötter står parallellt med varandra, så har den unga människan alltid en fot framför den andra, redo att ge sig ut och kasta sig framåt. Alltid på väg vidare. Att tala om de unga är att tala om löften och om glädje. De unga har så mycket styrka, de har kraften att blicka framåt med hopp. En ung människa är ett löfte om liv som innebär en viss grad av envishet. Den unga människan är dåraktig nog att

bedra sig själv, men också anpassningsbar nog för att återhämta sig från sina villfarelser«.

140. Vissa unga hatar kanske den här perioden i livet eftersom de vill fortsätta att vara barn eller på obestämd tid förlänga tonårstiden så att de inte behöver fatta några egna beslut. »Fruktan för det definitiva leder därför till en slags förlamning när det kommer till beslutsfattande. Ändå kan inte ungdomen förbli i stillastående läge. Det är den ålder då val måste göras och i detta ligger dess fascination och dess största ansvar. Unga fattar beslut inom professionella, sociala och politiska områden, men även andra mer radikala typer som avgör hur för deras framtid kommer att bli«. De kommer också att göra val som rör kärlek när de väljer en partner och startar familj. Vi kommer att titta närmare på dessa saker i de sista kapitlen när vi berör frågor som angår den individuella kallelsen och dess urskiljande.

141. Men som en motsats till dessa hopp och drömmar som leder till beslut finns alltid frestelsen att klaga eller att ge upp. »Låt oss lämna detta åt dem som dyrkar 'jämrandets gudinna' [...] Hon är en falsk gudinna: hon får dig att välja fel väg. När allting tycks stillastående och vi har kört fast, när våra personliga bekymmer besvärar oss och problem på det sociala planet inte bemöts på rätt sätt hjälper det oss inte att vi ger upp. Jesus är vägen: välkomna honom i din 'båt' och bege er ut på djupt vatten! Han är Herren! Han ändrar vårt sätt att se på livet. Tron på Jesus leder till större hopp, till en trygghet som inte grundas på våra egna kvaliteter och förmågor utan på Guds ord och den inbjudan som kommer från honom. Bege dig ut på djupt vatten, utan att räkna efter för mycket i mänskliga termer och utan att oroa dig för sådant som utmanar din trygghet. Ta ett kliv ut ur dig själv«.

142. Fortsätt att följa ditt hopp och dina drömmar. Men se upp med en särskild frestelse som kan hålla oss tillbaka, nämligen ängslan. Ängsligheten kan motarbeta oss och få oss att ge upp så fort vi inte ser omedelbara resultat. Våra bästa drömmar kan bara uppnås genom hopp, tålamod och engagemang, och inte genom skyndsamhet. Samtidigt ska vi inte ställa oss tvekande, rädsla att ta risker eller att göra misstag. Undvik den förlamning som finns hos de levande döda, de som inte har några liv eftersom de är så rädda för att ta risker, att göra misstag eller att hålla ut i sina åtaganden. Även om du gör misstag kan du alltid resa dig igen och börja om, för ingen har rätt att stjäl hoppet från dig.

143. Kära unga, gör det mesta av era ungdomsår. Betrakta inte livet från en balkong. Missta inte lycka för fåtöljen och lev inte era liv bakom en skärm. Vad ni än gör bli inte till en lika sorglig syn som ett övergivet fordon är! Stå inte som parkerade bilar, utan dröm fritt och fatta goda beslut. Ta risker, även om det innebär att misstag kommer begås. Gå inte bedövade igenom livet och närma er inte världen som turister. Gör väsen av er! Driv ut den fruktan som förlamar er så att ni inte blir som unga mumier. Lev! Ge er själva åt det bästa i livet! Öppna burens dörrar och ge er ut och flyg! Snälla, ingen förtidspension.

En törst efter livet och erfarenheter

144. Medan de dras mot framtiden och dess löfte har unga även en stark längtan efter att få erfara nuet och att göra det mesta av de möjligheter som livet erbjuder. Vår värld är fylld av skönhet! Hur kan vi se ner på Guds många gåvor?

145. I motsats till vad många tror vill inte Herren sätta hinder i vägen för denna längtan efter ett meningsfullt liv. Vi gör rätt i att

komma ihåg orden från en av Gamla testamentets vishetslärare: »Mitt barn, unna dig allt gott du kan, och ge Herren de offer som tillkommer honom [...] Neka dig inte en glad dag, och försaka inte ett oskyldigt nöje« (Syr 14:11, 14). Den sanne Guden, som älskar dig, vill att du ska vara lycklig. Av den anledningen har Bibeln ett råd att ge till unga människor: »Gläd dig, yngling, medan du är ung, njut i fulla drag av din ungdom [...] Undvik allt som pinar ditt hjärta« (Pred 11:9–10). För Gud är den »som rikligt skänker oss allt vi behöver« (1 Tim 6:17).

146. Hur skulle Gud kunna glädja sig åt någon som är oförmögen att njuta av hans små vardagsvälsignelser? Någon som är helt blind för de enkla glädjeämnen som omger oss? »Ingen är värre än den som är ogin mot sig själv« (Syr 14:6). Det är långt ifrån så att vi ska söka som besatta efter nya njutningar, något som skulle hindra oss att göra det mesta av nuet. Istället ska vi öppna våra ögon och avsätta en stund för att fullständigt och i tacksamhet erfara var och en av livets små gåvor.

147. Det är tydligt att Guds ord säger till dig att njuta av nuet och inte bara att förbereda dig för framtiden: »Gör er därför inga bekymmer för morgondagen. Den får själv bära sina bekymmer« (Matt 6:34). Men detta är inte detsamma som att utan ansvar ge sig ut i ett liv av utsvävningar, något som bara kan lämna oss tomma och ständigt otillfredsställda. Vad det handlar om är istället att leva fullt ut i nuet, lägga vår energi på att göra gott, odla vänskap, följa Jesus och göra det allra mesta av livets små lyckostunder, dessa Guds kärleksgåvor.

148. Kardinal François-Xavier Nguyễn Van Thuân vägrade medan han satt inspärrad i koncentrationsläger att bara sitta och vänta på dagen då han skulle släppas fri. Han valde »att leva i nuet och fylla

det till brädden med kärlek«. Han beslutade så: »Jag ska ta vara på varje tillfälle som erbjuds var dag och utföra vanliga handlingar på ett sätt som är utöver det vanliga«. Medan du arbetar för att uppfylla dina drömmar så gör det mesta av varje dag och gör ditt bästa för att låta varje stund fyllas till brädden med kärlek. Vem vet om denna ungdomliga dag är din sista och då är det värt din ansträngning att leva den så entusiastiskt och fullständigt som möjligt.

149. Detta kan även tillämpas på tider av svårigheter, vilka måste upplevas fullt ut om vi ska ta till oss det budskap som de har för oss. Med de schweiziska biskoparnas ord: »Gud är på den plats där vi trodde att han hade övergivit oss och det inte längre fanns något hopp om frälsning. Det är paradoxalt men för många kristna är det i lidandet och mörkret [...] som Gud kommer en till mötes«. Längtan att leva fullt ut och att erfara nya saker är också något som många med fysiska, psykiska och sensoriska funktionsnedsättningar upplever. Trots att de inte alltid har möjlighet att göra samma erfarenheter som andra besitter de fantastiska förmågor och kunskaper som ofta är långt över genomsnittet. Herren Jesus ger dem andra gåvor som omgivningen är kallade att erkänna och lyfta fram så att också de kan upptäcka hans kärleksplan för var och en av dem.

Vänskapen med Kristus

150. Oavsett hur mycket du lever ut erfarenheten av dessa ungdomsår kommer du aldrig att känna deras djupaste och mest fullkomliga mening om du inte varje dag möter din bästa vän, Jesus.

151. Vänskap är en av livets gåvor och en nåd från Gud. Genom våra vänner förädlar Herren oss och leder oss till mognad. Trofasta vänner som står vid vår sida under svåra tider är också en återspeg-

ling av Herrens kärlek – hans ömma och tröstande närvaro i våra liv. Vänskapens erfarenhet lär oss att vara öppna, förstående och medkännande med andra. Den lär oss att komma ur vår bekväma isolering och dela våra liv med andra. Av den anledningen är »en trogen [...] vän ett omätligt värde« (Syr 6:15).

152. Vänskap handlar inte om en övergående eller tillfällig relation, utan om en som är stabil, fast och lojal, en som mognar med tiden. Det är en relation som bygger på känslor som för oss samman och en generös kärlek som får oss att söka vår väns bästa. Vänner kan vara ganska olika varandra, men de har alltid saker gemensamt som drar dem närmare varandra i ömsesidig öppenhet och förtroende.

153. Vänskap är något så viktigt att Jesus kallar sig själv för en vän: »Jag kallar er inte längre tjänare [...] Jag kallar er vänner« (Joh 15:15). Genom denna hans nådegåva lyfts vi upp på ett sådant sätt att vi verkligen blir hans vänner. Med samma kärlek som Kristus öser över oss kan vi älska honom tillbaka och dela hans kärlek med andra, i hopp om att också de ska ta plats i den gemenskap av vänner som han grundat. Och nu, medan han lever i uppståndelselivets fullkomliga glädje, kan vi för vår del arbeta på ett generöst sätt för att hjälpa honom bygga sitt rike i världen, genom att föra hans budskap, hans ljus och framför allt hans kärlek till andra (jfr Joh 15:16). Lärjungarna hörde Jesus kalla dem till att vara hans vänner. Denna vädjan var inte enträgen utan en vänlig inbjudan för dem att ta emot i frihet. »Följ med och se!« sade Jesus till dem. »De gick med honom och såg var han bodde och stannade hos honom den dagen« (Joh 1:39). Efter detta oväntade och rörande möte lämnade de allt och följde honom.

154. Vänskapen med Jesus kan inte brytas. Han lämnar oss aldrig även om det ibland kan verka som om han tystnat. När vi behöver honom ger han sig till känna för oss (jfr Jer 29:14). Han är alltid med oss vart vi än går (jfr Jos 1:9). Han bryter aldrig sitt förbund. Han ber oss bara att vi inte ska lämna honom: »Bli kvar i mig« (Joh 15:4). Men även om vi vandrar bort från honom »förblir han ändå trogen, för han kan inte förneka sig själv« (2 Tim 2:13).

155. Med en vän kan vi tala och berätta om våra djupaste hemligheter. Också med Jesus kan vi ständigt ha ett samtal. Bönen är både en utmaning och ett äventyr. Och vilket äventyr sen! Gradvis får Jesus oss att uppskatta hans storhet och dra oss allt närmare honom. Bönen gör det möjligt för oss att dela varje aspekt av våra liv med honom och att vila tryggt i hans famn. Samtidigt ger det oss del av hans eget liv och kärlek. När vi ber »öppnar vi upp allt vad vi gör« för honom och ger honom utrymme »att agera, träda in och vinna seger«.

156. På detta sätt kan vi ständigt uppleva en närhet till honom, en som är större än något vi kan uppleva tillsammans med någon annan: »jag lever, fast inte längre jag själv, det är Kristus som lever i mig« (Gal 2:20). Låt inte din ungdomstid vara utan denna vänskap. Du kommer att erfara honom vid din sida, inte bara när du ber utan vid varje stund. Försök att söka efter honom och du kommer att få den vackra upplevelsen av att han alltid är vid din sida. Det var detta som Emmausvandrarna fick erfara när de gick där nedslagna och Jesus kom »och slog följe med dem« (Luk 24:15). Som ett helgon har sagt: »Kristendomen handlar inte om en samling sanningar som ska omfattas, om regler som ska följas eller om förbud. Sedd på det sättet är den fränstötande för oss. Kristendomen handlar om en person som har älskat mig ofattbart mycket, som kräver och tar min kärlek i besittning. Kristendomen handlar om Kristus«.

157. Jesus kan föra alla kyrkans unga samman i en gemensam dröm, »en stor dröm, en dröm som innefattar alla. Den dröm som Jesus gav sitt liv på korset för och för vilken den helige Ande utgöts på pingsten och tände en eld i varje människas hjärta, i ditt hjärta och mitt [...] Också i ditt hjärta tände han den elden i hopp om att finna en plats för den där den kunde växa och tillta. En dröm vars namn är Jesus, planterad av Fadern med tillförsikt om att den skulle växa och leva i varje hjärta. En konkret dröm som är en person, som flödar genom våra ådror, berör våra hjärtan och får dem att dansa«.

Växa i mognad

158. Många unga bryr sig mycket om sina kroppar och försöker bygga upp en fysisk styrka eller förbättra sitt utseende. Andra arbetar för att utveckla sina talanger och kunskaper så att de ska kunna bli mer självsäkra. Vissa siktar högre och försöker bli mer delaktiga och växa andligen. Den helige Johannes skriver: »Jag har skrivit till er som är unga: ni är starka och Guds ord förblir i er« (1 Joh 2:14). Att söka Herren, hålla hans ord, överlåta sitt liv åt honom och växa i dygden, allt detta gör unga hjärtan starka. Det är därför du måste hålla dig uppkopplad till Jesus, hålla dig »online« med honom. Du kommer inte att bli lycklig och helig enbart genom dina egna ansträngningar och din egen intelligens. Precis som du kämpar för att inte förlora din uppkoppling mot internet, så måste du se till att inte förlora den till Herren. Detta innebär att du inte låter dialogen upphöra, att du lyssnar till honom och delar ditt liv med honom. Och när du känner dig osäker på vad du borde göra ska du be till honom: »Jesus, vad skulle du göra i min situation?«.

159. Jag hoppas att du ska ta dig själv på tillräckligt stort allvar för att göra en ansträngning att växa andligen. Tillsammans med alla andra spännande saker som hör ungdomen till finns också skön-

heten i att söka efter »rättfärdighet, tro, kärlek och frid« (2 Tim 2:22). Detta betyder inte att du ska förlora något av din spontanitet, frimodighet, entusiasm och ömhet. Att bli vuxen betyder inte att du måste ge upp det bästa med det här stadiet i ditt liv. Om du ändå skulle göra det, kanske Herren en dag förmanar dig: »Jag minns hur hängiven du var som ung, hur du älskade mig som brud, hur du följde mig genom öknen« (Jer 2:2).

160. Vuxna behöver också mogna utan att fördenskull förlora ungdomens värden. Varje period i livet är en ständig nåd som bär på sitt bestående värde. Erfarenheten av en ungdom som levts på rätt sätt kommer alltid att finnas kvar i våra hjärtan. Den fortsätter att växa och bära frukt igenom hela vuxenstadiet. De unga känner en naturlig dragning mot den gränslösa horisont som öppnar upp sig inför dem. Vuxenlivet med sin trygghet och bekvämlighet kan riskera att krympa den och få oss att förlora vår ungdomliga iver. Motsatsen är vad som borde hända: när vi mognar, blir äldre och börjar få struktur på våra liv ska vi aldrig förlora entusiasmen och öppenheten inför en allt större verklighet. Vid varje ögonblick av våra liv kan vi förnya vår ungdomlighet. När jag fick uppdraget som påve vidgade Herren mina horisonter och gav mig en förnyad ungdom. Samma sak kan hända med ett par som varit gifta i många år eller med en munk i sitt kloster. Det finns saker som är nödvändiga för oss att »släppa« när åren går, men att växa i mognad är något som samverkar med den låga som kontinuerligt tänds på nytt – med ett hjärta som ständigt förblir ungt.

161. Att bli äldre innebär att vi får bevara och vårda de mest dyrbara aspekterna av vår ungdom, men det innebär också att vi renar det som inte varit bra och tar emot nya gåvor från Gud så att vi kan utveckla det som verkligen betyder något. Ibland kan ett visst mindervärdeskomplex få dig att bli blind för dina egna brister och

svagheter, något som kan hindra dig i din mognadsprocess. Låt dig själv istället bli älskad av Gud, för han älskar dig precis sådan du är. Han värderar och respekterar dig men fortsätter också att erbjuda dig mer: mer av hans vänskap, mer iver i bönen, mer hunger efter hans ord, mer längtan efter att ta emot Kristus i eukaristin, mer vilja att leva i hans evangelium, mer inre styrka, mer frid och andlig glädje.

162. Jag vill emellertid påminna dig om att du inte kommer att bli helig och finna förverkligande genom att kopiera andra. Att försöka efterlikna helgonen betyder inte att vi kopierar deras livsstil och deras sätt att leva i helighet: »Det finns vittnesbörd som kan vara hjälpsamma och inspirerande men som det inte är meningen för oss att kopiera eftersom det skulle leda oss bort den speciella väg som Herren har tänkt ut för oss«. Du måste upptäcka vem du är och utveckla ditt eget sätt att vara helig, vad andra än säger eller tycker. Att bli ett helgon betyder att man blir mera sig själv, att man blir det som Herren drömt och skapat och inte en kopia. Ditt liv borde utgöra en profetisk lockelse för andra och lämna ett spår i denna världen – ett unikt sådant som bara du kan lämna. Men om du å andra sidan bara är en kopia av någon annan kommer du att hålla tillbaka något från världen – och från himlen – som bara du och ingen annan kan ge. Jag tänker på den helige Johannes av Korset som i sin bok *Andlig sång* skrev att var och en borde ta till sig hans andliga råd »på sitt eget sätt« eftersom det behagar den ende Guden att uppenbara sin nåd »till den ene på ett vis och till den andra på ett annat«.

Vägar till broderskap

163. Din andliga mognad uttrycks framför allt genom din mognad vad gäller broderlig, generös och barmhärtig kärlek. Den helige Paulus bad: »Måtte Herren låta er kärlek till varandra och till alla människor bli rik och överflödande« (1 Thess 3:12). Visst vore det underbart att få erfara den »extas« som kommer av att vi träder ut ur oss själva för att söka andras bästa, ja till och med att offra våra liv för dem.

164. När ett Gudsmöte benämns som »extatiskt« är det för att det tar oss ut ur oss själva, lyfter upp oss och överväldigar oss med Guds kärlek och skönhet. Vi kan också uppleva en extas när vi upptäcker den dolda skönheten hos andra – deras värdighet och storhet i egenskap av att de är Guds avbild och hans barn. Den helige Ande vill få oss att träda ut ur oss själva, omfamna andra med kärlek, och söka deras bästa. Det är därför det alltid är bättre att leva ut tron tillsammans med andra och att visa vår kärlek genom att leva i gemenskap, och med andra unga dela vår tillgivenhet, vår tid, vår tro och våra bekymmer. Kyrkan erbjuder många olika möjligheter att leva ut tron i gemenskap eftersom allting är lättare när vi gör det tillsammans.

165. Smärtor som du har upplevt kan fresta dig att dra dig undan från andra och vända dig inåt medan du hyser känslor av ilska, men sluta aldrig att hörsamma Guds kallelse till förlåtelse. Biskoparna i Rwanda uttryckte det väl: »För att kunna försonas med en annan måste man först kunna se det goda i den andre, den godhet som Gud har skapat personen med [...] Det kräver en stor ansträngning att lyckas skilja överträdelsen från överträdaren, något som innebär att du hatar den överträdelse som personen har utfört

men älskar personen trots dennas svaghet, eftersom du i personen ser Guds avbild«.

166. Det finns perioder när all vår ungdomliga energi, våra drömmar och vår entusiasm avtar eftersom vi frestas att fokusera på oss själva och våra bekymmer, våra sårade känslor och vårt missnöje. Låt inte detta hända dig! Du kommer att åldras i förtid. Varje ålder har sin egen skönhet och våra ungdomsår måste kännetecknas av gemensamma ideal, hopp och drömmar, samt vida horisonter som vi kan kontemplera tillsammans.

167. Gud älskar de ungas glädje. Han vill särskilt att de ska uppleva den broderliga gemenskapens glädje – den djupa glädje som upplevs av dem som delar med sig åt andra, ty »det är saligare att ge än att få« (Apg 20:35). »Gud älskar en glad givare« (2 Kor 9:7). Broderskärleken mångfaldigar vår förmåga att uppleva glädje eftersom den får oss att fröjdas över det goda som andra har: »Gläd er med dem som gläder sig och gråt med dem som gråter« (Rom 12:15). Må din ungdomliga spontanitet alltmer uttryckas i broderskärlek och en ständig beredskap att förlåta, vara generös och bygga gemenskap. Som ett afrikanskt ordspråk lyder: »Om du vill gå fort, gå ensam. Om du vill gå långt, gå tillsammans«. Låt oss inte tillåta att vi berövas på vårt broderskap.

Ung och hängiven

168. Ibland frestas unga, inför åsynen av en värld full av våld och själviskhet, att dra sig tillbaka i små grupper och därigenom undfly de utmaningar och frågor som livet ute i samhället i den större världen ställer oss inför. De upplever kanske att de erfar broderlig gemenskap och kärlek, men deras lilla grupp riskerar faktiskt att inte

bli något mer än en förlängning av deras eget ego. Än värre är det om de får för sig att lekmanakallelsen bara handlar om en tjänst *inom* kyrkan, där de tjänar som lektorer, akolyter, kateketer och så vidare. De glömmer att lekmanakallelsen framför allt är riktad mot kärlek inom familjen och till social och politisk välgörenhet. Det handlar om ett konkret och i tron grundat engagemang för att bygga ett nytt samhälle. Det innebär att man lever i samhällets och världens mitt för att föra ut evangeliet överallt, att verka för fred, harmoni, rättvisa, mänskliga rättigheter och barmhärtighet, och därigenom för Guds rikes utbredande i världen.

169. Jag ber unga att gå bortom sina smågrupper och bygga »en social vänskap där alla arbetar för det gemensamma bästa. Social fiendskap, å andra sidan, är något destruktivt. Familjer förstörs genom fiendskap. Länder förstörs genom fiendskap. Världen förstörs genom fiendskap. Och den största fiendskapen av alla är krig. Idag kan vi se att världen förstör sig själv genom krig, därför att man inte förmår att sätta sig ned och samtala [...] Försök därför alltid att finna sätt att bygga social vänskap«. Det är inte lätt eftersom det innebär att man alltid måste ge upp något för att kunna förhandla. Men om vi gör det med avsikt att hjälpa andra kan vi få den fantastiska upplevelsen som kommer av att man lägger meningsskiljaktigheter åt sidan för att arbeta tillsammans för något större. Om vi, som ett resultat av våra egna enkla men ibland kostsamma ansträngningar, kan hitta gemensamma ståndpunkter mitt i en konflikt och därigenom bygga broar och skapa fred till förbättring för alla, så kommer vi att erfara miraklet i en kultur präglad av mellanmänskliga möten. Detta är något som unga kan våga eftersträva med passion i sinnet.

170. Synoden uttryckte att »även om det sker på ett annat sätt än i tidigare generationer så utgör socialt engagemang en särskild del

av ungas liv idag. Vid sidan av dem som är likgiltiga finns många andra som är redo att engagera sig för frivilligarbete, ett aktivt medborgarskap och social solidaritet. Det är viktigt att följa med dem och uppmuntra dem att använda sina talanger och färdigheter på ett kreativt sätt, och att ta eget ansvar. Socialt engagemang och direktkontakt med de fattiga förblir ett grundläggande sätt att finna och fördjupa tron samt att urskilja sin kallelse [...] Det noterades också att unga är beredda att ge sig in i politiken för att kunna bygga upp det gemensamma goda«.

171. Jag tackar Gud för att många unga ofta går ut i grupper från församlingar, skolor, rörelser eller universitet för att tillbringa tid med de gamla och de sjuka, de besöker fattiga områden eller har »välgörenhetskvällar« när de möter människors olika behov. Våldigt ofta inser de att de där får ta emot mycket mer än vad de ger. Vi växer i vishet och mognad när vi tar oss tid att möta andra människors lidande. De fattiga äger en dold vishet och kan med bara några enkla ord hjälpa oss att upptäcka oväntade värden i livet.

172. Andra unga deltar i sociala projekt där man bygger hus åt de hemlösa, återställer kontaminerad mark eller erbjuder olika slags tjänster till de behövande. Det vore bra om all denna gemensamma energi kunde kanaliseras och organiseras på ett bättre sätt och med klara mål så att den skulle kunna bli ännu mer effektiv. Universitetsstudenter kan tillämpa sin kunskap tvärvetenskapligt tillsammans med unga från andra kyrkor och religioner för att komma med förslag på nya sätt att lösa sociala problem.

173. Precis som vid Jesu mirakel så kan de bröd och de fiskar som de unga kommer med mångfaldigas (jfr Joh 6:4–13). Liksom i liknelsen kan de små frön som de unga sår skänka en stor skörd (jfr Matt 13:23, 31–32). Allt detta har sin levande källa i eukaristin, i

vilken vårt bröd och vårt vin blir förvandlat så att det ger oss evigt liv. De unga kan möta oerhörda och svåra utmaningar. Med tron på den Uppståndne kan de möta dem med kreativitet och hopp, ständigt redo att tjäna, likt tjänstefolket vid bröllopet som utan att veta om det assisterade vid Jesu första underverk. De gjorde inget annat än att följa hans mors befallning: »Gör det han säger åt er« (Joh 2:5). Barmhärtighet, kreativitet och hopp får livet att växa.

174. Jag vill uppmuntra er alla i era ansträngningar eftersom jag vet att »era unga hjärtan vill bygga en bättre värld. Jag har följt nyhetsrapporteringen om de många unga runtom hela världen som har gett sig ut på gatorna för att uttrycka sin önskan om ett mera rättvist och broderligt samhälle. Unga människor ger sig ut på gatorna! De unga vill vara förändringens protagonister. Snälla, överlåt inte åt andra att vara förändringens protagonister. Det är ni som bär framtiden! Genom er träder framtiden in i världen. Jag ber er att också vara denna förvandlings protagonister. Det är ni som håller nyckeln till framtiden! Fortsätt att bekämpa apatin och erbjud ett kristet svar på de sociala och politiska bekymmer som framträder i olika delar av världen. Jag ber er att bygga framtiden, att arbeta för en bättre värld. Kära unga, snälla ta inte rollen som åskådare i era egna liv. Engagera er! Jesus var inte en åskådare, han engagerade sig. Stå inte på avstånd och betrakta utan omge dig själv med livets verklighet såsom Jesus gjorde«. Framför allt ska ni, på ett eller annat sätt, kämpa för det gemensamma goda, tjäna de fattiga, vara protagonister för tjänandets och välgörenhetens revolution, förmögna att stå emot konsumismens och den ytliga individualismens patologier.

Modiga missionärer

175. De unga är kallade att vara evangeliets vittnen varhelst de befinner sig genom sitt sätt att leva, fyllda med Kristi kärlek. Den helige Alberto Hurtado sade en gång: »att vara en apostel betyder inte att man har en prydnadsnål på kavajslaget – det handlar inte om att tala om sanningen utan om att leva ut den, att förkroppsliga den och förvandlas i Kristus. Att vara en apostel betyder inte att man äger ljuset genom att man går runt med en fackla i hand, utan det betyder att man själv är ljuset [...] Evangeliet [...] är inte en lektion att lära ut utan ett exempel att visa, ett budskap som blir till ett liv som levs till fullo«.

176. Vikten av att vittna genom våra handlingar betyder dock inte att vi ska vara tysta när det kommer till ordet. Varför skulle vi inte tala om Jesus? Varför skulle vi inte berätta för andra att han ger oss styrka i livet, att vi gläder oss åt att tala med honom och att vi får ut mycket av att meditera över hans ord? Ni unga, låt inte världen dra er enbart till saker som är felaktiga och ytliga. Lär er att simma mot strömmen, lär er att dela med er om Jesus och tron som han har gett er. Må ni beröras av samma oemotståndliga ingivelse som fick den helige Paulus att säga: »Ve mig om jag inte förkunnar evangeliet!« (1 Kor 9:16).

177. »Vart sänder Jesus oss? Det finns inga gränser: han sänder oss överallt. Evangeliet är för alla, inte bara för vissa. Det är inte bara för dem som tycks vara närmare oss, de mer öppna och mottagliga. Det är för alla. Var inte rädd för att gå och föra ut Kristus till varje område i livet, till samhällets utkanter, också till dem som verkar vara längst bort och mest likgiltiga. Herren söker alla; han vill att alla ska känna värmen från hans barmhärtighet och kärlek«. Han inbjuder oss att vara orädda missionärer varhelst vi är och i vilket

sällskap vi än befinner oss: i våra grannskap, i skolor, i idrotts-sammanhang, i umgänget med våra vänner, i frivilligorganisatio-ner eller på arbetsplatsen. Var vi än är har vi alltid tillfälle att dela evangeliets glädje. Det är så Herren går ut för att möta alla. Han älskar er, kära unga, eftersom ni är de redskap han använder för att sprida sitt ljus och hopp. Han räknar med ert mod, er frimodighet och er entusiasm.

178. Tro inte att detta uppdrag är mjukt och enkelt. Vissa unga har till och med gett sina liv för missionens skull. Som de kore-anska biskoparna uttryckte det: »vi hoppas att vi, som martyrernas efter-följare, kan vara vetekorn och redskap för mänsklighetens fräls-ning. Trots att vår tro är liten som ett senapskorn kommer Gud att låta den växa och använda den som ett redskap för hans frälsnings-verk«. Unga vänner, vänta inte till morgondagen med att bidra med er energi, er djärvhet och kreativitet för att förändra vår värld. Er ungdom är inte en »mellantid«. Ni är Guds *nu* och han vill att ni ska bära frukt. För »det är i givandet som vi tar emot«. Det bästa sättet att bereda en ljus framtid är att erfara nuet så gott vi kan, med engagemang och generositet.

KAPITEL 6

UNGA MÄNNISKOR MED RÖTTER

179. Jag har ibland sett unga och vackra träd med grenar som sträcker sig mot skyn och försöker att ta sig allt högre upp och de har fungerat som en sång av hopp. Men senare, efter att en storm dragit fram, har jag funnit dem fallna och livlösa eftersom de saknade rötter. De spred sina grenar utan att vara ordentligt rotade i jorden och därför föll de så fort naturen släppte lös sina krafter. Av denna anledning smärtar det mig att se emellanåt att unga uppmuntras att bygga en framtid utan rötter, som om tiden just hade börjat. För »det är omöjligt för oss att växa om vi inte har starka rötter som kan stödja oss och hålla oss fästade i marken. Det är lätt att sväva iväg när vi inte har något att gripa tag i och hålla fast vid«.

Låt er inte dras upp med rötterna

180. Detta är en viktig fråga och jag vill lägga ett kort kapitel på att diskutera den. Om vi förstår betydelsen av den kan detta hjälpa oss att skilja ungdomens verkliga glädje från den falska tillbedjan av ungdomen som kan användas för att förföra och manipulera unga.

181. Tänk på det här: om någon säger till unga att ignorera sin historia, att avfärda de äldres erfarenheter, att se ner på det förgångna och istället blicka framåt mot en framtid som denna person håller fram, blir det då inte lätt för denne att dra dem med sig så att de till slut bara gör det som han säger åt dem? Han vill att de unga ska vara ytliga, rotlösa och misstänksamma så att de sedan enbart ska lita på de löften som han ger och agera i enlighet med hans plan.

Det är på detta sätt olika ideologier opererar: de förstör (eller bryter ner) alla skillnader så att de sedan kan regera obehindrat. För att göra detta behöver de dock unga som inte bryr sig om historien, som vänder sig bort från de andliga och mänskliga rikedomar som tidigare generationer gett, och är okunniga om allt som kommit före dem.

182. Dessa manipulationens mästare använder också en annan taktik: den dyrkan av ungdomen som avfärdar allting som inte är ungt såsom föraktligt och föråldrat. Den ungdomliga kroppen blir en symbol för denna nya dyrkan – allting som är associerat med den unga kroppen upphöjs och ses på med begär, medan allt som inte är ungt blir föraktat. Men denna ungdomens tillbedjan är bara ett medel för ett annat ändamål som ytterst sett är nedvärderande för de unga. Den tar ifrån dem deras riktiga värdighet och utnyttjar dem enbart för personlig, ekonomisk och politisk vinning.

183. Kära unga vänner, låt dem inte utnyttja er ungdom för att förespråka ett ytligt liv som blandar ihop verklig skönhet med det som bara är yta och utseende. Förstå att det finns en skönhet hos arbetaren som kommer hem smutsig men glad över att kunna ställa mat på bordet åt sin familj. Det finns en utomordentlig skönhet i gemenskapen hos en familj som samlats till bords, där man generöst delar den mat som finns. Det finns en skönhet hos hustrun som, något ovårdad till utseendet och inte längre ung, fortsätter att visa omsorg för sin sjuka make trots sin egen vacklande hälsa. Det finns en skönhet i den trohet som de par visar som, långt efter att förälskelsens vår har passerat, ännu älskar varandra under livets höst, de äldre som fortfarande håller varandra i handen när de promenerar. Det finns också en skönhet, som inte har något med utseende eller moderiktiga kläder att göra, hos alla de män och kvinnor som utövar sin personliga kallelse med kärlek, i den osjälviska

tjänsten för gemenskapen, samhället eller nationen, hos dem som utför det hårda arbete som det innebär att bygga en lycklig familj samt i de osjälviska och krävande ansträngningar som vissa utför för att skapa social harmoni. Att upptäcka, hålla fram och understryka denna skönhet – som är lik Kristi kärlek på korset – är att lägga grunden för genuin social solidaritet och i en kultur präglad av mellanmänskliga möten.

184. I samband med den falska dyrkan av ungdomen och ytlighetens alla knep ser vi också försöken att sprida en andlighet utan Gud, en tillgivenhet utan gemenskap eller omsorg om dem som lider, och en rädsla för de fattiga, vilka ses som farliga. Därtill läggs en lång rad olika anspråk på att erbjuda en paradisk framtid som dock framstår som alltmer avlägsen. Jag vill inte erbjuda er något av detta och det är med stor kärlek som jag uppmanar er att inte låta er själva övertygas av denna ideologi. Den kommer inte att göra er yngre utan istället att förslava er. Jag pekar mot en annan väg som är född ur frihet, entusiasm, kreativitet och nya horisonter, men som samtidigt uppmuntrar oss att kultivera de rötter som ger oss näring och håller oss vid liv.

185. I denna kontext noterar jag att »många av de synodfäder som kommer från icke-västliga sammanhang påpekade att globaliseringen för med sig vissa former av kulturell kolonisation i deras länder vilket fjärrmar unga människor från deras kulturella och religiösa rötter. Kyrkan behöver engagera sig för att stå vid dessa ungas sida så att de inte längs vägen förlorar de dyrbaraste aspekterna av sin identitet ur sikte«.

186. Idag ser vi en tendens till »homogenisering« av de unga, ett ut-suddande av särdragen hos deras ursprung och bakgrunder för att kunna omvandla dem till en ny kollektion av formbara varor. Detta

leder till en kulturell förödelse som är precis lika allvarlig som utrotandet av djur- och växtarter. Av den anledningen uppmuntrade jag, när jag talade inför unga som tillhör ursprungsbefolkningen i Panama, att de skulle »ta hand om sina rötter, eftersom det är från rötterna som den styrka kommer som får er att växa, blomstra och bära frukt«.

Era relationer med de äldre

187. Vid synoden hörde vi att »unga fokuserar på framtiden och möter livet med energi och dynamik. Men de är också frestade [...] att skänka för lite uppmärksamhet åt minnet av det förgångna som är deras ursprung. Särskilt gäller detta de många gåvor som förmedlats till dem av deras föräldrar, av deras far- och morföräldrar och genom den kulturella erfarenhet som kommer av det omgivande samhället. Att hjälpa unga att upptäcka sitt rika och levande arv och att rätt värdera dess minne så att det kan brukas för deras egna val och möjligheter, det är att utföra en verklig kärlekshandling mot dem som kommer att hjälpa dem i deras mognad och i de beslut som de är kallade att fatta«.

188. Guds ord uppmuntrar oss att hålla oss nära de äldre så att vi kan dra nytta av deras erfarenheter: »Ställ dig mitt bland de gamla och ta till dig deras kloka ord [...] Finner du en förständig man, så stig tidigt upp, och låt dina fötter nöta hans tröskel« (Syr 6:34, 36). Under alla omständigheter borde de många år de upplevt och allt de har erfarit i livet få oss att se upp till dem med respekt: »Du skall resa dig upp för ett grått huvud« (3 Mos 19:32). För »styrkan är de ungas stolthet, vitt hår de gamlas ära« (Ords 20:29).

189. Bibeln säger också: »Lyssna till din far, som gett dig livet, se inte ner på din gamla mor« (Ords 23:22). Budet att hedra din far

och din mor »är det första bud som följs av ett löfte« (Ef 6:2, jfr 2 Mos 20:12; 5 Mos 5:16; 3 Mos 19:3), och löftet är: »så att det går dig väl och du får leva länge på jorden« (Ef 6:3).

190. Detta betyder inte att du måste hålla med om allt som vuxna säger eller att du ger ditt medgivande till alla deras handlingar. En ung människa bör alltid ha en kritisk hållning. Den helige Basileios den store uppmuntrade de unga att värdera de klassiska grekiska författarna men att bara ta till sig det goda som de undervisade. Vad det handlar om är i själva verket att vara öppen för att ta emot vishet som förts vidare genom generationerna – en vishet som erkänner den mänskliga svagheten och som inte förtjänar att försvinnas och ersättas av marknads- och konsumtionssamhällets nyheter.

191. Världen har aldrig tidigare gynnats av att det finns en spricka mellan generationer, och inte heller kommer den att göra det. Detta är det falska lockroset från en framtid utan rötter och ursprung. Det är lögnen som vill få dig att tro att bara det som är nytt är bra och vackert. När relationer över generationsgränserna existerar är det kollektiva minnet närvarande i gemenskapen, eftersom varje ny generation plockar upp den föregåendes lärdomar och i sin tur lämnar dem vidare till den efterföljande. På detta sätt finns där alltid referensramar så att ett nytt samhälle kan vila på stabil grund. Som det gamla ordspråket säger: »Om de unga hade kunskap och de gamla hade styrka funnes det ingenting som de inte kunde utföra«.

Drömmar och visioner

192. Joels profetia innehåller en vers som uttrycker detta på ett bra sätt: »Det skall komma en tid då jag utgjuter min ande över alla. Era söner och döttrar skall profetera, era gamla män skall ha drömmar, era unga män se syner« (Joel 2:28; jfr Apg 2:17). När

både unga och gamla är öppna för den helige Ande utgör de en underbar kombination. De gamla har drömmar, de unga ser syner. Hur kan de två komplettera varandra?

193. De äldre har drömmar som är formade av minnen och bilder som är märkta av deras långa erfarenhet. Om de unga låter sina rötter få fäste i dessa drömmar kan de se in i framtiden och få visioner som breddar horisonterna och visar dem nya vägar. Men om de äldre inte drömmer kommer de unga att förlora sikten mot horisonten.

194. Tänk om våra föräldrar har ett minne bevarat som kan hjälpa oss att uppfatta en dröm som våra far- eller morföräldrar drömde åt oss. Redan innan vi var födda har vi alla tagit emot en välsignelse från våra far- och morföräldrar: en dröm fylld av kärlek och hopp, drömmen om ett bättre liv. Och även om inte våra far- eller morföräldrar gjorde det så är det helt säkert att någon i tidigare släktled hade en sådan lycklig dröm när de grunnade över sina barn och därefter sina barnbarn i vaggan. Den allra första drömmen av dem alla är Gud vår Faders kreativa skapardröm som föregår och sedan följer alla hans barns liv. Minnet av denna välsignelse som sträcker sig från en generation till en annan är ett dyrbart arv som vi ska hålla liv i så att vi sedan kan föra det vidare.

195. Det är därför som det är bra att låta de äldre berätta sina långa historier, vilka ibland tycks oss legendartade och fantasifula – detta är de äldres drömmar – men som ofta är fulla av rika erfarenheter, av uttrycksfulla symboler och dolda budskap. Dessa berättelser tar tid att berätta, men vi ska vara beredda att lyssna tålmodigt och låta dem sjunka in, även om de är mycket längre än vi är vana vid från sociala medier. Vi måste inse att den levnadsvi-

dom som vi behöver spränger de snäva ramarna hos våra nutida mediekanaler.

196. I boken *Sharing the Wisdom of Time* uttryckte jag några tankar i form av frågor: »Vad förväntar jag mig av de äldre, till vilka jag räknar mig själv? Jag kallar oss att vara minnesbärare. Vi far- och morföräldrar behöver samlas till en sångkör. Jag ser de äldre som den ständiga sångkören i en stor andlig helgedom där förböner och lovsånger stödjer den större gemenskap som arbetar och kämpar på livets fält«. Det är något mycket vackert när »ynglingar och flickor, gamla och unga [prisar] Herrens namn« (Ps 148:12–13).

197. Vad kan vi som är äldre ge till de unga? »Vi kan påminna dagens unga, som besitter sin egen blandning av heroiska ambitioner och osäkerheter, att ett liv utan kärlek är ett torftigt liv«. Vad kan vi säga till dem? »Vi kan berätta för oroliga unga människor att rädsla inför framtiden kan övervinnas«. Vad kan vi säga till dem? »Vi kan lära de unga, som ibland är alltför fokuserade på sig själva, att det är en större glädje att ge än att få och att kärlek inte bara visas i ord utan genom handlingar«.

Att ta risker tillsammans

198. En kärlek som är generös och utåtriktad, som agerar och tar risker, kan ibland komma att begå misstag. I det här sammanhanget kan Maria Gabriella Perins vittnesbörd komma väl till pass. Hon förlorade sin far kort efter sin egen födelse och reflekterar över hur detta har påverkat hennes liv. Denna kortvariga relation varade inte men så småningom gjorde den henne till mor och idag till mormor. »Det jag vet är att Gud skapar berättelser. I sin vishet och barmhärtighet tar han våra framgångar och misslyckanden och väver vackra vävnader fulla av ironi. Avigsidan av tyget kan se rörig

ut med sina trassliga trådar – livets alla händelser – och kanske är det den sidan vi fastnar i när vi tvivlar. Vävnadens rätsida visar där-
emot upp en fantastisk berättelse och det är denna sida som Gud
ser«. När äldre människor tittar närmare på sina liv vet de ofta
instinktivt vad som ligger bakom de hoptrasslade trådarna och de
inser att Gud kan skapa saker även ur våra misstag.

199. Om vi, unga och gamla, färdas tillsammans kan vi vara fast
rotade i nuet, och härifrån både återuppleva det förgångna och
blicka mot framtiden. Vi återupplever det förgångna för att lära av
historien och läka gamla sår som fortfarande ibland besvärar oss.
Vi blickar mot framtiden för att ge näring åt vår entusiasm, få våra
drömmar att vakna till liv, väcka upp profetior och ge hoppet kraft
att blomstra. Tillsammans kan vi lära av varandra, värma hjärtan,
inspirera sinnen med evangeliets ljus och skänka ny kraft åt våra
händer.

200. Rötterna är inte ankare som kedjar fast oss vid det förflutna
och hindrar oss att möta nuet och att skapa något nytt. Nej, de är
fasta punkter som vi kan växa utifrån och möta nya utmaningar.
Det tjänar ingenting till att »sitta ner och längta efter det förgång-
na. Vi måste möta vår kultur med realism och kärlek, och fylla den
med evangeliet. Vi har sänts ut för att förkunna det glada budska-
pet om Jesus för en ny tidsålder. Vi behöver älska denna tid med
alla dess möjligheter och risker, dess glädjeämnen och sorger, dess
rikedomar och begränsningar, dess framsteg och misslyckanden«.

201. Under synoden talade en av de unga åhörarna från Samoaöar-
na om kyrkan som en kanot. I denna kanot ser de äldre till att kur-
sen hålls genom att de avgör positionen med hjälp av stjärnorna,
medan de unga fortsätter att ro och föreställer sig vad som väntar
dem framöver. Lås oss inte ledas vilse vare sig av unga som anser

att de vuxna står för ett meningslöst förflutet eller av vuxna som alltid anser sig veta vad de unga borde göra. Lås oss istället alla gå ombord på samma kanot och tillsammans söka efter en bättre värld, med Anden hos oss som ständigt förnyar vår drivkraft.

KAPITEL 7

KYRKANS UNGDOMSVERKSAMHET

202. Kyrkans traditionella ungdomsverksamhet har avsevärt påverkats av sociala och kulturella förändringar. Unga anser ofta inte att våra vanliga aktiviteter svarar mot deras frågor, behov och problem. Den spridning och tillväxt som finns bland grupper och rörelser som framför allt är förknippade med unga kan ses som den helige Andes verk, han som hela tiden visa oss nya vägar. Trots detta finns det ett behov av att se över hur sådana grupper kan bli delaktiga i kyrkans övergripande pastoralarbete, liksom ett behov av större gemenskap med dem samt en bättre samordning av deras aktiviteter. Även om det aldrig är lätt att närma sig de unga så finns det två saker som blivit allt mer tydliga: dels insikten om att hela gemenskapen måste involveras i evangelisationen riktad mot dem, dels vikten av att unga spelar en större roll i det utåtriktade arbetet.

En pastoral omsorg som är synodal

203. Jag vill understryka att det är de unga själva som utgör kyrkans ungdomsverksamhet. Självklart behöver de få hjälp och ledning men samtidigt ska de få utrymme att med kreativitet och en viss djärvhet utveckla nya strategier. Därför kommer jag inte här att lägga fram någon slags manual för hur ungdomsarbetet ska utformas eller någon praktisk pastoral bruksanvisning. Jag vill hellre fokusera på att hjälpa unga att använda sin egen insikt, uppfinningsrikedom och kunskap för att på sitt eget språk ta sig an frågor och angelägenheter som rör andra unga.

204. De unga får oss att se behovet av nya stilar och nya strategier. Medan vuxna till exempel ofta oroar sig för om allting är korrekt planerat med bestämda återkommande möten och fastlagda tider så har de flesta unga idag föga intresse för den sortens pastoral infallsvinkel. Ungdomsverksamheten behöver vara mer flexibel. Unga behöver bjudas in till möten och träffar som ger möjlighet inte bara till att lyssna utan också till att samtala, fira, sjunga, lyssna till verkliga berättelser och uppleva ett gemensamt möte med den levande Guden.

205. Samtidigt borde vi ta i större beaktande sådana praktiker som redan visat sitt värde – sådana metoder, sådana målsättningar och sådant språk som har visat sig vara verkligt effektiva när det gäller att föra unga till Kristus och kyrkan. Det spelar ingen roll var de kommer från eller vilka etiketter de fått, om de anses som »konservativa« eller »liberala«, »traditionella« eller »progressiva«. Det viktiga är att vi använder det som burit god frukt och att vi effektivt kommunicerar evangeliets glädje.

206. Kyrkans ungdomsverksamhet måste vara synodal; det innebär att vi alla »färdas tillsammans« och värderar »de nådegåvor som Anden skänker i enlighet med den kallelse och roll som var och en av kyrkans medlemmar fått genom en process där vi tar gemensamt ansvar [...] I denna anda kan vi röra oss mot en kyrka med delat ansvar och delaktighet, en med förmåga att uppskatta sin rika mångfald, som tacksamt tar emot bidrag från lekfolket, inklusive unga och kvinnor, från gudsvidga likaväl som från grupper, sammanslutningar och rörelser. Ingen ska vare sig exkluderas eller exkludera sig själv«.

207. På detta sätt, genom att lära av varandra, kan vi bättre spegla den underbara och mångfacetterade verklighet som Kristi kyrka är

tänkt att vara. Hon kommer bättre att kunna dra till sig unga, eftersom hennes enhet inte är monolitisk utan istället innebär ett nätverk av olika gåvor som Anden oupphörligen utgjuter över henne, varigenom hon förnyas och lyfts upp ur sin fattigdom.

208. Vid synoden framkom många konkreta förslag på hur ungdomsverksamheten kan förnyas och befrias från arbetssätt som inte längre är effektiva eftersom de inte är möjliga att föra i dialog med den nutida ungdomskulturen. Av naturliga skäl kan jag inte räkna upp dem här. Flera av dem kan man läsa om i synodens slutdokument.

Huvudsakliga vägar framåt

209. Jag skulle bara vilja betona att kyrkans ungdomsverksamhet har två huvudsakliga vägar att gå framåt. Den ena gäller det *utåtriktade arbetet*, sättet på vilket vi drar till oss nya unga så att de får erfara Herren. Den andra gäller *mognaden*, sättet på vilket vi hjälper dem som redan har gjort den erfarenheten att växa i den.

210. När det kommer till det *utåtriktade arbetet* så tror jag att de unga vet bäst själva hur man ska finna attraktiva sätt att samlas. De vet hur man organiserar festivaler, idrottstävlingar och sätt att evangelisera genom sociala media, genom meddelanden, låtar, videor och annat. De behöver bara uppmuntras och ges frihet att vara entusiastiska över att få evangelisera inför andra unga varhelst de befinner sig. När budskapet förs fram för första gången – oavsett om det sker på en ungdomsreträtt, i ett samtal i en bar, under ett skollov eller genom någon annan av Guds mystiska vägar – så kan det väcka en djupgående troserfarenhet. Viktigast av allt är emellertid att varje ung människa kan vara modig nog att så ett frö av budskapet i den fruktbara jord som en annan ung människas hjärta utgör.

211. I det utåtriktade arbetet behöver vi framför allt närhetens språk. Det språk som talar om generös, relationell och existentiell kärlek och som berör hjärtat, påverkar livet och väcker hopp och längtan. Man måste närma sig unga med kärlekens grammatik och inte predika mästrande. Det språk som unga förstår talas av dem som utstrålar liv, dem som finns där för dem och hos dem. Och av dem som, med alla sina brister och svagheter, försöker leva ut sin tro med integritet. Vi behöver också fundera mer över sätt att inkarnera *kerygmat* i det språk som dagens ungdom talar.

212. Angående *mognaden* skulle jag vilja göra en viktig poäng. I vissa sammanhang händer det att unga blir hjälpta att få en mäktig gudserfarenhet och ett möte med Jesus som vidrör deras hjärtan. Den uppföljning de sedan får består enbart i en serie »bildande« möten där föreläsningar ges om lärofrågor och moraliska spörsmål. De kan handla om den moderna världens ondska, kyrkan, hennes sociallära, kyskhet, äktenskap, barnbegränsning och så vidare. Resultatet av detta är att många unga blir uttråkade, förlorar den glöd som kommit ur mötet med Kristus och glädjen i att följa honom. Många ger då upp, andra blir nedslagna eller negativa. Låt oss, istället för att vara alltför fästa vid att kommunicera en massa kyrkliga dogmer, först försöka väcka upp och förstärka de fantastiska erfarenheter som upprätthåller det kristna livet. Med Romano Guardinis ord: »när vi erfar en stor kärlek [...] blir allting annat en del av den«.

213. Varje utbildningsprojekt eller mognadsväg för unga måste förstås innehålla undervisning i kristen lära och moral. Det är också viktigt att dessa har två huvudsakliga mål. Det ena är *kerygmats* utveckling, formuleringen av den grundläggande erfarenheten av mötet med Gud genom Kristi död och uppståndelse. Den andra är mognaden i broderskärlek, gemenskapsliv och tjänande.

214. Detta var något som jag betonade i *Evangelii gaudium* och jag anser det vara värt att upprepa här. Det skulle vara ett allvarligt misstag att få för sig att, när det kommer till ungdomsverksamheten, »kerygmat ska ge vika för en skenbart ’gedignare’ katekesundervisning. Inget är mer gediget, djupt, säkert, meningsfullt och vist än denna första förkunnelse. All kristen utbildning handlar om att tränga djupare in i kerygmat« och att inkarnera det alltmer i våra liv. Således borde ungdomsverksamheten alltid innehålla tillfällen då vår personliga erfarenhet av Guds kärlek och den levande Kristus kan förnyas och fördjupas. Detta kan göras på ett antal olika sätt: genom vittnesbörd, sånger, stunder för tillbedjan, tillfällen för andlig reflektion över den heliga Skrift eller till och med genom ett klokt användande av sociala medier. Denna glädjefyllda erfarenhet av att möta Herren ska alltså aldrig ersättas av en slags »indoktrinerings«.

215. Å andra sidan bör definitivt varje program för ungdomsverksamhet inlemma olika medel och resurser som kan hjälpa unga att växa i broderskap, att leva som bröder och systrar, att hjälpa varandra, att bygga gemenskap, att tjäna andra och att vara nära de fattiga. Om broderskärleken är ett »nytt bud« (Joh 13:34), »lagen i dess fullhet« (Rom 13:10) och det bästa sättet för oss att visa Gud vår kärlek, så måste det ha en framskjuten plats inom varje projekt som syftar till ungdomars bildning och utveckling till mognad.

Passande miljöer

216. Vi behöver göra alla våra institutioner bättre rustade för att välkomna unga emedan så många av dem har en verklig känsla av att vara föräldralösa. Här talar jag inte om familjeproblem utan om något som erfars av både pojkar och flickor, unga och vuxna, föräldrar och barn. För alla dessa föräldralösa – kanske hör vi själ-

va hit? – så borde en gemenskap i form av en skola eller församling erbjuda möjligheter att uppleva öppenhet och kärlek, bejakelse och mognad. Många unga idag känner att de har ärvt sina föräldrars och äldre generationers ouppfyllda drömmar – drömmar som blivit svikna genom orättvisa, socialt våld, själviskhet och en bristande omsorg om andra. Med ett ord känner de sig rotlösa. Om de unga växer upp i en värld av aska kommer det vara svårt för dem att hålla de stora drömmarna och projektens brinnande låga vid liv. Om de växer upp i en ödemark som är tom på mening, var ska de då utveckla en längtan att hänge sina liv åt att så ut sitt utsäde? Erfarenheten av diskontinuitet, rotlöshet och de grundläggande sanningarnas kollaps, allt detta har främjats av den moderna mediekulturen och skapar en djup känsla av föräldralöshet. Vi måste bemöta den genom att skapa en tilldragande och broderlig miljö där andra kan leva med en känsla av syfte och mening.

217. Att skapa ett »hem« är, kort sagt, »att skapa en familj. Det är att lära sig att känna sig sammanbunden med andra genom annat än enbart nyttomässiga och praktiska band, att vara förenad på ett sådant sätt att vi upplever våra liv som lite mera mänskliga. Att skapa ett hem är att låta profetian anta kroppslig form och att göra våra timmar och dagar mindre kalla, likgiltiga och anonyma. Det är att skapa band mellan människor genom enkla vardagshandlingar som vi alla kan utföra. Ett hem kräver, som vi alla vet, att vi arbetar allihop tillsammans. Ingen kan vara likgiltig eller stå vid sidan om eftersom varje sten behövs för att bygga ett hem. Detta innebär också att vi ber Herren att ge oss nåden att lära oss att vara tålmodiga, att förlåta varandra och att varje dag börja om på nytt. Hur många gånger ska jag förlåta och börja om på nytt? Sjuttio gånger sju gånger, så många gånger som det är nödvändigt. För att skapa starka band krävs det förtroende och tillit som varje dag får näring genom tålmod och förlåtelse. Och det är så miraklet sker:

vi får erfara att här är vi pånyttfödda, här är vi alla pånyttfödda eftersom vi upplever den gudomliga ömheten som ger oss styrka att drömma om en mänskligare värld, och därmed en gudomligare värld«.

218. I enlighet med detta borde våra institutioner erbjuda unga människor utrymmen som de kan göra till sina egna, där de kan komma och gå som de vill, känna sig välkomna och alltid kunna möta andra unga, oavsett om det är under tider av svårighet och frustration eller under tider av glädje och frande. En del av detta sker redan nu i olika ordnars regi och andra ungdomscenter som i många fall erbjuder en vänlig och avslappnad atmosfär där vänskap kan växa och unga män och kvinnor kan möta varandra, där man tillsammans kan ägna sig åt musik, spel och idrott, men även åt reflektion och bön. På sådana platser kan mycket erbjudas utan att det behöver kosta mycket. Där kan också den personliga kontakten som är så oumbärlig för vidareförandet av budskapet upprättas. Detta är något som inte någon annan pastoral strategi eller övrig resurs kan ersätta.

219. »Vänskap och samtal, ofta inom mer eller mindre strukturerade grupper, erbjuder en möjlighet att stärka sociala och relationella förmågor i ett sammanhang där man varken blir dömd eller analyserad. Erfarenheten av att finnas i en grupp ger också ett bra tillfälle att dela tron och kan vara till ömsesidig hjälp när det kommer till vittnesbördet. Unga kan därigenom vägleda andra unga och utföra ett verkligt apostolat bland sina vänner«.

220. Allt detta betyder dock inte att de ska bli isolerade och förlora kontakten med församlingar, rörelser och andra kyrkliga institutioner. Men de kommer att integreras bättre in i sammanhang som är öppna, lever i tron, är ivriga att spegla Kristus samt är glädjefyllda,

fria, broderliga och engagerade. Dessa sammanhang kan utgöra platser där de upplever det möjligt att kultivera dyrbara relationer.

Pastoral ungdomsverksamhet inom utbildningsinstitutioner

221. Skolan är utan tvekan en plattform där det går att närma sig barn och unga. Just eftersom de är sådana privilegierade platser för personlig utveckling har den kristna gemenskapen alltid intresserat sig för att utbilda lärare och administratörer, och att grunda sina egna skolor av olika slag och på olika nivåer. När det kommer till de ungas utbildning har Anden utdelat otaliga nådegåvor och rest upp heliga förebilder. Ändå finns det ett stort behov av självkritik bland skolorna. Detta blir tydligt när vi ser på resultaten av deras pastorala arbete, som i många fall fokuserar på en typ av religiös undervisning som är oförmögen att ge näring åt en varaktig upplevelse av tron. Vissa katolska skolor verkar vara utformade på ett sätt som enbart syftar till självbevarelse. Rädsla för förändring får dem att vara på sin vakt inför alla faror, verkliga eller inbillade, som någon slags ändring skulle kunna föra med sig. En skola som blir till en »bunker« med ändamål att skydda sina elever från villfarelserna »där ute« är en karikatyr av denna tendens. Ändå speglar denna bild på ett skrämmande sätt det som många unga erfar när de tar sin examen från vissa utbildningsinstitutioner: en enorm åtskillnad mellan det som de undervisats i och den värld som de lever i. Det som de fått lära sig om religiösa och moraliska värderingar har inte förberett dem för att hålla fast vid dessa i en värld som hånar dessa värderingar. Inte heller har de lärt sig former för bön och trosutövning som på ett enkelt sätt kan bevaras och levas ut i det höga tempo som kännetecknar dagens samhälle. Den största glädje som någon lärare kan uppleva är att se en elev formas till en stark, välintegrerad person, en ledare, någon som är villig att ge.

222. Katolska skolor är fortfarande avgörande platser vad gäller förkunnelsen av evangeliet för de unga. Ett antal vägledande principer som lades fram i *Veritatis gaudium* angående att förnya och uppväcka det utåtriktade missionsarbetet inom skolor och universitet borde tas i beaktande. Dessa rör en ny erfarenhet av kerygmat, en omfattande dialog, interdisciplinära tillvägagångssätt, främjandet av en kultur präglad av mellanmännsliga möten, behovet av att skapa nätverk och att bereda en väg för dem som är de minsta, dem som samhället förkastar. Lika viktigt är det också att integrera huvudets, hjärtats och händernas kunskap.

223. Å andra sidan ska vi inte särskilja andlig från kulturell undervisning. Kyrkan har alltid strävat efter att utveckla olika sätt att ge unga bästa möjliga utbildning. Inte heller nu ska hon upphöra med detta, det är de ungas rättighet. »Idag innebär framför allt rätten till god utbildning ett skyddande av visheten, det vill säga den kunskap som är mänsklig och mänskliggörande. Alldeles för ofta formas vi av triviala och ytliga modeller av livet som får oss att eftersträva billig framgång, som avfärdar tanken på uppoffring och istället inskräper idén om att utbildning enbart är nödvändig om den omedelbart ger tydliga resultat. Nej, utbildning ska få oss att ställa frågor, bevara oss från att bli bedövade av banalitet och mana oss att söka efter det meningsfulla i livet. Vi måste åter kräva vår rätt att inte bli vilseförda av de många sirensånger som idag distraherar oss i vår strävan. För att inte låta sig hänföras av den sirensång som förhått sjömännen och fått dem att krascha in i klippan lät Odysseus binda fast sig vid masten och förmådde sina medresenärer att täppa igen öronen. Orfeus hade å sin sida en annan strategi för att bemöta sirensången: han stämde upp till en ännu vackrare melodi och förhått därmed sirenerna. Detta är således en stora utmaning: att bemöta konsumtionskulturens stu-

kande refräng med eftertänksamma och fasta beslut, med forskning, kunskap och delande«.

Områden som behöver utvecklas

224. Många unga har kommit att uppskatta tystnaden och närheten till Gud. Grupper som samlas för att tillbe det allraheligaste sakramentet eller för att be med Guds ord har också blivit fler. Må vi aldrig underskatta de ungas förmåga att vara öppna för kontemplativ bön. Vi behöver bara hitta de rätta sätten och vägarna för att hjälpa dem att komma igång med denna dyrbara upplevelse. När det kommer till tillbedjan och bön, »efterfrågar unga katoliker i många sammanhang bönestunder och firande av sakramenten som kan tala till deras dagliga liv genom en liturgi som upplevs som aktuell, autentisk och glädjerik«. Det är viktigt att ta vara på det liturgiska årets stora högtider, särskilt stilla veckan, pingsten och julen. Men också andra högtider kan erbjuda ett välkommet avbrott i vardagen och hjälpa dem att erfara trons glädje.

225. Kristet tjänande utgör ett unikt tillfälle att växa och att vara öppen för Guds gåvor av tro och barmhärtighet. Många unga dras till möjligheten att få hjälpa andra, särskilt barn och fattiga. Ofta är detta tjänande första steget mot att upptäcka eller återupptäcka livet i Kristus och kyrkan. Många unga tröttnar på våra program som syftar till läromässig och andlig bildning, och efterfrågar möjligheten att emellanåt få vara aktiva deltagare i aktiviteter som gynnar andra.

226. Inte heller får vi glömma vikten av estetiska verksamheter som teater, bildkonst och annat. »Musiken är särskilt viktig då den representerar ett sammanhang som de unga ständigt är omgivna av, liksom en kultur och ett språk som förmår att väcka känslor och

forma identiteter. Musikens språk utgör också en pastoral resurs som har särskild bäring på frågan om liturgin och dess förnyelse«. Sången kan vara något som driver de unga framåt när de gör sin resa genom livet. Som den helige Augustinus säger: »Sjung, men fortsätt på din färd. Lindra din möda genom sång, älska inte lättjan. Sjung, men fortsätt [...] Om du gör framsteg kommer du att fortsätta din resa men se till att dina framsteg gäller dygden, den sanna tron och det rätta livet. Sjung alltså och fortsätt din vandring«.

227. »Av lika stor vikt är den betoning som de unga lägger vid idrotten. Kyrkan borde inte underskatta idrottens potential när det kommer till utbildning och undervisning, utan istället se till att ha en stark närvaro där. Idrottsvärlden behöver få hjälp att övervinna några av dess problematiska aspekter, som avgudandet av vinnare, underkastelsen under kommersiella intressen och den ideologi som förordar framgång till varje pris«. Idrottens erfarenhetsmässiga hjärta är »glädje: glädjen av att röra på sig, att vara tillsammans, att vara vid liv och att glädjas åt de gåvor som Skaparen ger oss varje dag«. Somliga kyrkofäder använde den tränande idrottaren som en bild för att uppmuntra unga att utveckla sin styrka och övervinna sysslolöshet och uttråkning. Den helige Basileios den store lät, när han skrev till unga, den ansträngning som krävs av idrottare få illustrera självuppooffrandets värde när det gäller att växa i dygden: »Dessa män utstår oräkneliga lidanden, de använder många medel för att öka sin styrka, de svettas ständigt medan de tränar [...] kort sagt, de disciplinerar sig själva så att hela deras liv inför en tävling endast utgör förberedelser för den [...] de lägger ned alla sina fysiska och psykiska resurser på att vinna segerkransen [...]. Hur kan då vi, som har fått löfte om tävlingspris så underbara och mångfaldiga att ingen tunga ens kan uttala dem, tro att vi ska kunna vinna dem om vi inte gör annat än ägnar våra liv åt nöjen och endast åstadkommer halvhjärtade ansträngningar?«

228. Naturen utövar en särskild lockelse på många tonåringar och unga som inser vårt behov av att värna om miljön. Sådant är fallet med scoutrörelsen och andra grupper som uppmuntrar till närhet till naturen, campingresor, hajker, utflykter och kampanjer för att förbättra miljön. I den helige Franciskus av Assisis anda kan dessa upplevelser innebära en verklig initiering i det universella broderskapets skola och den kontemplativa bönen.

229. Dessa och andra möjligheter till evangelisation av de unga ska inte få oss att glömma bort att trots att tiderna och de ungas sensibilitet förändras så finns det gåvor från Gud som aldrig blir föråldrade, eftersom de bär på en kraft som står över alla tider och platser: Herrens ord, evigt levande och mäktigt, Kristi stärkande närvaro i eukaristin och försoningens sakrament, som ger oss frihet och kraft. Vi kan också nämna de outtömliga andliga rikedomar som bevarats av kyrkan genom helgonens vittnesbörd och de stora andliga mästarnas undervisning. Trots att vi måste ha respekt för mognadens olika stadier och emellanåt tålmodigt invänta den rätta stunden får vi inte underlåta att erbjuda de unga att dricka från dessa det nya livets källor. Vi har ingen rätt att undanhålla dem detta stora goda.

En »populär« ungdomsverksamhet

230. Vid sidan av den ordinarie, noggrant planerade, ungdomsverksamhet som församlingar och rörelser håller i är det också viktigt att det finns utrymme för en »populär« pastoral ungdomsverksamhet, som följer en annan stil, ett annat schema, en annan rytm och metod. Eftersom den är bredare och mera flexibel, rör den sig på områden där ungdomar faktiskt finns och främjar naturliga ledarskapskvaliteter och de nådegåvor som sås av den helige Ande.

Den försöker undvika att sätta upp hinder, regler, kontroller och obligatoriska strukturer på dessa unga troende som är naturliga ledare i sina lokala miljöer och i andra sammanhang. Vi behöver bara finnas där för dem, uppmuntra dem och sätta lite större tilltro till den helige Andes vishet, han som verkar som han vill.

231. Vad vi talar om här är verkligt »populära« ledare, inte elitister eller sådana som verkar avskärmade med en liten skara utvalda. För att kunna utföra ett »populärt« pastoralt ungdomsarbete »behöver de lära sig att lyssna till folkets mening så att de kan bli deras talespersoner och arbeta för deras främjande«. När vi talar om »folket« talar vi inte om samhällets eller kyrkans strukturer utan om alla de människor som färdas, inte som individer, utan som en nära sammanbunden gemenskap av och för alla, som vägrar att lämna de fattiga och sårbara efter sig. »Folket vill att alla ska dela på det gemensamma goda och går därför med på att hålla takten med sina minsta medlemmar så att alla kan nå målet tillsammans«. »Populära« ledare är alltså de som gör alla, inklusive de fattiga, de sårbara, de svaga och de sårade, till deltagare i ungdomens framåt-marsch. De varken förskjuter eller räds dessa unga som har erfarit smärta eller burit korsets tyngd.

232. På samma sätt behöver vi uppmuntra allt det goda vi kan, särskilt i de fall då det gäller unga som inte har en bakgrund inom kristna familjer eller institutioner och som sakta växer till mognad. Kristus varnade oss för att bara se till den goda säden (jfr Matt 13:24–30). Ibland kan våra försök att utforma den rena och perfekta ungdomsverksamheten, noga uttänkt i abstrakta termer, skyddad från världen och fri från minsta fläck, istället göra evangeliet till något trist, meningslöst och oattraktivt. En sådan ungdomsverksamhet blir helt avskuren från de ungas värld och passar enbart för en kristen ungdomselit som ser sig själva som annorlunda,

samtidigt som de lever i en tom och improduktiv avskildhet. Genom att förkasta ogräset drar vi också upp rötterna och kväver alla de skott som försöker skjuta upp trots sina begränsningar.

233. Istället för att »överväldiga de unga med en samling regler som får kristendomen att verka begränsande och moralistisk, är vi kallade att investera i deras tapperhet och att lära dem att axla sina ansvar förvissade om att felsteg, misstag och kriser är erfarenheter som kan stärka deras mänsklighet«.

234. Synoden efterfrågade utvecklandet av en ungdomsverksamhet som klarar av att vara inkluderande, med utrymme för alla möjliga sorters unga, för att därigenom visa att vi är en kyrka med öppna dörrar. Inte heller behöver man fullt ut omfatta kyrkans undervisning för att delta i vissa delar av våra ungdomsaktiviteter. Det är nog att man har ett öppet sinne gentemot dem som har en längtan och vilja att möta Guds uppenbarade sanning. En del av våra pastorala aktiviteter måste få förutsätta att trons resa redan har börjat. Men vi behöver också den »populära« ungdomsverksamheten som kan öppna dörrar och skapa utrymme för alla, med sina tvivel och frustrationer, sina problem och ansträngningar för att finna sig själva, sina tidigare misstag, sina erfarenheter av synd och alla sina svårigheter.

235. Utrymme måste också beredas för »alla dem som har en anorlunda syn på livet, som tillhör andra religioner eller som tar avstånd från religion helt och hållet. Alla unga, utan undantag, finns i Guds hjärta och därför även i kyrkans hjärta. Vi vill uppriktigt medge att detta uttalande på våra läppar inte alltid kommer till verkligt uttryck i våra pastorala handlingar: ofta håller vi oss slutna inom våra egna miljöer dit deras röster aldrig når oss, eller också ger vi oss hän åt mindre krävande och mer njutbara aktiviteter, och

undertrycker därmed den sunda pastoralastejlöshet som borde få oss att lämna vår upplevda trygghet bakom oss. Evangeliet kallar oss att vara modiga och därför vill vi vara det. Utan några förutfattade meningar och utan att bedriva proselytism vill vi vittna om Herrens kärlek och sträcka ut våra händer till alla världens unga«.

236. När ungdomsverksamheten upphör att vara elitistisk och istället är beredd att bli »populär« blir den till en process som är stegvis, respekterande, tålmodig, hoppfull, envis och medkännande. Synoden håller fram Emmauslärjungarna (jfr Luk 24:13-35) som en bild av vad som händer inom ungdomsverksamheten.

237. »Jesus vandrar tillsammans med två lärjungar som inte kunde förstå meningen med allt som hade hänt honom och som därför lämnar Jerusalem och gemenskapen bakom sig. Han ansluter sig till dem på vägen för att gå tillsammans med dem. Han ställer frågor till dem och lyssnar tålmodigt på deras version av händelserna och hjälper dem på så vis att *sätta ord på* vad de upplevt. Efter detta förkunnar han med känsla och kraft ordet för dem vilket får dem att *tolka* de upplevda händelserna i Skriftens ljus. Han antar deras inbjudan att stanna hos dem medan kvällen infinner sig – han stiger in i deras natt. Medan de hör honom tala brinner deras hjärtan inom dem och deras sinnen öppnas. De känner igen honom när han bryter brödet. Det är de själva som *väljer* att med en gång fortsätta sin resa i motsatt riktning och återvända till gemenskapen för att dela med sig av sin upplevelse av mötet med den uppståndne Herren«.

238. Olika uttryck för den folkliga fromheten, särskilt pilgrimsfärder, attraherar unga som inte känner sig helt och hållet hemma inom kyrkliga strukturer, och representerar därmed ett konkret tecken på deras tillit till Gud. Särskilt bland unga som hör till de

fattiga är dessa sätt att söka Gud vanligt förekommande, men de finns också bland andra samhällsgrupper. Vi ska inte se ner på detta utan istället uppmuntra och rekommendera det. Folklig fromhet är ett »välgrundat sätt att leva ut tron« och »ett äkta uttryck för Guds folks spontana mission«.

Ständigt missionärer

239. Här skulle jag vilja påpeka att det inte krävs mycket för att göra unga till missionärer. Även de mest bräckliga, begränsade och problemtyngda kan på sitt eget sätt vara missionärer eftersom godheten alltid kan delas även om den existerar vid sidan av många begränsningar. En ung människa som gör en pilgrimsfärd för att be Guds moder om hjälp och i samband med detta bjuder med en vän att följa med är genom denna enda gest en god missionär. Oskiljbar från en »populär« ungdomsverksamhet är en obändig »populär« missionsaktivitet som bryter igenom våra vanemässiga strategier och sätt att tänka. Låt oss åtfölja och uppmuntra det utan att tro att vi i så hög grad ska kunna styra det.

240. Om vi hör vad Anden säger till oss måste vi inse att ungdomsverksamheten alltid är missionsinriktad. Unga människor berikas mycket när de kommer över sin blyghet och vågar besöka människors hem och på detta sätt kommer i kontakt med andra människors liv. De lär sig på detta sätt att se bortom sin egen familj och den egna vänskretsen och får därmed en bredare syn på livet. På samma gång växer deras tro och deras upplevelse av att höra till kyrkan sig starkare. Ungdomsmissionen, som oftast sker under skolloven efter en tid av förberedelse, kan leda till en förnyad erfarenhet av tro och till och med allvarliga tankar rörande kallelse.

241. De unga kan hitta nya missionsfält i de mest skilda sammanhang. Eftersom de exempelvis redan är så bekanta med sociala nätverk borde de uppmuntras att fylla dessa med Gud, broderskap och engagemang.

Vuxna följeslagare

242. Unga behöver få sin frihet respekterad men de behöver också ha någon med sig. Familjen borde vara den första platsen för någon att slå följe med. Ungdomsverksamheten kan likna det ideala livet i Kristus vid att bygga ett hus på en klippa (jfr Matt 7:24–25). För de flesta unga kommer det huset, deras liv, att byggas på äktenskapet och den äktenskapliga kärleken. Det är därför som ungdomsverksamheten och den pastorala omsorgen om familjerna borde samordnas och integreras, med målsättningen att trygga ett kontinuerligt och lämpligt ledsagande i processen att nå kallelsen.

243. Den större gemenskapen har en viktig roll att fylla i ledsagandet av unga. Den borde känna ett kollektivt ansvar att acceptera, motivera, uppmuntra och utmana dem. Alla borde se på de unga med förståelse, uppskattning och tillgivenhet, samt undvika att ständigt döma dem eller kräva en fullkomlighet som går utöver deras ålder av dem.

244. Vid synoden »påpekade många att det finns en brist på kvalificerade människor som kan ägna sig åt att vara följeslagare. Tron på det teologiska och pastorala värdet i att lyssna innebär en omvärdering och en förnyelse av de sätt som den prästerliga tjänsten vanligtvis utförs. Dess prioriteringar behöver därför utvärderas. Synoden såg även behovet av att lära upp gudsvigda och lekfolk, män och kvinnor, i att finnas till hands för de unga. Lyssnandets nådegåvor som den helige Ande kallar fram inom gemenskaperna

kan också komma att få institutionellt erkännande som en form av kyrklig tjänst«.

245. Det finns också ett särskilt behov av att ledsaga unga män och kvinnor som visar upp en ledarskapspotential, så att dessa kan få träning och nödvändiga kvalifikationer. De unga som samlades före synoden efterfrågade »program för utbildning och fortsatt utveckling av unga ledare. Vissa unga kvinnor upplever att det finns en brist på kvinnliga förebilder i ledande roller inom kyrkan och även dessa önskar att få ge av sina intellektuella och professionella gåvor åt kyrkan. Vi tror också att seminarister och ordensfolk borde ha en ännu större förmåga att ledsaga unga ledare«.

246. Samma grupp unga människor beskrev för oss de kvaliteter som de hoppas finna hos en mentor och de gjorde detta med stor tydlighet. »De kvaliteter en sådan mentor borde ha är: att vara en trogen kristen som är engagerad i kyrkan och i världen; någon som ständigt söker helighet; någon som man kan anförtro sig åt utan att bli dömd. Vidare någon som lyssnar aktivt till de ungas behov och vet att bemöta dessa; någon med stor kärlek och självinsikt; någon som inser sina gränser och som känner den andliga resans sidor av både glädje och sorger. En särskilt viktig kvalitet hos mentorer är att de erkänner sin egen mänsklighet – det faktum att de är människor som begår misstag; inte fullkomliga personer utan förlåtna syndare. Ibland placeras mentorer på piedestal och när de faller kan det få förödande effekter för ungas förmåga att fortsätta sitt engagemang i relation till kyrkan. Mentorer ska inte leda unga som vore de passiva efterföljare utan gå vid sidan av dem och tillåta dem att vara aktiva deltagare på resan. De ska respektera den frihet som hör till unga människors urskiljningsprocess och ge dem redskap för att klara av denna. En mentor ska helhjärtat tro på den unga personens förmåga att delta i kyrkans liv. En mentor

ska därför ha omsorg om trons frön hos unga utan att förvänta sig att omedelbart se frukterna av den helige Andes verk. Denna roll varken är eller får vara begränsad till präster och gudsvigda utan lekfolket ska också bemyndigas att ta den på sig. Alla sådana mentorer borde få utbildning för detta och ha del av kontinuerlig fortbildning«.

247. Kyrkans utbildningsinstitutioner är utan tvekan ett gemensamt sammanhang för ledsagande. Många unga kan här erbjudas vägledning, särskilt då de »försöker välkomna alla unga oavsett deras religiösa val, kulturella ursprung, personliga och sociala situation eller familjetillhörighet. På detta sätt ger kyrkan ett grundläggande bidrag till ungas fullödiga utbildning i olika delar av världen«. Denna roll skulle otillbörligen förminska om stränga krav ställs på studerande för att komma in och hålla sig kvar vid dessa institutioner, eftersom det skulle beröva många unga en följeslagare som kunde hjälpa till att berika deras liv.

KAPITEL 8

KALLELSE

248. Ordet »kallelse« kan förstås i vid bemärkelse som en kallelse från Gud som inbegriper kallelsen till liv, kallelsen till vänskap med honom, kallelsen till helighet och så vidare. Detta är till hjälp eftersom det placerar hela våra liv i relation till den Gud som älskar oss. Det får oss att förstå att ingenting är resultatet av ren slump, utan att allting i våra liv kan bli till ett svar till Herren som har en underbar plan för oss.

249. I den apostoliska uppmaningen *Gläd er och jubla (Gaudete et exsultate, 2018)* talade jag om allas vår kallelse att växa och mogna till Guds ära. Jag ville »än en gång låta kallelsen till helgelse nå ut så att den om möjligt inkarneras i dagens sammanhang, med alla dess risker, utmaningar och möjligheter«. Andra Vatikankonciliet hjälpte oss att på nytt upptäcka denna kallelse till var och en av oss: »Alla som tror på Kristus är, vilket tillstånd de än befinner sig i, kallade av Herren, var och en på sitt sätt, till den fullkomliga helighet genom vilken Fadern själv är fullkomlig«.

Guds kallelse till vänskap

250. Det första som vi behöver urskilja och upptäcka är detta: Jesus vill vara en vän till alla unga. Detta urskiljande utgör grunden för allt annat. När den uppståndne Herren talade med Simon Petrus var hans stora fråga denna: »Simon, Johannes son, älskar du mig?« (Joh 21:16). Med andra ord, älskar du mig som en vän? Det uppdrag som Petrus fick, att vara en herde över Jesu flock, kommer

alltid att vara knuten till denna nåderika kärlek, denna vänskapliga kärlek.

251. Å andra sidan har vi det misslyckade mötet mellan Jesus och den rike ynglingen som klart och tydligt visar att den unge mannen inte lyckades uppfatta Herrens kärleksfulla blick (jfr Mark 10:21). Han gick sorgsen därifrån, trots att han hade haft goda avsikter, eftersom han inte kunde vända ryggen åt sina många ägodelar (jfr Matt 19:22). Han gick därmed miste om möjligheten till det som helt säkert skulle ha blivit en fantastisk vänskap. Vi kommer aldrig att veta vad den där unge mannen, som Jesus såg på med kärlek och som han sträckte ut sin hand till, skulle ha kunnat bli för oss, vad han hade kunnat åstadkomma för mänskligheten.

252. »Det liv som Jesus ger oss är en kärlekshistoria, en *livshistoria* som vill beblanda sig med våra och sänka sina rötter ner i den jord som är våra liv. Det livet handlar inte om en frälsning uppe 'i molnet' som väntar på att laddas ner, en ny 'app' som ska upptäckas eller en teknik för mental självförbättring. Ännu mindre är det livet en 'handledning' som ska hjälpa oss att hitta de senaste nyheterna. Den frälsning som Gud erbjuder oss är *en inbjudan att vara del av en kärlekshistoria* som är sammanbunden med våra personliga historier. Den är levande och vill födas mitt ibland oss så att vi kan bära frukt precis sådana vi är, varhelst vi är och med alla som finns runt omkring oss. Herren kommer dit för att så och för att sås ut«.

Att finnas där för andra

253. Jag skulle nu vilja tala om kallelse i snäv mening som ett kall till missionärstjänst för andra. Herren kallar oss att delta i hans skapelseverk och att bidra till det gemensamma goda genom att använda de gåvor som vi fått.

254. Denna missionskallelse har därför att göra med tjänande. Vårt liv här på jorden når endast sin fulla höjd när det blir till ett offer. Här skulle jag vilja upprepa att min »mission att vara i folkets hjärta är inte som en del av mitt liv eller som en bricka som jag kan ta av mig; det är inte något 'extra' eller bara ett annat skede i mitt liv. Det är något som jag inte kan utrota från mitt väsen utan att förgöra mitt eget jag. Jag är en mission på den här jorden; det är därför jag är här i världen«. Ur detta följer att varje slags pastoral aktivitet, utbildning och andlighet ska betraktas i ljuset av vår kristna kallelse.

255. Din egen personliga kallelse består inte enbart i det arbete som du gör, även om det är ett uttryck för den. Din kallelse är något mer: det är en väg som leder dina många ansträngningar och handlingar fram emot att tjäna andra. När du alltså urskiljer din kallelse är det viktigt att avgöra om du hos dig själv ser de förmågor som är nödvändiga för att kunna utföra den speciella tjänsten för samhället.

256. Detta skänker ett större värde åt allting du gör. Ditt arbete slutar att handla om att enbart tjäna pengar, hålla dig upptagen eller behaga andra. Det blir din kallelse eftersom du är kallad till det. Det är något mer än endast ett pragmatiskt beslut. Ytterst sett är det förståelsen av varför jag har skapats, varför jag är här på jorden, och vad Herrens plan är för mitt liv. Han kommer inte att visa mig varje plats, tidpunkt och detalj eftersom jag måste fatta mina egna kloka beslut om sådant. Men han kommer att visa mig en riktning i livet eftersom han är min skapare. Och jag behöver lyssna till hans röst så att jag, likt leran i krukmakarens hand, kan låta mig formas och vägledas av honom. Då kommer jag att bli vad jag var ämnad att vara och därmed trogen mot min egen verklighet.

257. För att ge svar på vår kallelse behöver vi lära oss att utveckla allt det vi är. Detta har ingenting att göra med att uppfinna oss själva eller att skapa vårt jag ur intet. Det har istället att göra med att finna vårt sanna jag i Guds ljus och att låta våra liv grönska och bära frukt. »I Guds plan är varje människa kallad till att bli sitt bästa jag. Varje liv är en kallelse«. Din kallelse inspirerar dig att ta fram det bästa hos dig till Guds ära och för andras bästa. Det handlar inte bara om att göra saker utan om att göra dem med ett syfte och en riktning. Den helige Alberto Hurtado sade till unga människor att de allvarligt skulle fundera över vilken riktning deras liv borde ta: »Om rorsmannen på ett skepp slarvar kommer han omedelbart att få sparken eftersom han inte tar sitt heliga ansvar på allvar. Hur är det när det kommer till våra egna liv? Är vi fullt medvetna om vilken riktning vi styr i? Vilken riktning tar ditt liv? Jag ber var och en av er som finner att ni har behov av att tänka över detta, att ni ger det er yttersta uppmärksamhet. Att få det rätt är nämligen detsamma som att uppnå framgång; men att få det fel innebär helt enkelt att misslyckas«.

258. I en ung människas liv har detta »att finnas där för andra« i vanliga fall att göra med två grundläggande saker: att bilda en ny familj och att arbeta. Enkätundersökningar med unga bekräftar gång på gång att det är dessa två frågor som fyller dem med både oro och förväntan. Båda måste vara föremål för urskiljning. Låt oss nu titta på dem en åt gången.

Kärleken och familjen

259. De unga upplever intensivt kärlekens kall och drömmer om att träffa den rätta personen att bilda familj och bygga ett liv tillsammans med. Detta är otvivelaktigt en kallelse som Gud gör känd för dem genom deras känslor, önskningar och drömmar. Jag gav

en hel del utrymme åt detta tema i den apostoliska uppmaningen *Amoris lætitia*. Jag skulle uppmuntra alla unga att läsa särskilt det fjärde och femte kapitlet i den uppmaningen.

260. Jag vill tro att »två kristna människor som gifter sig har urskilt Herrens kall i deras egen kärlekshistoria, kallelsen att utav två bli till ett kött och ett liv, man och kvinna. Det heliga äktenskapets sakrament innesluter denna kärlek i Guds nåd och förankrar den i Gud själv. Genom denna gåva och vissheten om detta kall kan ni gå framåt i trygghet. Ni har ingenting att frukta, allting förmår ni möta tillsammans!«

261. Här behöver vi komma ihåg att Gud har skapat oss till sexuella varelser. Det var han som »skapade sexualiteten, som är en underbar gåva till hans skapelser«. Vi ska inom äktenskapets kallelse erkänna och bejaka att »sexualiteten, sex, är en gåva från Gud. Det är inget tabu. Det är en gåva från Gud, en gåva som Herren ger oss. Den har två syften: att älska och generera liv. Den är passion, passionerad kärlek. Sann kärlek är passionerad. Kärleken mellan en man och en kvinna leder alltid, när den är passionerad, till att skänka liv. Alltid. Att skänka liv med kropp och själ«.

262. Synoden insisterade att »familjen fortsätter att vara den främsta referenspunkten för unga människor. Barn uppskattar sina föräldrars kärlek och omsorg, anser familjebanden vara viktiga och hoppas, när det väl är deras tur, att de själva ska vara framgångsrika med att bilda en egen familj. Utan tvekan är det så att ökningen av separationer, skilsmässor, omgiften och hushåll med enbart en förälder kan orsaka stort lidande och en identitetskris hos de unga. Vid somliga tillfällen måste de ta på sig ansvar som inte står i proportion till deras ålder vilket tvingar dem att bli vuxna i förtid. Ofta har far- och morföräldrar en avgörande roll, känslomässigt

och när det kommer till den religiösa fostran: med sin vishet utgör de en levande relationslänk mellan generationer«.

263. Det är sant att de problem som många unga upplever i sin egen familj kan få dem att fråga sig huruvida det egentligen är värt det att starta en ny familj, att vara trogen och generös. Jag kan säga er att det verkligen är det. Det är värt alla dina ansträngningar att satsa på familjen. Där kommer du att finna den bästa motivationen till mognad och de största glädjeämnen att erfara och dela. Låt dig inte bli snuvad på den stora kärleken. Låt dig inte vilseledas av dem som håller fram ett liv i hejdlös individualism, som i slutändan leder till isolering och den värsta sortens ensamhet.

264. Nuförtiden dominerar det kortlivades kultur, men det är en illusion. Tron att ingenting kan vara definitivt är en bedräglig lögn. »Idag finns det de som menar att äktenskapet blivit omodernt. [...] I relativismens och det kortlivades kultur förkunnar många vikten av att 'njuta' av nuet. De säger att det inte är värt något att ta på sig livslånga åtaganden och att fatta definitiva beslut [...] Jag vill därför be er att istället vara revolutionärer. Jag ber er att simma mot strömmen. Ja, jag ber er att göra uppror mot denna kultur som betraktar allting som tillfälligt, vilken ytterst sett anser att ni är oförmögna att ta ansvar och till den sanna kärleken«. Jag hyser en stor tilltro till er, och just på grund av detta uppmanar jag er att gå äktenskapets väg.

265. Äktenskapet kräver förberedelse, vilket innebär en ökad självkännedom, ett utvecklande av större dygder, särskilt kärlek, tålamod, öppenhet för dialog och att hjälpa andra. Den innefattar en mognad i den egna sexualiteten så att denna blir allt mindre ett medel för att använda andra och istället alltmer en förmåga att an-

förtro sig själv helt och hållet åt en annan människa på ett odelat och generöst sätt.

266. Det är så som biskoparna i Colombia har undervisat: »Kristus vet att makar inte är fullkomliga och att de behöver övervinna sina svagheter och sin brist på trofasthet så att deras kärlek kan växa och bli uthållig. Av denna anledning ger han makarna sin nåd, som på en gång är ljus och styrka vilket får dem att gradvis uppnå det äktenskapliga livets ideal i enlighet med Guds plan«.

267. För dem av oss som varken är kallade till äktenskapet eller till det gudsvigda livet är det alltid viktigt att minnas att den främsta och viktigaste kallelsen är den kallelse vi mottagit i dopet. De av oss som är ensamstående, även om det inte beror på ett eget val, kan ge ett speciellt vittnesbörd rörande den kallelsen genom sin egen personliga mognadsväg.

Arbete

268. USA:s biskopar har påpekat följande: »att vara ung vuxen innebär för de flesta personer att träda in i arbetets värld. 'Vad jobbar du med?' är det ständiga samtalsämnet eftersom arbetet utgör en så stor del av deras liv. Denna erfarenhet är för unga vuxna väldigt flytande eftersom de går från jobb till jobb och ibland till och med från en karriär till en annan. Arbetet kan diktera hur de använder sin tid och avgöra vad de har råd att göra eller köpa. Det kan också avgöra hur mycket och hur meningsfull fritid de har. Arbetet definierar och influerar den unga vuxnas identitet och självuppfattning och har stor betydelse när vänskaper och andra relationer utvecklas eftersom det för mesta inte gör sig självt. Unga män och kvinnor menar att arbetet fyller en viktig funktion och skänker mening. Arbete tillåter unga vuxna att tillgodose sina

praktiska behov men än viktigare låter det dem söka mening och uppfylla deras drömmar och visioner. Även om arbetet inte låter dem nå sina drömmar är det viktigt för unga vuxna att vårda en vision, lära sig arbeta på ett verkligt personligt och livgivande sätt samt fortsätta urskilja Guds kallelse«.

269. Jag vill be er unga att inte förvänta er att ni ska kunna leva i beroendeställning gentemot andra utan att själva behöva arbeta. Att göra det är inte bra eftersom arbete »är en nödvändighet, en del av meningen med livet på denna jord, en väg till tillväxt, mänsklig utveckling och personligt förverkligande. Finansiellt stöd åt de fattiga måste förbli en tillfällig lösning i situationer av trängande behov«. Därav följer: »Förutom den vördnadsbjudande kontemplation av skapelsen som vi finner hos den helige Franciskus av Assisi har den kristna traditionen utvecklat en rik och balanserad förståelse av arbetets mening, så som till exempel hos den salige Charles de Foucauld och hans efterföljare«.

270. Synoden noterade att när det kommer till arbetets område kan unga »erfara vissa former av uteslutning och marginalisering, där ungdomsarbetslöshet är den främsta och mest allvarliga, vilken i vissa länder når orimliga nivåer. Utöver att göra dem fattiga, påverkar bristen på arbete unga människors förmåga att drömma och hoppas på ett negativt sätt och berövar dem möjligheten att bidra till samhällets utveckling. I många länder beror den här situationen på det faktum att vissa delar av den unga befolkningen saknar adekvata yrkesmässiga färdigheter, inte sällan på grund av brister i utbildningssystemet. Ofta är osäkerheten bland unga på arbetsmarknaden kopplad till ekonomiska intressen som utnyttjar arbetskraften«.

271. Detta är en mycket komplicerad och känslig fråga som politiken måste prioritera, särskilt i den tid som nu är då den teknologiska utvecklingen och strävan efter att reducera arbetskostnader snabbt kan leda till att många jobb ersätts av maskiner. Det är också en avgörande samhällsfråga eftersom en anställning för en ung människa inte bara handlar om att tjäna pengar. Arbetet är ett uttryck för mänsklig värdighet, en väg till utveckling och till samhällelig inkludering. Det är en ständig motivationskraft för att växa i ansvar och kreativitet, och ett skydd mot tendensen till individualism och personlig tillfredsställelse. På samma gång utgör det en möjlighet att ära Gud genom att utveckla sina färdigheter.

272. Unga har inte alltid möjlighet att välja vilken typ av arbete de vill utföra eller hur deras energi och talang ska användas. Detta beror på att utöver deras egen strävan och ännu mer bortom deras förmågor och beslut finns arbetsmarknadens hårda verklighet. Det stämmer att det inte går att leva utan att arbeta och att du ibland helt enkelt måste acceptera det som finns tillgängligt. Men jag ber dig att aldrig ge upp dina drömmar, aldrig helt begrava en kallelse och aldrig acceptera ett slutgiltigt nederlag. Fortsätt att åtminstone söka delvisa eller icke fullkomliga sätt att leva ut det som du har urskilt som din verkliga kallelse.

273. När vi upptäcker att Gud kallar oss till något, att det är det här eller det där som vi har skapats för – oavsett om det handlar om sjukvård, snickeri, kommunikation, ingenjörsarbete, undervisning, konst eller någon annan sorts arbete – då kommer vi att kunna uppbåda våra bästa krafter till uppoffring, generositet och hängivelse. Vi gör det eftersom vi vet att vi inte bara gör saker för att göra dem. Istället skänker vi dem mening som ett svar på en kallelse som ekar i djupet av vår varelse att göra något för andra. Det är det som gör att dessa arbetsuppgifter blir bärare av en djup

känsla av uppfyllelse. Vi läser om detta i den mycket gamla bibelboken Predikaren: »Jag insåg att det inte finns något gott för människan utom glädjen i arbetet« (Pred 3:22).

Kallelsen till särskild vigning

274. Om vi verkligen är övertygade om att den helige Ande fortsätter att inspirera kallelser till prästämbetet och ordensliv kan vi »ännu en gång lägga ut näten« i Herrens namn med fullkomlig förtröstan. Vi kan våga säga, som vi bör, till varje ung människa att han eller hon ska fråga sig själv om detta är den väg som han eller hon är menad att följa.

275. Nu och då för jag detta ämne på tal med unga och de svarar nästan skämtsamt att »nej, det är inte något för mig!« Men så, några år senare, befinner sig en del av dem vid prästseminariet. Herren håller sitt löfte om att hålla kyrkan med herdar, för utan dem är det inte möjligt för henne att leva och utföra sitt uppdrag. Även om det stämmer att inte alla präster bär goda vittnesbörd betyder inte detta att Herren slutar att kalla. Tvärtom, han dubblar insatsen eftersom han aldrig upphör att visa omsorg om sin kyrka.

276. När du urskiljer din kallelse ska du inte avfärda möjligheten att hänge dig åt Gud genom prästerskapet, ordenslivet eller någon annan form av vigning. Varför inte? Du kan vara säker på att om du uppfattar och följer en kallelse från Gud kommer du där att finna en fullständig uppfyllelse.

277. Jesus vandrar mitt ibland oss så som han gjorde i Galileen. Han går på våra gator och stannar tyst och ser oss i ögonen. Hans kallelse är tilldragande och väcker ditt intresse. Trots detta kan stressen och den snabba takten i dagens värld som ständigt bom-

barderar oss med distraktioner hindra oss från att finna utrymme till den inre tystnad där vi kan uppfatta Jesu blick och höra hans kallelse. Under tiden kommer många attraktivt paketerade erbjudanden i din väg. De kan tyckas tilldragande och spännande fast de med tiden kommer att lämna dig med en känsla av tomhet, trötthet och ensamhet. Låt inte detta hända dig så att denna världens strömvirvel får dig att hamna på en väg utan verklig mening, utan riktning, utan tydliga mål, och därigenom tillintetgör många av dina ansträngningar. Det är bättre att söka sig till den lugna och tysta plats där du kan reflektera, be, se med tydligare blick på världen runtomkring dig, och sedan, tillsammans med Jesus, komma till insikt om den kallelse som är din i den här världen.

KAPITEL 9

URSKILJNING

278. I den apostoliska uppmaningen *Gläd er och jubla* talade jag i ganska allmänna ordalag om urskiljning. Jag skulle nu vilja plocka upp några av reflektionerna där och tillämpa dem på frågan om hur vi urskiljer vår egen kallelse i världen.

279. Jag nämnde att vi alla, men »i synnerhet de unga, är utsatta för ett konstant zappande. Det är fullt möjligt att samtidigt navigera och kommunicera på tre skärmar i olika virtuella scenarier. Utan urskillningens visdom kan vi lätt förledas att bli lättledda mario-netter för ögonblickets trender«. Ja, detta »blir särskilt viktigt när man skaffar sig något nytt i livet, och alltså behöver vi avgöra om detta är det nya vin som kommer från Gud eller en bedräglig nyhet från världens ande eller djävulens ande«.

280. »Även om den inbegriper förnuft och klokhets innesluter« sådan urskiljning »mer än dessa egenskaper, eftersom det gäller att uppfatta det unika och oersättliga projekt som Gud i sitt mysterium har berett åt var och en av oss [...] Det rör sig om meningen med mitt liv inför Fadern, som känner mig och älskar mig, allt detta för vilket jag skulle kunna ge hela min existens, och som ingen känner bättre än han«.

281. Här ser vi vikten av ett välbildat samvete som tillåter urskiljningen att växa i djup och trofasthet mot Gud: »Att bilda vårt samvete är ett verk som tar hela livet, i vilket vi lär oss att kultivera Jesu Kristi egna känslor och tar över hans beslutskriterier och handlingsmotiv (jfr Fil 2:5)«.

282. Under denna bildningsprocess låter vi oss förvandlas av Kristus medan vi utvecklar »vanan att göra det goda, vilket också är en del av vår samvetsgranskning. Vi förminskar inte synden men ser också Guds verk i våra vardagliga liv, i händelser som rör vår personliga historia och i världen runtomkring oss, och i alla de män och kvinnors vittnesbörd som har gått före oss och som finns till hands för oss med sin vishet. Detta hjälper oss att växa i klokhetens dygd och att ge en allmän riktning åt våra liv genom konkreta beslut, i stillsam medvetenhet om både våra gåvor och våra begränsningar«.

Att urskilja din kallelse

283. En särskild sorts urskiljande har med ansträngningen att upptäcka din egen kallelse att göra. Eftersom detta är ett mycket personligt beslut som inte andra kan fatta åt oss kräver det ett visst mått av ensamhet och tystnad. »Herren talar till oss på ett antal olika sätt, på jobbet, genom andra och vid varje tillfälle. Ändå klarar vi oss helt enkelt inte utan den längre bönens tystnad som får oss att bättre uppfatta Guds språk, att tolka den verkliga betydelsen bakom de inspirationer som vi tror oss ha tagit emot, att stilla vår oro och att se på hela vår existens på nytt ur hans eget ljus«.

284. Denna tystnad får oss dock inte att sluta oss inom oss själva. »Vi måste komma ihåg att den bedjande urskillningen kräver som utgångspunkt en beredskap att lyssna: till Herren, till de andra, till själva verkligheten som alltid utmanar oss på nya sätt. Bara den som är inställd på att lyssna vinner friheten att avstå från sitt eget otillräckliga särintresse [...] Så kan man bereda sig på att ta emot kallelsen, som krossar den egna tvärsäkerheten och leder till ett bättre liv. Det räcker inte med att allt går sin gilla gång, att allt är

lugnt. Det kan hända att Gud håller något mer i beredskap, och vi märker det inte i vår loja distraktion«.

285. När vi försöker utröna vår egen kallelse finns det vissa speciella frågor vi borde ställa oss. Vi borde inte börja med att undra hur vi skulle kunna tjäna mer pengar, nå ett större erkännande eller få en hög social status. Inte ens med frågan vilket jobb som skulle vara roligast för oss. Om vi inte ska förvillas behöver vi en annan utgångspunkt. Vi behöver ställa frågan: känner jag mig själv bortom mina illusioner och känslor? Vet jag vad som ger mitt hjärta glädje och sorg? Vilka är mina styrkor och svagheter? Dessa frågor ger omedelbart upphov åt andra: Hur kan jag tjäna människor bättre och vara till störst nytta för vår värld och för kyrkan? Vad är min rätta plats i den här världen? Vad har jag att erbjuda samhället? På detta följer ännu mer realistiska frågor: Har jag de egenskaper som behövs för att kunna utföra den här tjänsten? Skulle jag kunna utveckla de egenskaperna?

286. Dessa frågor borde vara mindre fokuserade vid oss själva och våra böjelser och mer på andra, så att vår urskiljning får oss att se på vårt liv i relation till deras liv. Det är därför jag vill påminna er om den viktigaste frågan av alla: »Så ofta i livet ödslar vi tid på att fråga oss själva: 'vem är jag?' Du kan hålla på att fråga dig själv 'vem är jag?' under resten av ditt liv. Den verkliga frågan är dock: 'för vem är jag?'«. Självklart är du till för Gud. Men han har också bestämt att du ska vara till för andra, och han har gett dig många kvaliteter, böjelser, talanger och nådegåvor som inte är till för din egen skull utan för att du ska dela dem med människorna runtomkring dig.

Kallelsen från vår vän Jesus

287. För att urskilja vår personliga kallelse måste vi inse att den kommer från en vän – från Jesus. När vi ger något åt våra vänner ger vi dem det bästa vi har. Det kommer inte nödvändigtvis att vara det dyraste eller mest sällsynta, utan det som vi vet gör dem lyckliga. Vänner har en sådan känslighet för detta att de i förväg kan föreställa sig leendet på vännens läppar när han eller hon öppnar paketet. Den sorts urskiljning som sker mellan vänner föreslår jag att vi har som förebild när vi försöker upptäcka Guds vilja med våra liv.

288. Jag vill att ni ska veta att när Herren tänker på var och en av er och vad det är han vill ge er ser han på er som sin nära vän. Och om han planerar att ge dig en särskild nåd – en nådegåva som kommer att hjälpa dig att leva till fullo och vara till gagn för andra, någon som lämnar spår i livet – så kommer det utan tvekan att vara en gåva som ger dig mer glädje och upprymdhet än något annat i världen. Inte på grund av att gåvan kommer att vara sällsynt eller märkvärdig, utan för att den kommer att passa dig perfekt. Den kommer att passa perfekt in på hela ditt liv.

289. Trots att den är en gåva är en kallelse tveklöst krävande. Guds gåvor är interaktiva; för att glädjas genom dem måste vi vara redo att ta risker. Men kraven de ställer är inte plikter som kommer utifrån, utan en inre sporre att låta gåvan växa och utvecklas, för att sedan bli en gåva för andra. När Herren uppväcker en kallelse tänker han inte bara på vad du redan är utan också på vad du en dag kommer att bli i sällskap med honom och med andra.

290. Ren vitalitet och personlighetsstyrka verkar tillsammans i de ungas hjärtan och får dem att ständigt sikta högre. Detta sprud-

lande kommer att mattas av genom tidens gång och smärtsamma upplevelser, men det är viktigt för »detta ungdomliga och ännu obeprövade begär efter det oändliga« att få möta den ovillkorliga vänskap som Jesus erbjuder oss. Det beslut som Jesus vill att vi ska ta är mer än regler och plikter eftersom det handlar om att följa honom som en vän följer en annan. Vänner söker varandras sällskap och tillbringar tid tillsammans av ren vänskap. Allt annat kommer med tiden, och även livets misslyckanden kan bli till ett outhärligt sätt att uppleva denna vänskap som aldrig går förlorad.

Att lyssna och finnas till hands

291. Det finns många präster, ordensmän och -kvinnor, lekpersoner, yrkesverksamma och faktiskt även kvalificerade unga människor som kan hjälpa de unga att urskilja sin kallelse. När någon ber oss att hjälpa andra att utröna deras väg i livet är vår förmåga att lyssna det allra viktigaste. Lyssnandet kräver tre skilda men kompletterande förmågor till känslighet.

292. Den *första sortens känslighet* är inriktad på *personen*. Den handlar om att man lyssnar på någon som genom det den säger delar sitt allra innersta. Ett tecken på denna beredvillighet att lyssna är den tid vi är villiga att avsätta för andra. Snarare än att handla om mängden tid vi lägger så är emellertid det huvudsakliga att få andra att uppleva att min tid är deras tid, att de har all den tid de behöver för att säga det de vill ha sagt. Den andra personen måste känna att jag lyssnar ovillkorligt, utan att bli stött eller chockad, uttröttad eller uttråkad. Herren visar oss ett exempel på den här sortens lyssnande när han, trots att de går i fel riktning, vandrar tillsammans med lärjungarna på vägen till Emmaus (jfr Luk 24:13-35). När Jesus säger att han planerar att gå vidare inser de att han har skänkt dem en gåva i form av sin tid och därför bestämmer

de sig för att visa honom sin gästfrihet. Uppmärksamt och själv-
utgivande lyssnande är ett tecken på vår respekt för andra, oavsett
deras föreställningar eller val i livet.

293. Den *andra sortens känslighet* utmärks av *urskiljandet*. Den försöker skapa sig en uppfattning om exakt var nåden eller frestelsen finns närvarande, med tanke på att de saker som rör sig i våra tankar ibland enbart är frestelser som distraherar oss från vår sanna väg. Jag måste ställa mig frågan vad det är som den andra personen försöker säga till mig och vad det är han eller hon vill att jag ska förstå om det som händer i vederbörandes liv. Genom att ställa sådana frågor får jag hjälp att begripa hur den andre tänker och vilka effekter det har på hans eller hennes känsloliv. Den här formen av lyssnande försöker urskilja de hälsosamma uppmaningar från den gode Ande som lägger fram Herrens sanning för oss. Men också de fällor som läggs ut av den onda anden – hans tomma gärningar och löften. Det krävs mod, värme och taktkänsla för att hjälpa andra att skilja sanningen från illusioner och undanflykter.

294. Den *tredje sortens känslighet* är förmågan att *uppfatta drivkraften* hos den andra personen. För detta behövs ett djupare slag av lyssnande, ett som förmår avgöra vilken riktning som personen verkligen vill röra sig i. Frånsett vad han eller hon känner eller tänker just nu, och oavsett vad som har hänt fram till det här skedet i personens liv, så är den verkliga frågan vad han eller hon egentligen skulle vilja vara. Detta kan kräva att vederbörande ser, inte på sina egna ytliga önskningar och begär, utan till vad som mest behagar Herren och vad hans plan för hans eller hennes liv är. För att finna detta behöver man se på hjärtats djupare böjelser, bortom det de tycker om och känner på en yttlig nivå. Denna sortens lyssnande försöker urskilja den yttersta avsikten, den avsikt som avgjort bestämmer hans eller hennes livs mening. Jesus känner och

förmår förhålla sig till denna hjärtats yttersta avsikt. Han är alltid där, redo att hjälpa var och en av oss att komma till insikt om den. Vi behöver bara vända oss till honom och säga: »Herre, fräls mig! Förbarma dig över mig!«.

295. På detta sätt blir urskiljandet ett verkligt medel för andlig krigsföring som hjälper oss att på ett mer trofast vis följa Herren. Viljan att känna vår personliga kallelse får därmed en oerhörd intensitet, en annorlunda kvalitet och högre nivå, en som bättre respekterar vår persons och vårt livs värdighet. När allt kommer omkring är god urskiljning en väg till frihet som leder det som är unikt hos var och en till fullständigt fruktbärande, någonting så personligt att endast Gud känner till det. Andra människor kan inte utifrån helt och hållet förstå eller förutse åt vilket håll det kommer att utvecklas.

296. När vi lyssnar till andra på detta sätt måste vi vid en viss punkt försvinna för att låta den andra personen följa den väg som han eller hon har upptäckt. Vi måste försvinna liksom Herren försvann ur lärjungarna i Emmaus åsyn när han lämnade dem ensamma med brinnande hjärtan och en oemotståndlig längtan att omedelbart ge sig ut (jfr Luk 24:31–33). När de återvände till gemenskapen fick dessa lärjungar bekräftelse på att Herren verkligen var uppstånden (jfr Luk 24:34).

297. Eftersom »tiden är större än rummet« behöver vi uppmuntra och finnas till hands i processer utan att påtvinga en redan utstakad väg. Dessa processer rör ju människor som för alltid förblir unika och fria. Det finns inga enkla recept, ens när alla tecken tycks positiva, eftersom »själva de positiva faktorerna också behöver granskas och underkastas ett noggrant urskiljande så att dessa inte isoleras och motsäger varandra, samtidigt absoluta och motsatta. Det samma gäller för negativa faktorer, som inte får avfärdas rakt av

och utan åtskillnad, eftersom det hos var och en av dem kan ligga något värde dolt som väntar på befrielse och upprättelse till sin fulla sanning«.

298. Om du ska kunna ledsaga andra på den här vägen måste du först följa den själv, dag in och dag ut. Det var det som Maria gjorde under hennes ungdom när hon konfronterade sina egna frågor och svårigheter. Må hon förnya din ungdomlighet genom sina böners kraft och alltid åtfölja dig med sin moderliga närvaro.

Och avslutningsvis... en önskan

299. Kära unga, mitt glädjerika hopp är att få se er fortsätta springa det lopp ni har framför er och överträffa alla dem som är långsamma och räddhågsna. Fortsätt att löpa »dragna framåt av Kristi ansikte som vi älskar så mycket, som vi tillber i den heliga eukaristin och känner igen i våra lidande bröder och systrars kroppar. Må den helige Ande mana på dig så att du springer detta lopp. Kyrkan behöver er drivkraft, era intuitioner, er tro. Vi behöver dem! Och när ni gör er ankomst dit vi ännu inte nått, ha då tålamod och vänta på oss«.

*Givet i Loreto i det heliga husets helgedom,
den 25 mars, Herrens bebådelses högtid,
år 2019, det sjunde året av mitt pontifikat.*

FRANCISKUS

FÖRKORTNINGAR OCH NOTER

AAS	<i>Acta Apostolicæ Sedis. Città del Vaticano:</i> Ex. Typis Polyglottis Vaticanis, 1909–.
DF	<i>Documento finale e Votazioni del Documento finale del Sinodo dei Vescovi al Santo Padre Francesco</i> , Vatikanen: Libreria Editrice Vaticana, 2018.
Katolska kyrkans katekes	<i>Katolska kyrkans katekes</i> , Ängelholm: Catholica, 2010, 2 uppl., eller via: https://www.katekesen.se/
PL	<i>Patrologia Latina</i> , utg. J.-P. Migne. Paris, 1841–1864.
PG	<i>Patrologia Græca</i> , utg. J.-P. Migne. Paris, 1857–1866.

- 1 Det grekiska ord som vanligtvis översätts »ny« kan även betyda »ung«.
- 2 Augustinus, *Bekännelser*, övers. B. Ellenberger; inledn. R. Holte. Skellefteå: Artos, 2010, X, 27; PL 32, 795.
- 3 Irenæus av Lyon, *Mot heresierna*, övers. O. Andrén; inledn. P. Beskow. Skellefteå: Artos, 2016, II.22.4; PG 7, 784.
- 4 Slutdokument för biskopssynodens femtonde ordinarie generalförsamling (27 oktober 2018), nr 60. Hädanefter refererat till som DF = *Documento finale e Votazioni del Documento finale del Sinodo dei Vescovi al Santo Padre Francesco* (27 ottobre 2018). På engelska: http://www.vatican.va/roman_curia/synod/documents/rc_synod_doc_20181027_doc-final-instrumentum-xvassemblea-giovani_en.html
- 5 *Katolska kyrkans katekes*, § 515.
- 6 *Katolska kyrkans katekes*, § 517.

- 7 Johannes Paulus II, katekes (27 juni 1990, nr 2–3), *Insegnamenti* XIII, 1 (1990), s. 1680–1681.
- 8 Franciskus, *Amoris lætitia*, nr 182, AAS 108 (2016), s. 384. På svenska i *Glädjen att älska. Påve Franciskus apostoliska uppmaning Amoris lætita, om kärleken i familjen*, övers. Y.-K. Sjöblom. Stockholm: Veritas förlag, 2016.
- 9 DF, nr 63.
- 10 Andra Vatikankonciliets budskap till unga (8 december 1965), AAS 58 (1966), s. 18.
- 11 Ibid.
- 12 DF, nr 1.
- 13 DF, nr 8.
- 14 DF, nr 50.
- 15 DF, nr 53.
- 16 Jfr Andra Vatikankonciliets budskap till unga, *Dei verbum*, AAS 58 (1966), nr 8.
- 17 DF, nr 150.
- 18 Franciskus, tal under vakan vid trettiofjärde världsungdomsdagen i Panama (26 januari 2019), *L'Osservatore Romano*, 28–29 januari 2019, s. 6.
- 19 Franciskus, bön vid slutet av korsvägsandakt, trettiofjärde världsungdomsdagen i Panama (26 januari 2019), *L'Osservatore Romano*, 27 januari 2019, s. 12.
- 20 DF, nr 65.
- 21 DF, nr 167.
- 22 Johannes Paulus II, tal till de unga i Turin (13 april 1980), nr 4, *Insegnamenti* III, 1 (1980), s. 905.
- 23 Benedikt XVI, budskap inför tjugosjunde världsungdomsdagen (15 mars 2012), AAS 194 (2012), s. 359.
- 24 DF, nr 8.
- 25 Ibid.

- 26 DF, nr 10.
- 27 DF, nr 11.
- 28 DF, nr 12.
- 29 DF, nr 41.
- 30 DF, nr 42.
- 31 Franciskus, tal till de unga i Manila (18 januari 2015), *L'Osservatore Romano*, 19–20 januari 2015, s. 7.
- 32 DF, nr 34.
- 33 *Dokument från det försynodala förberedelsemötet inför biskopssynodens femtonde ordinarie generalförsamling*, Rom (24 mars 2018), I, nr 1.
- 34 DF, nr 39.
- 35 DF, nr 37.
- 36 Jfr Franciskus, *Laudato si'*, nr 106, AAS 107 (2015), s. 889–890. På svenska i *Laudato si'/Lovad vare du. Påve Franciskus encyklika angående omsorgen om vårt gemensamma hem*, övers. C. O. Werkelid. Stockholm: Veritas förlag, 2015. Andra reviderade utgåvan i *Den katolska kyrkans sociallära. Dokument 1891–2015*. Stockholm: Veritas förlag, 2019, s. 1095–1214.
- 37 DF, nr 37.
- 38 DF, nr 67.
- 39 DF, nr 21.
- 40 DF, nr 22.
- 41 DF, nr 23.
- 42 DF, nr 24.
- 43 *Dokument från det försynodala förberedelsemötet inför biskopssynodens femtonde ordinarie generalförsamling*, Rom (24 mars 2018), I, nr 4.
- 44 DF, nr 25.
- 45 Ibid.

- 46 DF, nr 26.
- 47 DF, nr 27.
- 48 DF, nr 28.
- 49 DF, nr 29.
- 50 Franciskus, avslutningstal vid mötet rörande skyddandet av minderåriga i kyrkan (24 februari 2019), *L'Osservatore Romano*, 25–26 februari 2019, s. 10.
- 51 DF, nr 29.
- 52 Franciskus, brev till Guds folk (20 augusti 2018), nr 2, *L'Osservatore Romano*, 20–21 augusti 2018, s. 7.
- 53 DF, nr 30.
- 54 Franciskus, tal vid öppnandet av biskopssynodens femtonde ordinarie generalförsamling (3 oktober 2018), *L'Osservatore Romano*, 5 oktober 2018, s. 8.
- 55 DF, nr 31.
- 56 Ibid.
- 57 Andra Vatikankonciliet, *Gaudium et spes*, nr 1, AAS 58 (1966), s. 1025–1026. På svenska i *Gaudium et spes. Andra Vatikankonciliet pastoralkonstitution om kyrkan i världen av idag*, övers. E. Sjöstrand, *Den katolska kyrkans sociallära. Dokument 1891–2015*. Stockholm: Veritas förlag, 2019, s. 273–374.
- 58 DF, nr 31.
- 59 Ibid.
- 60 Franciskus, avslutningstal vid mötet rörande skyddandet av minderåriga i kyrkan (24 februari 2019), *L'Osservatore Romano*, 25–26 februari 2019, s. 11.
- 61 Francisco Luis Bernárdez, »Soneto«, i *Cielo de tierra*. Buenos Aires: Sur, 1937.
- 62 Franciskus, den apostoliska uppmaningen *Gaudete et exsultate* (19 mars 2018), nr 140. På svenska i *Gläd er och jubla. Påve Franciskus apostoliska uppmaning om kallelse till helighet i världen av idag*,

övers. A. Piltz. Stockholm: Veritas förlag, 2018.

- 63 Franciskus, mässpredikan, trettioförsta världsungdomsdagen i Krakow (31 juli 2016), AAS 108 (2016), s. 963.
- 64 Franciskus, tal vid öppnandet av trettiofjärde världsungdomsdagen i Panama (24 januari 2019), *L'Osservatore Romano*, 26 januari 2019, s. 12.
- 65 Franciskus, den apostoliska uppmaningen *Evangelii gaudium* (24 november 2013), nr 1, AAS 105 (2013), s. 1019. På svenska i *Evangeliets glädje. Apostolisk uppmaning av påve Franciskus till biskoparna, prästerskapet, de gudsvigda och det troende lekfolket om evangeliets förkunnelse i världen av idag*, övers. G. Fäldt. Stockholm: Veritas förlag, 2014; nyöversättning av M. Fredell i *Den katolska kyrkans sociallära. Dokument 1891–2015*. Stockholm: Veritas förlag, 2019, s. 951–1088.
- 66 Franciskus, *Evangelii gaudium*, nr 3, AAS 105 (2013), s. 1020.
- 67 Franciskus, tal under vakan vid trettiofjärde världsungdomsdagen i Panama (26 januari 2019), *L'Osservatore Romano*, 28–29 januari 2019, s. 6.
- 68 Franciskus, tal vid möte med de unga under synoden (6 oktober 2018), *L'Osservatore Romano*, 8–9 oktober 2018, s. 7.
- 69 Benedikt XVI, *Deus caritas est* (25 december 2005), nr 1, AAS 98 (2006), s. 217. På svenska i *Deus caritas est*, övers. A. Piltz, *Den katolska kyrkans sociallära. Dokument 1891–2015*. Stockholm: Veritas förlag, 2019, s. 805–888.
- 70 Pedro Arrupe, *Enamórate*, se t.ex. <https://jesuitasaru.org/enamorate/>
- 71 Paulus VI, tal inför saligförklaringen av Nunzio Sulprizio (1 december 1963), AAS 56 (1964), s. 28.
- 72 Detta är taget från den bibelöversättning påven använt. I Vulgata och Bibel 2000 står det »flicka« på båda ställena: »flicka« (Mark 5:39) respektive »lilla flicka«, alltså »Talita koum!« ('Lilla flicka, jag säger dig, stig upp!') (Mark 5:41).
- 73 DF, nr 65.

- 74 Paulus VI, predikan under mässa med unga i Sydney (2 december 1970), AAS 63 (1971), s. 64.
- 75 Augustinus, *Bekännelser*, I, 1, 1; PL 32, 661.
- 76 Franciskus, *Dio è giovane: Una conversazione con Thomas Leoncini*. Milano: Piemme, 2018, s. 6. På engelska i *God is Young: A Conversation with Thomas Leoncini*. New York: Random House, 2018.
- 77 DF, nr 68.
- 78 Franciskus, tal i Cagliari vid möte med unga, (22 september 2013), AAS 105 (2013), s. 904-905.
- 79 François-Xavier Nguyễn Van Thuân, *Five Loaves and Two Fish*. Boston: Pauline Books & Media, 2003 (1997), s. 9, 13.
- 80 Schweiziska biskopskonferensen, *Prendre le temps: pour toi, pour moi, pour nous* (2 februari 2018).
- 81 Jfr Thomas av Aquino, *Summa Theologiæ*, II-II, q. 23, art. 1.
- 82 Franciskus, tal till frivilligarbetarna vid trettiofjärde världsungdomsdagen i Panama (27 januari 2019), *L'Osservatore Romano*, 28-29 januari 2019, s. 11.
- 83 Óscar Romero, predikan (6 november 1977), i *Su Pensamiento*, I-II. San Salvador: Pedido, 2000, s. 312.
- 84 Franciskus, tal vid öppnandet av trettiofjärde världsungdomsdagen i Panama (24 januari 2019), *L'Osservatore Romano*, 26 januari 2019, s. 12.
- 85 Jfr Franciskus, tal i Sanctuario Nacional de Maipú vid möte med unga (17 januari 2018), *L'Osservatore Romano*, 19 januari 2018, s. 7.
- 86 Jfr Romano Guardini, *Die Lebensalter. Ihre ethische und pädagogische Bedeutung*. Würzburg: Werkbund-Verlag, 1955, 3 uppl., s. 20.
- 87 Franciskus, *Gaudete et exsultate*, nr 11.

- 88 Johannes av Korset, *Andlig sång B: den fullständiga utgåvan*, övers. Karmeliterna. Tågarps: Karmeliterna, Prolog, nr 2.
- 89 Johannes av Korset, *Andlig sång*, XIV–XV, nr 2.
- 90 Rwandas biskopskonferens, *Letter of the Catholic Bishops of Rwanda for Christians in the Extraordinary Year of Reconciliation*, Kigali (18 januari 2018), nr 17.
- 91 Franciskus, hälsningstal till unga vid fader Felix Varelas kulturcentrum i Havanna (20 september 2015), *L'Osservatore Romano*, 21–22 september 2015, s. 6.
- 92 DF, nr 46.
- 93 Franciskus, tal under vakan vid tjugioåttonde världsungdomsdagen i Rio de Janeiro (27 juli 2013), AAS 105 (2013), s. 663.
- 94 Alberto Hurtado, *Ustedes son la luz del mundo*, tal i Cerro San Cristóbal, Chile, 1940. Texten kan läsas på: <https://www.padrealbertohurtado.cl/escritos-2/>
- 95 Franciskus, mässpredikan vid tjugioåttonde världsungdomsdagen i Rio de Janeiro (28 juli 2013), AAS 105 (2013), s. 665.
- 96 Koreanska biskopskonferensen, *Herdabrev med anledning av martyrierna under Byeong-in-förföljelsens hundrafemtioårsdag* (30 mars 2016).
- 97 Jfr Franciskus, mässpredikan, trettiofjärde världsungdomsdagen i Panama (27 januari 2018): *L'Osservatore Romano*, 28–29 januari 2019, s. 12.
- 98 I Bo Setterlinds översättning: »Herre, gör mig till ett redskap för din frid« (från franska: »Seigneur, faites de moi un instrument de votre paix«), citerad av Anders Piltz i *Signum* 9 (1980): <http://www.signum.se/archive/read.php?id=3304>
- 99 Franciskus, tal under vakan vid trettiofjärde världsungdomsdagen i Panama (26 januari 2019), *L'Osservatore Romano*, 28–29 januari 2019, s. 6.
- 100 DF, nr 14.

- 101 Jfr Franciskus, *Laudato si'*, nr 145.
- 102 Franciskus, videobudskap till världsungdomsmötet för ursprungsbefolkningar i Panama (17–21 januari 2019), *L'Osservatore Romano*, 19 januari 2019, s. 8.
- 103 DF, nr 35.
- 104 Baslieios den store, *Ad adolescentes*, I, 2, PG 31, 565.
- 105 Jfr Franciskus, *La saggezza del tempo: In dialogo con Papa Francesco sulle grandi questioni della vita*, red. A. Spadaro. Venedig: Marsilio, 2018. På engelska i *Sharing the Wisdom of Time*. Chicago: Loyola Press, 2018.
- 106 Franciskus, *La saggezza del tempo*, nr 12.
- 107 Franciskus, *La saggezza del tempo*, nr 13.
- 108 Ibid.
- 109 Ibid.
- 110 Franciskus, *La saggezza del tempo*, nr 162–163.
- 111 Eduardo Pironio, *Budskap till unga argentinare vid det nationella ungdomsmötet i Cordoba*, (12–15 september 1985), nr 2.
- 112 DF, nr 123.
- 113 Romano Guardini, *Das Wesen des Christentums: Die neue Wirklichkeit des Herrn*, Paderborn: Ferdinand Schöningh, 1991, 7 uppl., s. 14.
- 114 Franciskus, *Evangelii gaudium*, nr 165.
- 115 Franciskus, tal vid besök hos »Casa Hogar Buen Samaritano«, Panama (27 januari 2019), *L'Osservatore Romano*, 28–29 januari 2019, s. 10.
- 116 DF, nr 36.
- 117 Jfr Franciskus, *Veritatis gaudium* (8 december 2017), nr 4, AAS 110 (2018), s. 7–8.
- 118 Franciskus, tal vid möte med studenter och representanter för den akademiska världen på Piazza San Domenico, Bologna (1 oktober 2017), AAS 109 (2017), s. 1115.

- 119 DF, nr 51.
- 120 DF, nr 47.
- 121 Augustinus, *Sermo CCLVI*, 3, PL 38, 1193.
- 122 DF, nr 47.
- 123 Franciskus, tal till en delegation från Special Olympics (16 februari 2017), *L'Osservatore Romano*, 17 februari 2017, s. 8. Special Olympics är en verksamhet främst inriktad på bredd- och motionsidrott för barn och unga med intellektuella funktionsnedsättningar (*utgivarens kommentar*).
- 124 Basileios den store, *Ad adolescentes*, VIII, 11–12, PG 31, 580.
- 125 Den argentinska biskopskonferensen, *Declaración de San Miguel*, Buenos Aires, 1969, X, 1.
- 126 Rafael Tello, *La nueva evangelización*, II (Appendix I–II). Buenos Aires: Agape Libros, 2013, s. 111.
- 127 Jfr Franciskus, *Evangelii gaudium*, nr 44–45.
- 128 DF, nr 70.
- 129 DF, nr 117.
- 130 DF, nr 4.
- 131 Franciskus, *Evangelii gaudium*, nr 124.
- 132 Franciskus, *Evangelii gaudium*, nr 122.
- 133 DF, nr 9.
- 134 *Dokument från det försynodala förberedelsemötet inför biskops-synodens femtonde ordinarie generalförsamling*, Rom (24 mars 2018), nr 12.
- 135 *Dokument från det försynodala förberedelsemötet inför biskops-synodens femtonde ordinarie generalförsamling*, Rom (24 mars 2018), nr 10.
- 136 DF, nr 15.
- 137 Franciskus, *Gaudete et exsultate*, nr 2.

- 138 Andra Vatikankonciliet, *Lumen gentium*, nr 11. På svenska i *Andra Vatikankonciliet konstitution om kyrkan* Lumen gentium. Uppsala: Katolsk informationstjänst, 1970.
- 139 Franciskus, tal under vakan vid trettiofjärde världsungdomsdagen i Panama (26 januari 2019), *L'Osservatore Romano*, 28–29 januari 2019, s. 6.
- 140 Franciskus, *Evangelii gaudium*, nr 273.
- 141 Paulus VI, *Populorum progressio* (26 mars 1967), nr 15, AAS 59 (1967), s. 265. På svenska i *Populorum progressio. Encyklika av påve Paulus VI om folkens utveckling, Den katolska kyrkans sociallära. Dokument 1891–2015*. Stockholm: Veritas förlag, 2019, s. 403–440.
- 142 Alberto Hurtado, *Meditación de Semana Santa para jóvenes*, skrivet ombord på ett lastskepp på väg hem från USA år 1946. Texten kan läsas på: <https://www.padrealbertohurtado.cl/escritos-2/>
- 143 Franciskus, tal vid möte med Umbriens unga i Assisi (4 oktober 2013), AAS 105 (2013), s. 921
- 144 Franciskus, *Amoris lætitia*, nr 150.
- 145 Franciskus, samtal med unga från Grenoble-Viennes stift (17 september 2018), *L'Osservatore Romano*, 19 september 2018, s. 8
- 146 DF, nr 32.
- 147 Franciskus, tal till volontärer vid tjugioåttonde världsungdomsdagen i Rio de Janeiro (28 juli 2013), *Insegnamenti* 1, 2 (2013), s. 125.
- 148 Colombias biskopskonferens, *Mensaje Cristiano sobre el matrimonio* (14 maj 1981).
- 149 USA:s biskopskonferens, *Sons and Daughters of Light: A Pastoral Plan for Ministry with Young Adults* (12 november 1996), del I, nr 3.
- 150 Franciskus, *Laudato si'*, nr 128.
- 151 Franciskus, *Laudato si'*, nr 125.
- 152 DF, nr 40.
- 153 Franciskus, *Gaudete et exsultate*, nr 167.
- 154 Franciskus, *Gaudete et exsultate*, nr 168.

- 155 Franciskus, *Gaudete et exsultate*, nr 170.
- 156 DF, nr 108.
- 157 DF, nr 108.
- 158 Franciskus, *Gaudete et exsultate*, nr 171.
- 159 Franciskus, *Gaudete et exsultate*, nr 172.
- 160 Franciskus, tal under bönevakan som hölls i förberedelse för trettiofjärde världsungdomsdagen, Santa Maria Maggiore, Rom (8 april 2017), AAS 109 (2017), s. 447.
- 161 Romano Guardini, *Die Lebensalter*, 1955, s. 20.
- 162 Jfr Franciskus, *Gaudete et exsultate*, nr 169.
- 163 Franciskus, *Evangelii gaudium*, nr 222.
- 164 Johannes Paulus II, den eftersynodala apostoliska uppmaningen *Pastores dabō vobis* (25 mars 1992), nr 10, AAS 84 (1992), s. 672.
- 165 Franciskus, tal under bönevaka med unga italienare vid Circus Maximus i Rom (11 augusti 2018), *L'Osservatore Romano*, 13–14 augusti 2018, s. 6.

STUDIEHANDLEDNING TILL
KRISTUS LEVER

Utarbetad av Fiorella Bastidas och Elin Jönsson

Till dig som leder en Bildacirkel

STUDIEFÖRBUNDET BILDA vill ge dig som ledare det stöd du behöver i din roll. Det här studiematerialet är ett exempel på det. Man kan studera påvens postsynodala apostoliska uppmaning *Kristus lever (Christus vivit)* genom att forma en studiecirkel. En studiecirkel är inte en akademisk kurs. Det är en samtalsgrupp där vi läser och samtalar kring ett ämne utifrån våra livserfarenheter och vår vardag tillsammans med andra. På detta sätt kan den kunskap som studiecirkeln genererar bli livsrelevant och vardagsorienterad.

Genom att rapportera din studiecirkel till Bilda får du det stöd du kan behöva, samtidigt som våra gemensamma resurser för bildningsarbetet växer.

För att räknas som en studiecirkel ska en grupp på minst tre personer mötas minst 9 x 45 minuter (45 min. = en studietimme) fördelat på minst tre träffar.

Kontakta gärna din närmaste verksamhetsutvecklare på Bilda om du har frågor och vill ha mer information. Kontaktuppgifter hittar du på www.bilda.nu.

Rollen som cirkelledare

Du som leder studiecirkeln behöver inte vara expert på ämnet. I studiecirkeln lär vi av varandra. Du deltar själv i samtal och övningar på samma villkor som de andra i gruppen. Ditt ansvar som cirkelledare är att vara huvudansvarig för cirkelns ramar och se till att ni håller tider och övriga överenskommelser. Du har också en viktig roll i att leda samtalet på ett sätt så att alla vill och kan vara delaktiga. En god hjälp i det har du, om ni tillsammans kommer överens om »spelregler« i gruppen. Nedan finns ett förslag på sådana.

Förslag på spelregler

- Det personliga vi delar med varandra i den här gruppen stannar här.
- Alla talar i jag-form.
- Alla har rätt att säga vad han/hon tycker, utan att bli ifrågasatt som person.
- Allas erfarenheter och åsikter är lika viktiga.
- Alla har rätt att säga sådant som inte är färdigtänkt och att ändra sig.
- Var och en har rätt att dela med sig av så mycket eller så lite som han/hon anser lämpligt. Och vi hjälper varandra att respektera varandras gränser.
- Alla hjälps åt att hålla tidsramarna.

Samtalsmetoder

Använd gärna Bildas ledarväska som du kan beställa från Bildas verksamhetsutvecklare. Där finns exempel på olika samtalsmetoder som du kan använda dig av. En sådan är rundan. I en runda går ordet till alla deltagare i tur och ordning. Alla får tala utan att bli ifrågasatta eller kommenterade. Det kan vara bra att skicka något föremål (ett Bildahjärta, en rund sten eller något annat) som visar vem som för tillfället har ordet, det bromsar också upp och ger rundan ett större lugn. Vet man inte direkt vad man ska säga, kan man sitta en stund med föremålet i handen och fundera. Men det går naturligtvis alltid bra att »passa« och skicka vidare utan att

ha sagt något. Ett förslag är att alltid inleda samlingen med en runda och också avsluta samlingen på samma sätt. Då kommer alla in direkt i samtalet och alla får också möjlighet att säga något för att samla ihop vad som sagts samt de tankar och känslor som det har väckt. Rundan går också att använda efter behov under samtalen kring de frågor som föreslagits eller som dyker upp. Du kan även föreslå rundan som en inledning på ett fritt samtal; om en diskussion blir väldigt hetsig; om det bara är några få som pratar eller om du upplever att det finns tankar och funderingar som inte kommer fram.

Om det är så att samtalet av någon anledning inte fungerar, kan det vara bra att lyfta upp detta i gruppen, alltså att samtala om samtalet. Du kan föreslå att ni går en runda på temat: *Vad var det som hände?* Eller: *Varför pratar vi förbi varandra?* Det kan lösa många knutar.

En viktig uppgift för dig som cirkelledare är att se till att alla får talutrymme, så att inte en eller ett par stycken i gruppen tar upp all tid och inte släpper in andra i samtalet. Det kan vara bra att inledningsvis komma överens om att du som cirkelledare kan gå in och bryta, om någon talar så mycket att andra inte kommer till tals. Ett annat alternativ är att ni i gruppen kommer överens om att var och en ges ett visst talutrymme om till exempel några minuter på en runda.

Fundera tillsammans med gruppen på hur ni vill hantera detta. Ett tips är att reflektera över skillnaden mellan att fråga efter deltagarnas *tankar* och efter deras *känslor*. I vissa fall får du ett förnuftigt färdigt svar när du frågar efter tankarna och ett mer personligt erfarenhetspräglat svar när du frågar efter känslorna.

Att läsa *Kristus lever* i en studiecirkel

Påvens uppmaning *Kristus lever* riktar sig till alla unga och till hela Guds folk. Den är en utmärkt utgångspunkt för samtal om de ungas roll i kyrkan i Sverige idag. Kanske vill ungdomsgruppen i församlingen läsa *Kristus lever* tillsammans? Kanske kan det bli ett regionalt projekt där ungdomar

från olika församlingar kommer samman för fysiska eller digitala möten? Kanske kan ni bilda en fördjupningscirkel för förra årets konfirmandgrupp? Kanske vill en grupp ledare som är engagerade i kyrkans ungdomsarbete samlas för att lyfta tankar och fyllas av inspiration?

Bakgrunden till uppmaningen är biskopssynoden om »Unga, tron och kallelseurskiljning« som hölls i oktober 2018. Den föregicks av ett omfattande förarbete, där påven ständigt betonade att kyrkan kännetecknas av synodalitet, alltså att vi ska lyssna och lära av varandra och vandra tillsammans. Denna synodala vandring fortsätter på lokalplanet och där spelar vi alla en viktig roll. Välkommen att vara en del av samtalet!

Vi har delat upp studiecirkeln på tio träffar. Men inget hindrar att gruppen träffas fler eller färre gånger. Studiehandledningen är tänkt att ge en utgångspunkt och stöd för ert samtal, välj det upplägg och de samtalsfrågor som fungerar bäst för er.

Spara gärna frågor och förslag som skrivs ner av gruppen under era samtal för att sedan ta upp dem med kyrkoherden, pastoralrådet, ungdomsledare, kateketer, förtroendevalda eller anställda inom Sveriges Unga Katoliker (SUK), stiftets ungdomspräster, -syster eller -konsulent eller andra som ni kan samverka med för att komma vidare.

Hur får vi tag på fler exemplar?

Kristus lever med studiehandledning delas ut kostnadsfritt. Böckerna finns att beställa hos Studieförbundet Bilda, hos Katolsk bokhandel eller genom att kontakta stiftets ungdomskonsulent. Den finns också tillgänglig digitalt på www.bilda.nu, www.veritasforlag.se samt www.katolskakyrkan.se.

FÖRSTA TRÄFFEN

SYNODALITET

Inledning

Hälsa alla välkomna.

Berätta kort om syftet med studiecirkeln, att ni tillsammans ska läsa och samtala om påve Franciskus uppmaning *Kristus lever*, som riktar sig till alla unga och hela Guds folk. Texten är en »postsynodal apostolisk uppmaning«, alltså en skrift från påven efter biskops-synoden om ungdomsfrågor som hölls hösten 2018. Ordet »synod« betyder att vandra tillsammans, det är vad kyrkan är kallad att göra, och det är också vad en studiecirkel handlar om. Vi lyssnar och lär av varandra för att komma framåt.

Gå en presentationsrunda med namn och ålder. Hur väl känner deltagarna varandra? Anpassa presentationsövningarna efter gruppens behov.

Exempel på en övning för att lära känna varandra och bygga gemenskap i gruppen: Vad har vi för likheter i det vi gillar och ogillar? Dela in i grupper om tre och ge varje grupp pennor och papper. Varje grupp ska hitta tre saker som alla i gruppen gillar. De ska också hitta tre saker som alla i gruppen ogillar. Möjliga teman: tv-program, mat, bibelverser, aktiviteter, bön. Gärna något kopplat till ämnet för studiecirkeln. Sedan presenteras resultatet i storgrupp.

Diskutera och bestäm gemensamt vilka spelregler ni vill ha under era träffar. Ta hjälp av förslagen som finns på s. 146. Finns det önske-

mål kring studiecirkelns upplägg? Hur ofta och vilka dagar ska ni ses? Kan ni lägga träffarna i anslutning till någon av veckomässorna i församlingen? Vill ni fika tillsammans? Vill ni ses hemma hos varandra någon gång?

Samtal

Se till att alla har ett exemplar av *Kristus lever*, eller har laddat ner texten. Läs inledningen högt tillsammans (nr 1–4).

- Vad betyder det för dig att Kristus lever? Har du upplevt det särskilt starkt vid något tillfälle, t.ex. vid ett läger, under Världsdagsdagarna eller i din vardag? Berätta!
- Hur kan du i din vardag påminnas om att Kristus lever och hur kan du visa det för andra personer runt omkring dig?
- Har du någon gång haft bilden av att Gud är död eller livsfientlig? Vad var det som gjorde det, och hur har din gudsbild förändrats med tiden?
- »Kristus lever och han vill att du ska leva!« skriver påven, är det ett självklart eller överraskande budskap?
- Vad förväntar du dig läsa om i påvens uppmaning *Kristus lever*? Har du läst någon apostolisk uppmaning tidigare, t.ex. *Gläd er och jubla* (*Gaudete et exsultate*, Veritas Förlag 2018), *Glädjen att älska* (*Amoris lætitia*, Veritas Förlag 2016), *Evangeliets glädje* (*Evangelii gaudium*, Veritas Förlag 2019 – ingår i den katolska socialläran) eller någon från de tidigare påvarna? Finns det någon i gruppen som läst en encyklika i sin helhet, t.ex. miljöencyklikan *Lovad vare du* (*Laudato si'*, Veritas Förlag 2015)?
- Vad motiverar dig att läsa just denna apostoliska uppmaning? Vad finns det för värde i att studera och diskutera kyrkliga dokument?

- Som påven skriver i nr 3 och 4, är uppmaningen en del i en »synodal process« och »en återklang av de tiotusentals röster« som inspirerat honom längs vägen. Denna, den 15:e ordinarie biskopssynoden, har nämligen tydligare än tidigare uppmuntrat delaktighet från hela Guds folk, och i synnerhet de unga. Vad har du för erfarenheter av att din röst och din delaktighet efterfrågas i kyrkans liv? Vad tror du att du kan bidra med?
- Biskopssynodens slutdokument, som framröstades stycke för stycke av de 268 röstberättigade med krav på 2/3 majoritet, nämns som ett komplement till påvens uppmaning. Vad finns det för utmaningar respektive fördelar med att vara ett par hundra jämfört med en ensam författare?
- Vad finns det för beröringspunkter mellan katolsk synodalitet och svensk folkbildning? Folkbildning utmärks av människor som vill mötas, söka efter kunskap tillsammans och utvecklas. Den är alltid fri och frivillig för deltagarna.

Avslutning

Avsluta gärna med att be tillsammans. Det kan göras mycket enkelt: Fader vår, Var hälsad Maria och doxologin eller en dekad av rosenkransen.

Som förberedelse inför nästa gång ska alla läsa första kapitlet och gärna skriva ner sina tankar och/eller stryka under kärnfulla formuleringar i texten. Läs med pennan i handen!

ANDRA TRÄFFEN

VAD SÄGER GUDS ORD OM DE UNGA?

(KAPITEL 1)

Inledning

Gå en runda utifrån frågan:

- Vill du dela något speciellt stycke som du fastnade för när du läste det första kapitlet?

Samtal

Diskutera gärna utifrån det som kom fram under rundan. Dagens samtal kan sedan delas in i två delar: först en värderingsövning och sedan ett bibelstudium.

DEL I

I det första kapitlet lyfter påven fram bibelställen som handlar om unga människor. I nr 10 läser vi om Jeremia som när Gud kallar honom att vara profet svarar med rädsla »Nej, Herre, min Gud, jag duger inte till att tala – jag är för ung!« Men Gud svarade: »Säg inte att du är för ung utan gå dit jag sänder dig och säg det jag befäller dig! Låt dem inte skrämma dig, ty jag är med dig och jag skall rädda dig, säger Herren« (Jer 1:6–8).

Gör en värderingsövning där deltagarna får tre färdiga påståenden att välja på som är kopplade till texten ur Jeremias bok. Det fjärde svaret är öppet, deltagarna får ge ett eget svar (som inte är en

blandning av de tre andra alternativen). Om det är praktiskt möjligt kan rummets fyra hörn representera de fyra alternativen.

Känner ni igen er i bibelcitaten?

- 1) Jag känner igen mig i bibelcitaten och vågar inte tacka ja till uppgifter i kyrkan.
- 2) Jag känner igen mig i bibelcitaten men försöker att tacka ja till uppgifter i kyrkan.
- 3) Jag har inte fått frågan om att hjälpa till i kyrkan.
- 4) Eget svar.

Låt deltagarna prata med varandra i de hörn de ställt sig i. Se om någon vill berätta om sitt val i storgrupp.

Upplever du att kyrkan/församlingen är en plats där du kan växa och utvecklas? Vilka uppgifter tror du skulle hjälpa dig att upptäcka de gåvor Gud har lagt ner i dig och vad han kallar dig till?

DEL II

Fördjupa er i några av bibelställena som nämns. Slå upp dem (hela *Bibel 2000* finns på www.bibeln.se) och läs tillsammans t.ex.:

- Om Gideon i Domarboken kapitel 6. I nr 7 belyser påven Gideons ifrågasättande som svar på ängelns hälsning. På vilket sätt är ett kritiskt förhållningssätt viktigt för trons mognad? Vilka frågor har du brottats med?
- Om den gamla och den nya människan (Kolosserbrevet 3:1–17). På vilket sätt är Paulus ord till de kristna i Kolossai relevanta också i våra församlingar idag? Vilka likheter och skillnader finns det?
- Om de tio brudtärnorna (Matt 25:1–13). Vad är skillnaden mellan ungdomar som är »redo och vakade« eller »ofokuserade och

sömniga«? När tillhör du den ena respektive den andra kategorin? Vad är oljan en metafor för?

Avslutning

Gå en runda och dela:

- Vad tar du med dig för tankar och känslor från dagens samtal?

Läs tillsammans nr 20 och låt det vara tyst ett par minuter så att var och en kan reflektera över sitt eget liv och Herrens ord: »Unge man, jag säger dig: Stig upp!« (Luk 7:14). Meditationen kan avslutas med en bön om välsignelse:

Herren välsigne oss och bevara oss för allt ont och före oss till det eviga livet. Amen.

Till nästa gång ska alla ha läst kapitel två. Deltagarna får gärna välja ett av helgonen som finns under rubriken »Unga helgon« och förbereda något att presentera om henne/honom.

TREDJE TRÄFFEN

JESUS, DEN ALLTID UNGE

(KAPITEL 2)

Inledning

Gå en runda utifrån frågan:

- Vad har du med dig från förra gången och från mellanperioden?

Samtal

Påven påminner oss om att Jesus var en ung person, att han var några år över trettio när han gav sitt liv för oss. Läs nr 31 tillsammans. Reflektera och dela med er av tankar som ni får av texten. Vilka av Jesus erfarenheter och handlingssätt känner du mest igen dig i?

- I nr 28 skriver Franciskus att Jesus »relaterade på ett normalt sätt till andra. Ingen betraktade honom som ovanlig eller avskild från andra«. Påven varnar för att skapa »projekt som isolerar unga människor från deras familjer och den bredare gemenskapen, eller formar dem till en utvald skara, skyddad från all kontaminering.« (nr 30). Har du i kyrkan blivit uppmuntrad att bygga vänskap med icke-katoliker, eller har det funnits en rädsla för att du då kan bli »smittad« av något? Skriv gärna ner tankarna som kommer upp i gruppen!
- Påven skriver i nr 35 att kyrkan är ung när hon är sig själv. Vad menar han, tror du? Har du sett exempel på de båda »dikena«,

att stanna i det förgångna respektive falla för grupptryck? Hur kan vi hjälpa kyrkan att bevaras ung?

- I nr 36 nämns spänningen i den dubbla kallelsen vi har som kristna, att vara omtyckta men samtidigt vara annorlunda. Reflektera över de exempel påven ger, och fundera på när det är bra att vara »som alla andra« och när det är viktigt att sticka ut.
- Under synoden erkändes att ungdomar som tar avstånd från kyrkan ibland kan ha förståeliga skäl till detta, såsom sexuella och finansiella skandaler, eller att de tilldelas en passiv roll (se nr 40). När du konfronteras med synd och brist i kyrkan, vad ger dig då hopp? Vad motiverar dig att stanna i kyrkan, och vad säger du till en ung katolik som känner att han eller hon vill lämna kyrkan?
- »En kyrka som alltid är på defensiven, som förlorar sin ödmjukhet och slutar att lyssna till andra, som inte lämnar utrymme för frågor, förlorar sin ungdom och blir till ett museum.« (nr 41). Har du någon gång upplevt kyrkan som ett museum? Vad är din vision om motsatsen? I vilka frågor tycker du det är särskilt viktigt för kyrkan att lyssna till andra? Vilka frågor bör kyrkan prioritera att lyfta fram i det offentliga samtalet i Sverige, tänker du? *Övning:* Dela in i grupper om tre och diskutera ovanstående. Skriv ner på ett papper era gemensamma tankar. Välj ut två tankar som ni önskar dela i storgrupp.
- Vad finns det för tankar i gruppen om påvens exempel på en kyrka som lyssnar till unga i nr 42, om kvinnors rättigheter?
- Påven lyfter i nr 44 fram jungfru Marias säkra ja och att hon inte tvekade. Han skriver att hon tog risken och av denna anledning blev stark och att hon är en »influencer«, Guds »influencer«. Vad är en »influencer«? Vad menar påven med att Maria är en »influencer«?

- Hör med deltagarna vilka helgon de har valt och inbjud dem att presentera dem i helgrupp eller i mindre grupper. Vad är särskilt gripande med deras liv (och död)? Finns det något hos dem som du kan identifiera dig med? Utmanar de dig på något sätt?

Avslutning

Gör en runda där var och en får komplettera meningen:

- För mig var dagens träff ...

Avsluta gärna med en bön. Om ni ses på kvällen kan ni be kompletorium tillsammans (finns till exempel i *Cecilia* s. 1258 eller i *Oremus* s. 108).

Förbered gruppen på att nästa träff kommer att vara mobilfri. Den som har *Kristus lever* digitalt rekommenderas därför att skriva ut kapitel tre. Det blir då också lättare att skriva ner sina tankar och/eller stryka under i texten saker att ta upp i gruppsamtalet.

FJÄRDE TRÄFFEN

NI ÄR GUDS »NU«

(KAPITEL 3)

Inledning

Idag ska gruppen gemensamt öva på att vara utan smartphones under hela träffen. Be alla stänga av ljudet och lägga sina mobiler i en korg. Cirkelledaren gör såklart likadant.

Gå en runda där alla får fortsätta meningen:

- Att vara ung katolik idag är ...

Samtal

Ibland klumpas unga människor ihop som »ungdomarna« och kallas för »framtiden«. Påven påminner oss om att »ungdomarna« inte är en enhetlig grupp som spelar roll först i en avlägsen framtid som vuxna, utan de är unika personer och de är kyrkans, och Guds, »nu«. Som döpta är de unga en del av kyrkan och som konfirmerade är de kapabla att ta ansvar för och forma kyrkans liv.

- I nr 67 kan vi läsa: »Varje ung människas hjärta borde därför ses som 'helig mark'«. Vill du berätta om ett tillfälle när du blivit bemött just så i kyrkan? Har kyrkan varit en plats där du blivit uppmuntrad att bidra med saker du är bra på och där dina tankar och åsikter efterfrågats?
- Ungdomar som lider nämns i nr 77. Har du upplevt din församling som en stöttande gemenskap någon gång när du har haft det

svårt? Hur formar vi en församling som speglar påvens ord, med »ögon som renats av tårar«?

Kyrkan är inte en isolerad institution utan en del av samhället, där alla kristna är kallade att vara salt och ljus (Matt 5:13–16).

- I nr 72–74 nämns olika utmaningar som finns runt om i världen. Vilka hör du om och vilka ser du med egna ögon i Sverige?
- Vilka problem i vår närhet kan vi som kyrka hjälpa till att vara ett svar på? Hur skulle dessa insatser kunna se ut?

Påven nämner tre områden från synoden som han anser vara »av yttersta betydelse« för kyrkan att fördjupa sig i: digitaliseringen, migration och att motverka alla former av övergrepp.

- Vad känner du igen i avsnittet om digitaliseringen (nr 86–90)? Finns det perspektiv som du vill lägga till i ämnet?
- Finns det något i avsnittet om migration (nr 91–94) som väckte tankar hos dig? Dela med dig av dina understrykningar och/eller marginalanteckningar! Vad är din reaktion på påvens uppmaning i slutet av nr 94?
- Synoden föregicks av en intensiv period av rapporter om sexuella övergrepp som skett och tystats ner inom kyrkan världen över. I nr 95–102 belyser påven olika typer av maktmissbruk. Vilka känslor väcks i dig när du läser detta avsnitt? Hur skapar vi en kultur som förebygger övergrepp? I vilka sammanhang har du kommit i kontakt med stiftets beredskapsplan och barnskyddsombud?

Avslutning

Gå en runda utifrån frågorna:

- Hur var det att inte ha era smartphones under träffen?
- Skulle ni kunna tänka er att göra såhär framöver?

Tänd ett ljus och läs Carlo Acutis citat i nr 106. Fundera i gemensam tystnad: Har du funderat på vem du är kallad att vara? Känner du att du ibland strävar efter att vara en kopia av någon du ser upp till men som inte drar dig närmare Gud? Eller har du olika helgon eller helgade personer i din närhet som du har som förebild i livet med Gud och som hjälper dig upptäcka ditt riktiga jag? Avsluta med att be Fader vår eller någon annan bön tillsammans.

Till nästa träff ska deltagarna ha läst kapitel fyra. En frivillig utmaning under mellanperioden är att ge ett vittnesbörd på sociala medier, t.ex. genom att dela en bild på ett helgon, lägga upp en valfri bild på något du vill tacka Gud för, fotografera när du är på väg till kyrkan en söndag, dela dagens bibelord eller *Twittra med Gud:s* bibelbilder. Det är ett fint och enkelt sätt att evangelisera bland dina vänner.

FEMTE TRÄFFEN

ETT FANTASTISKT BUDSKAP
TILL ALLA UNGA

(KAPITEL 4)

Inledning

Gå en runda utifrån frågorna:

- Vad minns du som särskilt intressant från samtalet förra träffen?
- Om du gjorde utmaningen att dela ett vittnesbörd i sociala medier, vilka reaktioner fick du?

Samtal

I kapitel fyra vill påven tala om det verkligt väsentliga, som han formulerar i »tre stora sanningar«: »Gud älskar dig«, »Kristus offrade sig själv helt och fullt av kärlek för att rädda dig« och »Kristus lever«.

Sanning 1: En Gud som är kärlek

- Vad betyder det för dig att Gud älskar dig? Hur har du erfarit Guds kärlek i ditt liv?
- Gud älskar varje människa oändligt. Han längtar efter att ha en daglig dialog med oss. Hur gör du i din vardag för att ha en dialog med Gud? När tycker du att det är svårt att ha det? Vågar du brottas med Gud som Jakob och ställa dina djupaste frågor till honom?

- Påven citerar flera bibelställen som handlar om Guds kärlek. Läser du Guds ord för att påminnas om att du är älskad, eftersökt och värdefull? Vilka bibelord ligger dig varmt om hjärtat?
- I nr 116 citerar påven vad han sade om Guds kärlek under öppningsceremonin vid Världsongdomsdagarna i Panama. Vad tilltalar dig mest i hans beskrivning?

Sanning 2: Kristus räddar dig

- Diskutera utifrån nr 121: Har du någon gång tänkt att Jesus förlåtelse är något du kan köpa eller behöver förtjäna? Är det svårt eller lätt att tro att Jesus friköpte oss genom att dö på korset och att vi bara behöver ta emot hans godhet och frid? I vilken mening är nåden »gratis« och i vilken mening är den inte det?
- Synd kan ibland vara ett laddat ord och man kan förknippa det med förbud. Vad är en synd? *Övning:* Skriv på små lappar olika synder som ni sedan tillsammans går igenom i gruppen. Vilka synder är allvarligare än andra? Vilka synder är »osynligare« än andra? Vad har alla synder gemensamt? Ta gärna hjälp av vad som står i *Katolska kyrkans katekes* (<https://www.katekesen.se/>, slå t.ex. upp nr 1849, och se även sammanfattningen av artikel 8 – Synden) och diskutera.
- Känner du att det är svårt att gå till bikt i vissa situationer? Vad är det som gör att den motviljan uppstår och hur övervinner du den?

Sanning 3: Han lever!

- Hur kan vi påminna oss själva om att Jesus lever? Hur kan vi sprida påskens glädje i vår familj, bland våra vänner, i ungdomsgruppen och församling och till andra vi möter?
- Guds heliga Ande uppväckte Jesus från de döda. Är detta en sanning som fått smälta in i dig och blivit en del av din världsbild? I

slutet av nr 124 refererar påven till Första Korinthierbrevet. Slå upp och läs 1 Kor 15:17–19 tillsammans. Vad skulle det innebära, enligt aposteln Paulus, om Jesus inte uppstått?

Avslutning

- Sjung psalmen *Min frälsare lever* (Cecilia nr 493), eller läs texten högt.
- Avsluta gärna med att be tillsammans Fader vår, Var hälsad Maria och doxologin eller en dekad av rosenkransen.

Till nästa träff ska deltagarna ha läst kapitel fem. En frivillig utmaning under mellanperioden är att lära sig missionsbefallningen, som nämns i nr 125, utantill:

Då gick Jesus fram till dem och talade till dem: »Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döpa dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut.« (Matt 28: 18–20)

SJÄTTE TRÄFFEN

UNGDOMENS VÄGAR

(KAPITEL 5)

Inledning

Gå en runda utifrån frågan:

- Hur har din dag varit?

Samtal

- Finns det någon del av det femte kapitlet som särskilt fångade din uppmärksamhet och som du vill dela med gruppen?
- Ungdomstiden är värdefull i sig själv, inte bara en upptakt till vuxenlivet, skriver Franciskus i nr 135. Hur ser du på din egen ungdomstid? Vad kan engagera respektive tynga ner en ung människa?
- Ungdomen är en tid för drömmar, att fatta beslut och att göra nya erfarenheter (nr 136–149). Hur kom det sig att du bestämde dig för att vara aktiv i kyrkan? Hur blir kyrkan en attraktiv plats för tonåringar och unga vuxna att vara i?
- I nr 149 nämns ungdomar som har olika funktionshinder. Hur kan kyrkans aktiviteter göras bättre tillgängliga, så att alla får plats? Vad är vinsterna med detta, menar påven? Har du exempel på vad som händer när vi aktivt arbetar med inkludering?
- Påven skriver i stycke 161 att du är värdefull för Gud och att han respekterar dig. Samtidigt har han mycket att erbjuda dig. Vad av

de åtta exemplen på det som Gud vill ge dig tar du vara på? Vilka har du inte tänkt på och vill få mer av?

- »Ditt liv borde utgöra en profetisk lockelse för andra och lämna ett spår i denna världen – ett unikt sådant som bara du kan lämna« (nr 162). Utifrån var du befinner dig idag, vilka tankar får du av citatet? Hur kan du förmedla till en annan ung person att hon eller han har ett unikt värde och en plats i världen som ingen annan kan fylla?
- Vilka tankar väcks när du läser avsnittet om broderskap (nr 163–167)? Vad kan sätta käppar i hjulet för en djup, hållbar kristen gemenskap där »vår tid, vår tro och våra bekymmer« delas? Håller du med om det afrikanska ordspråket som lyder: »Om du vill gå fort, gå ensam. Om du vill gå långt, gå tillsammans«?
- Franciskus talar om att bygga vänskap, att ställa meningsskiljaktigheter åt sidan för att arbeta tillsammans för något större. »Om vi, som ett resultat av våra egna enkla men ibland kostsamma ansträngningar, kan hitta gemensamma ståndpunkter mitt i en konflikt och därigenom bygga broar och skapa fred till förbättring för alla, så kommer vi att erfara miraklet i en kultur präglad av mellanmänskliga möten.« (nr 169). Vad skulle detta kunna innebära i den svenska kontexten och hur kan unga hjälpa till att bygga broar och mötas över olika typer av gränser?
- I nr 171–172 ges exempel på karitativa insatser som unga kan driva eller vara delaktiga i. Har du fler exempel?
- Vi är kallade att vara »modiga missionärer«. I nr 176 frågar sig påven varför vi skulle vara tysta med vad tron betyder för oss. Vad kan du vittna om att Gud har gjort i ditt liv?

Avslutning

Be gärna en dekad för de ungdomar som har svårt att hitta sin plats i kyrkan, de som varit aktiva men lämnat, de som aldrig fått en inbjudan att komma med, att Gud skulle tala till deras hjärtan och att kyrkans gemenskap skulle få alla att känna sig välkomna.

Nästa gång kommer det att handla om rötter. Utöver att läsa kapitel sex kan gruppen också dela in sig i par och delta i församlingens besöksverksamhet hos sjuka och äldre, besöka ett äldreboende eller göra någon annan karitativ insats.

SJUNDE TRÄFFEN

UNGA MÄNNISKOR MED RÖTTER

(KAPITEL 6)

Inledning

Gå en runda där var och en får komplettera meningen och nästa runda svara på frågan:

- Jag känner mig nära Gud när ...
- Om du gjorde en karitativ insats, berätta!

Samtal

- I nr 179 kan vi läsa att påven Franciskus säger »[det smärta mig] att se emellanåt att unga uppmuntras att bygga en framtid utan rötter, som om tiden just hade börjat.« Vad tror du påven menar med att det är viktigt att unga är rotade för att inte falla när det stormar eller för manipulationer som vill just att de unga ska vara rotlösa?
- Läs nr 184. I vilka fällor kan ungdomar hamna i som i texten beskrivs som »den falska dyrkan av ungdomen«? Vilka motsatser erbjuder påven dig?
- Guds ord rekommenderar oss att inte tappa kontakten med de äldre för att kunna ta vara på deras erfarenheter. Påven säger att det är grundläggande att de unga har en relation till den äldre generationen. Varför är det viktigt att ta vara på äldres erfarenheter och deras historier?

- Tänk tillbaka till ett minne då en äldre persons erfarenheter hjälpte dig i en viss situation. Dela gärna med dig.
- Hur främjar vi möten över generationsgränserna i församlingarna? Hur skapas naturliga kontaktytor mellan ungdomsgruppen och församlingen i stort? Har du exempel på detta, eller förslag på hur utbytet mellan de yngre och de äldre i församlingen skulle kunna utvecklas? *Övning:* Skriv på små olika lappar vad ungdomar kan göra för att bygga en bro mellan unga och de äldre. Gå sedan igenom dem tillsammans i gruppen.
- Läs nr 197 och reflektera en stund. Vad väcker detta stycke för tankar hos dig?

Avslutning

Gå en runda och dela:

- Vad tar du med dig för tankar och känslor från dagens samtal?

Läs tillsammans nr 200–201 och låt det vara tyst ett par minuter så att var och en kan reflektera över sitt eget liv. Be en Var hälsad Maria och be för att fler ungdomar ska bygga relationer med den äldre generationen och för att vi tillsammans ska forma en bättre värld genom den ständiga förnyelsen som den helige Ande ger åt kyrkan.

Till nästa gång ska alla ha läst kapitel sju. En frivillig utmaning under mellanperioden är att besöka en gammal människa i din närhet eller fråga en äldre församlingsmedlem om ni ska ta kaffe efter mässan, inspirerade av bibelordet som nämns i nr 188: »Finner du en förständig man, så stig tidigt upp, och låt dina fötter nöta hans tröskel.« (Syr 6:36).

ÅTTONDE TRÄFFEN

KYRKANS UNGDOMSVERKSAMHET

(KAPITEL 7)

Inledning

Gå en runda utifrån frågan:

- Vem har betytt mycket för att du skulle hitta din tro?
- Vill någon dela något från ett möte med en äldre person, som återkoppling från utmaningen från förra träffen?

Samtal

- I inledningsstycket till kapitel sju skriver påven att två saker har blivit uppenbara när det kommer till kyrkans ungdomspastorala verksamhet: att hela församlingen behöver engagera sig i ungdomarna och att unga själva behöver uppmuntras att driva ungdomsarbetet. Vad tänker du om dessa två poänger utifrån den situation där du befinner dig?
- Påve Franciskus nämner i nr 204 olika saker som kan intressera ungdomar. Vad måste finnas med för att det ska vara meningsfullt att gå på en katolsk ungdomssamling eller åka på ett läger? Finns det något du saknar ibland och istället söker på annat håll?
- Påven betonar att ungdomspastoralt arbete behöver vara synodalt, där många aktörer samverkar (nr 206–207). Vad kan sätta käppar i hjulet för samverkan på olika nivåer, och vilka lösningar finns?

- Under rubriken »Huvudsakliga vägar framåt« skriver påven dels om utåtriktad verksamhet för att skapa kontakt med unga och dels om att erbjuda fördjupning, i både tanke och handling. Behöver gruppen slå upp det grekiska ordet *kerygma* som återkommer i kapitlet (t.ex. nr 213)? Varför behövs både bredd och djup i katolskt ungdomsarbete och vad finns det för risker om det ena betonas på bekostnad av det andra?
- Utöver att skapa rum för möten med Gud och undervisning om tron lyfter påven fram vikten av att bygga gemenskap (se nr 215 och 234). Hur gör vi för att bli en välkomnande och inkluderande gemenskap i ungdomsgruppen, på läger, i grupper på sociala medier och i andra kristna sammanhang?
- Skolan kan ibland vara en utmanande miljö, men samtidigt rymmer den många möjligheter att fördjupa och vittna om tron, något som berörs i nr 221. *Credo Sverige* och *Ny Generation* har länge arbetat ekumeniskt i skolvärlden. Vet du om det finns en kristen skolgrupp på din skola? Har du själv sammankopplat kristna på din skola för att be och evangelisera?
- Vad är din reaktion på det påven skriver under rubriken »Områden som behöver utvecklas«? Har du frågor, invändningar eller egna förslag?
- Vad tänker du om de ledaregenskaper som påven betonar i nr 231?
- Påven nämner pilgrimsresor som ett sätt att stärka tron och känna sig som en del av kyrkan (nr 240). Han menar att detta är populärt särskilt bland »unga som hör till de fattiga« (nr 238), men i Sverige är det kanske snarare unga med starkt ekonomiskt och/eller socialt kapital som åker på pilgrimsresor. Har du erfarenhet av att vara på pilgrimsfärd? Hur öppnar vi upp för fler att komma med på pilgrimsresor?

- Den sista delen av kapitlet handlar om »vuxna följeslagare«. Vad önskar du från äldre vuxna katoliker?
- I nr 245 läser vi om unga ledare, med särskild betoning på kvinnors ledarskap. Vilka tankar väcker stycket? Finns det potential som kyrkan kan bli bättre på att ta tillvara på, och i så fall, hur?
- Nr 246 föreslår att rollen som mentor inte bör förbehållas präster och ordensfolk, utan att lekfolk kan utbildas för och verka i denna tjänst. Hur kan fler unga få tillgång till en mentor eller andlig vägledare?

Avslutning

Låt var och en få säga ett ord som fastnat hos dem under dagens samtal.

Be gärna en dekad i intentionen att Gud ska kalla hängivna ungdomsledare till att tjäna och stärka ungdomsarbetet i varje församling i Stockholms katolska stift.

Inför nästa gång ska alla ha läst kapitel åtta. Eftersom kapitlet är ganska kort är ett förslag på fördjupningsläsning *Älska och gör det du vill. Kroppens teologi för unga* av syster Sofie Hamring (Catholica, 2018).

NIONDE TRÄFFEN

KALLELSE

(KAPITEL 8)

Inledning

Gå en runda utifrån frågan:

- Vad betyder ordet »kallelse« för dig?

Samtal

- Har du mött undervisning om människans universella kallelse som liknar hur påven formulerar den i nr 248?
- Vilka nyckelord lyfter Franciskus fram för att belysa vad »kallelse« handlar om?
- »Din kallelse inspirerar dig att ta fram det bästa hos dig till Guds ära och för andras bästa.« (nr 257). Upplever du detta perspektiv hjälpsamt när du ska göra viktiga val i livet?
- Avsnittet »Kärleken och familjen« berör frågor om äktenskap, sexualitet och att vara ensamstående. I vilka sammanhang har du mött kyrkans undervisning om Kroppens teologi? Vad i kyrkans lära på det här området tycker du är lätt respektive svårt att ta till dig? *Övning:* Låt gärna var och en tänka själv och formulera sig på lappar som ni sen diskuterar i helgrupp.
- Vilken roll spelar din tro när du ska göra ditt gymnasieval, välja program på universitet eller söka arbete?

- I det sista avsnittet talar påven om kallelsen till präst- och ordensliv. Varför tror du att många skrattar bort frågan när någon undrar om detta skulle vara något för dem?
- Ibland står hinder i vägen för att leva det som du upplever att Gud kallar dig till. Hur tar du emot påvens uppmaning: »Fortsätt att [...] söka delvisa eller icke fullkomliga sätt att leva ut det som du har urskilt som din verkliga kallelse« (nr 272)?

Avslutning

Gå en runda och låt var och en få avsluta meningen:

- Jag hade kunnat prata mer om ...

Be för varandra! Tänd ett ljus som ni låter gå runt till var och en. Be i tystnad för den personen som har ljuset, för hans eller hennes kallelse i livet, om kraft och glädje. Avsluta gärna med att högt läsa påvens ord i nr 277, om att Jesus vandrar mitt ibland oss.

Nästa träff är den sista, och det är också det sista kapitlet som ska läsas. Frivillig fördjupningsläsning för den som fått blodad tand på påvliga dokument är den referens som Franciskus ger i nr 259: *Glädjen att älska (Amoris lætitia)* kapitel fyra och fem. Uppmaningen finns på flera språk här: http://w2.vatican.va/content/francisco/en/apost_exhortations.index.html

Bestäm också om ni vill ha ett lite extra festligt fika till den avslutande samlingen.

TIONDE TRÄFFEN

URSKILJNING

(KAPITEL 9)

Inledning

Gå en runda utifrån frågan:

- Hur mår du just nu?

Samtal

- Finns det någon fråga från förra gången som ni sagt att ni skulle återkomma till?
- Hur övar du dig i att »ta över [Jesu] beslutskriterier och handlingsmotiv« (nr 281)?
- Hur övar du dig i att få syn på dina egna starka sidor och talanger (se nr 282)?
- I nr 283 nämns »den längre bödens tystnad« som en omistlig del i urskiljningsprocessen. Har du sökt dig till tysta miljöer en längre tid? Hur hittar du tid för stillhet och bön i din vardag?
- Den tystnaden som menas är en öppen och lyssnande tystnad (nr 284). Ett förslag på tumregel för att urskilja en kallelses äkthet är de tre kriterierna Skriften/traditionens »ja«, hjärtats »ja« och omständigheternas »ja«. Vad kan detta betyda i konkreta fall?
- Vad tänker du om de frågor som påven föreslår i nr 285–286? Fundera själv en stund: Vilka frågor upplever du som mest relevanta i din livssituation just nu?

- Läs nr 290 igen. Vad kan vänskapen med Jesus betyda i våra toppar och dalar, tänker du?
- För den som vill hjälpa en ung människa att urskilja sin kallelse är det viktigt att ha med tre delar, menar Franciskus (nr 292–294). Gav detta dig insikt om något särskilt som du vill dela?
- Nr 296 tar upp att det kommer en punkt då den som söker råd hos någon måste gå på egen hand. Hur undviks osunda bindningar i själavårdssammanhang?
- Ibland kan tvånget att följa »en redan utstakad väg« (nr 297) stå i vägen för att förstå Guds kallelse idag. Många känner sorg över att gamla kloster stängs ner. Samtidigt växer nya typer av ordenskommuniteter och nya rörelser fram, t.ex. *Franciscans of the Renewal*, *Tro och ljus*, *Focolare*, personalprelaturen *Opus Dei*, *Katolsk karismatisk förnyelse* och *Juventutem*. Vilka olika livsvägar tror du Gud kallar människor till i vår egen tid, i vår närhet och globalt?
- Vad känner du efter att ha läst påvens slutord, nr 299?

Avslutning

Gå en runda och ge ett par minuters utrymme för var och en att svara på frågorna:

- Vad har varit mest utmanande med att läsa *Kristus lever tillsammans*?
- Vad har varit mest givande med att läsa *Kristus lever tillsammans*?

Be tillsammans heliga Birgittas bön: *Visa mig, Herre, din väg, och gör mig villig att gå den.*

Återkoppling

Hur har det varit att läsa *Kristus lever*? Har gruppen lyft och utvecklat tankar om katolskt ungdomsarbete i den svenska kontexten? Har ni idéer som ni vill bolla och förverkliga? Välkomna att höra av er till ungdomskonsulenten som är stiftets resursperson i ungdomsfrågor och arbetar med att utveckla ungdomspastorala strategier och nätverk.

Elin Jönsson, telefon 070 30 44 137,
e-post elin.jonsson@katolskakyrkan.se

Innehållsförteckning

Biskopens förord	5
Kristus lever	9
KAPITEL 1. <i>Vad säger Guds ord om de unga?</i>	13
I Nya testamentet	15
KAPITEL 2. <i>Jesus, den alltid unge</i>	19
Jesu ungdom	19
Hans ungdom upplyser oss	22
Ungdomen i kyrkan	24
En kyrka öppen för förnyelse	24
En kyrka som är uppmärksam på tidens tecken	26
Maria, den unga kvinnan från Nasaret	28
Unga helgon	30
KAPITEL 3. <i>Ni är Guds »nu«</i>	33
I positiva termer	33
Några av de ungas erfarenheter	35
Att leva i en värld som befinner sig i kris	35
Begär, smärta och längtan	39

Den digitala miljön	40
Migranter som en symbol för vår tid	43
Att få slut på varje form av övergrepp	45
En väg ut	48
 KAPITEL 4. <i>Ett fantastiskt budskap till alla unga</i>	 53
En Gud som är kärlek	53
Kristus räddar dig	56
Han lever!	58
Anden ger liv	60
 KAPITEL 5. <i>Ungdomens vägar</i>	 63
En tid för drömmar och beslut	63
En törst efter livet och erfarenheter	66
Vänskapen med Kristus	68
Växa i mognad	71
Vägar till broderskap	74
Ung och hängiven	75
Modiga missionärer	79
 KAPITEL 6. <i>Unga människor med rötter</i>	 81
Låt er inte dras upp med rötterna	81
Era relationer med de äldre	84
Drömmar och visioner	85
Att ta risker tillsammans	87
 KAPITEL 7. <i>Kyrkans ungdomsverksamhet</i>	 91
En pastoral omsorg som är synodal	91
Huvudsakliga vägar framåt	93
Passande miljöer	95
Pastoral ungdomsverksamhet inom utbildningsinstitutioner	98
Områden som behöver utvecklas	100

En »populär« ungdomsverksamhet	102
Ständigt missionärer	106
Vuxna följeslagare	107
KAPITEL 8. <i>Kallelse</i>	111
Guds kallelse till vänskap	111
Att finnas där för andra	112
Kärleken och familjen	114
Arbete	117
Kallelsen till särskild vigning	120
KAPITEL 9. <i>Urskiljning</i>	123
Att urskilja din kallelse	124
Kallelsen från vår vän Jesus	126
Att lyssna och finnas till hands	127
Och avslutningsvis... en önskan	130
Förkortningar och noter	131
Studiehandledning	143
Till dig som leder en Bildacirkel	145
Första träffen. <i>Synodalitet</i>	149
Andra träffen. <i>Vad säger Guds ord om de unga?</i> (KAPITEL 1)	153
Tredje träffen. <i>Jesus, den alltid unge</i> (KAPITEL 2)	157
Fjärde träffen. <i>Ni är Guds »nu«</i> (KAPITEL 3)	161
Femte träffen. <i>Ett fantastiskt budskap till alla unga</i> (KAPITEL 4)	165
Sjätte träffen. <i>Ungdomens vägar</i> (KAPITEL 5)	169
Sjunde träffen. <i>Unga människor med rötter</i> (KAPITEL 6)	173
Åttonde träffen. <i>Kyrkans ungdomsverksamhet</i> (KAPITEL 7)	175
Nionde träffen. <i>Kallelse</i> (KAPITEL 8)	179
Tionde träffen. <i>Urskiljning</i> (KAPITEL 9)	181
Återkoppling	183

Kära unga,

»ni är ovärderliga! Ni är inte till salu! Jag ber er, låt er inte köpas. Låt er inte bli förförda. Låt er inte förslavas genom olika former av ideologisk kolonisering som sätter griller i era huvuden med resultatet att ni slutar som slavar, missbrukare och förlorare i livet. Ni är ovärderliga. Upprepa alltid detta: Jag är inte till salu, inget pris kan köpa mig. Jag är fri! Förälska er i denna frihet, den som Jesus ger er«

PÅVE FRANCISKUS

Med budskapet KRISTUS LEVER vänder sig påve Franciskus TILL DE UNGA OCH TILL HELA GUDS FOLK. Människans ungdom är en tid av drömmar och beslut, av styrka och hängivenhet, men inte sällan också oro och utsatthet. Vårt hopp finns i vissheten att KRISTUS LEVER – att Jesus, som själv är evigt ung, på ett underbart sätt skänker ungdom åt vår värld så att allt han rör vid blir ungt, nytt och fullt av liv.

Det finns så många talenter, så stor godhet och kärlek, som slumrar inom en ung människa och bara väntar på att få födas fram genom Andens livgivande vatten för att kunna befrukta kyrkans liv. – UR BISKOP ARBORELIUS FÖRORD

KRISTUS LEVER är en utmärkt utgångspunkt för samtal om de ungas roll i kyrkan i Sverige idag. Kanske vill ungdomsgruppen i församlingen studera den tillsammans? Kanske kan det bli ett regionalt projekt som sammanför ungdomar från olika församlingar, eller en fördjupningscirkel för förra årets konfirmandgrupp? Kanske vill en grupp ledare som är engagerade i kyrkans ungdomsarbete samlas för att lyfta tankar och fyllas av inspiration? Utöver påvens exhortation i dess helhet med noter och källförteckning är denna utgåva försedd med en studiehandledning för tio sammankomster.

STOCKHOLMS KATOLSKA STIFT
DIOECESIS HOLMIENSIS

VERITAS
FÖRLAG

